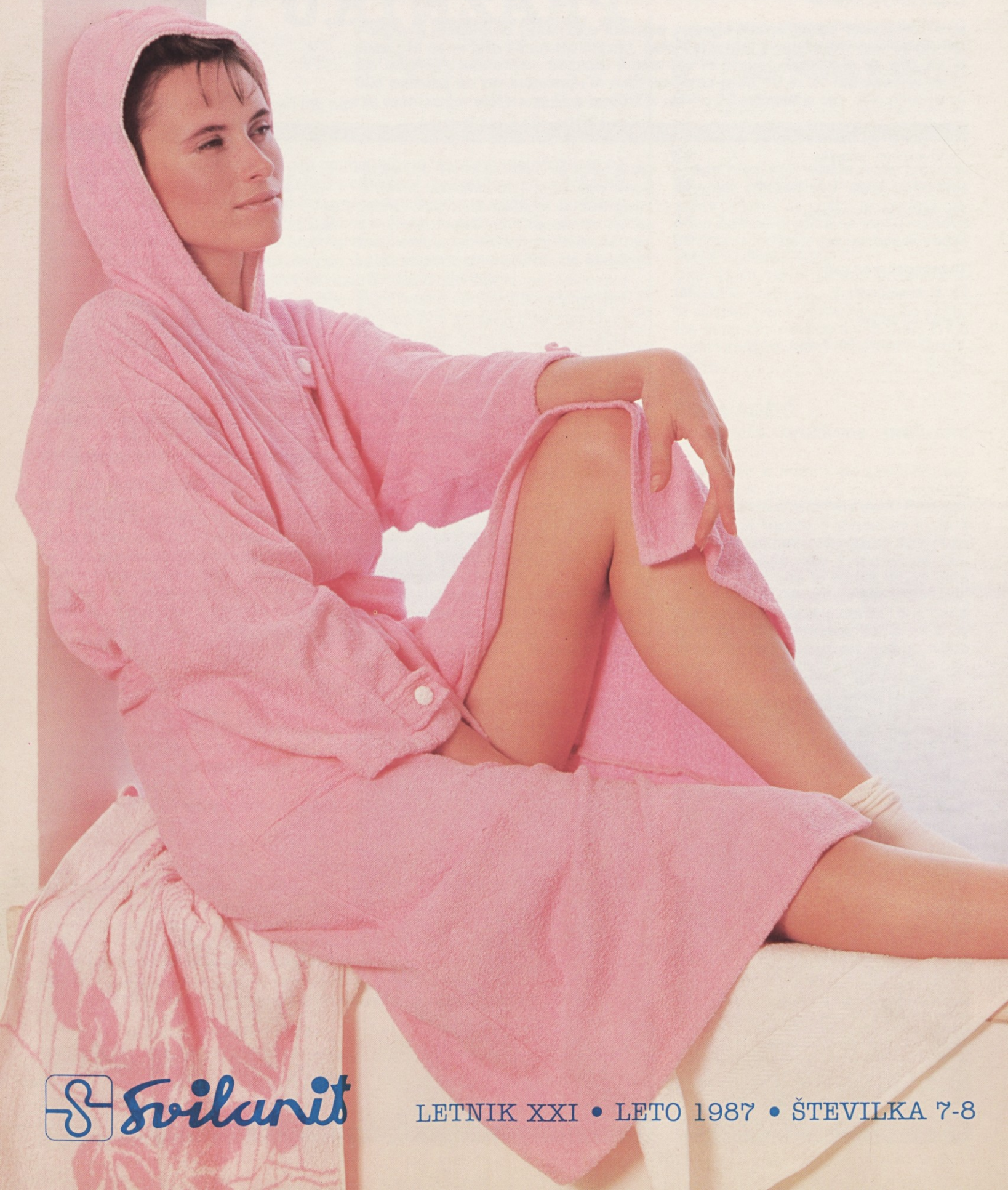

KAMNIŠKI

TEKSTILEC

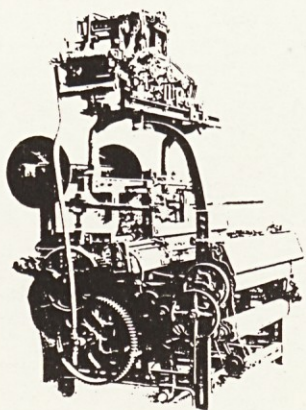

 Svilanit

LETNIK XXI • LETO 1987 • ŠTEVILKA 7-8

Vsebina:

Osrednja tema:	
Naši jubilanti	1
Stokovno potovanje na Japonsko	11
Iz dela DPO in društev:	
Delo družbenopolitičnih organizacij v naši tovarni	14
Brez mladih na počitnicah ne gre	16
Pa še počitniška moč iz Francije	18
O mladih so mi povedali ...	19
Zadovoljni na dopustu	23
Brunarica v Moravskih toplicah	25
Na obisku pri Siemensu	27
Vzpon na Kilimandare	28
Dobrodošli med nami:	
Dr. Svatina Zorka	30
Upokojili so se:	
Vida Rozmanič, Ani Kalan, Vinko Matičič	31

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«
Letnik XXV. št. 7 – 8 1987
Glasilo delovne organizacije
»SVILANIT« Kamnik

Glasilo urejuje uredniški odbor
Anka Hubad, Anton Jerman, Janez Kimovec,
Marinka Gomiršek, Marinka Pinterič
Odgovorna urednica: Mija Senožetnik
Tehnični urednik: Ivana Skamen in
Andrej Verbič

Naklada: 900 izvodov
Grafična izvedba: Franjo Jereb – Idrija

OB NAŠEM PRAZNIKU

Čas neustavljivo hiti naprej in le še leto dni nas loči do praznovanja 40. rojstnega dne naše tovarne.

Ko ob letošnjem prazniku pregledujemo rezultate našega dela lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo v polletju poslovali zelo uspešno, posebno, če naše rezultate primerjamo z rezultati tekstilne industrije Slovenije. Uspelo nam je, da smo se med 84 tekstilnimi tovarnami po ustvarjenem dohodku na delavca dvignili na četrto mesto, s povprečnimi osebnimi dohodki na delavca pa kar na prvo mesto. Ti rezultati so vredni še toliko več, ker je tudi naš izvoz na delavca v Kamniku na prvem mestu, pa tudi med tekstilnimi tovarnami v Sloveniji smo v samem vrhu. Svilanit je v prvem polletju povečal dohodek v primerjavi z lanskim letom kar za 233 indeksnih točk in je pri tem ustvaril 1.842.000.000 din čistega poslovnega sklada ter 2.627.000.000 din akumulacije. Dohodek na delavca znaša 7.149.000 din, povprečni osebni dohodek pa 285.469 din.

Te rezultate nam je uspelo doseči z doseganjem naših planskih nalog tako v proizvodnji kot tudi prodaji, kljub temu, da smo imeli v prvem polletju montažo in utekavanje novih tkalskih strojev, kateri so nam predvsem zaradi težav s klima napravami povzročali kar dosti problemov.

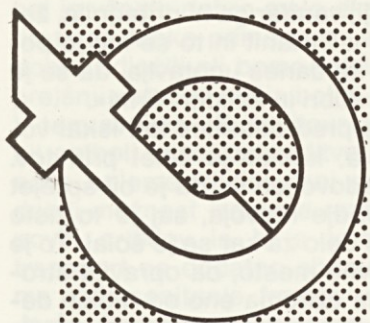
Kot smo že omenili, smo tudi na področju zunanjega trga svoje naloge presegle, saj je dinamika izvoza dosežena z indeksom 105,1 in v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta 105,3 ter pri tem ustvarili izvoz v vrednosti 2.495.000 \$, seveda vse na konvertibilno področje. Žal je situacija pri pospeševanju izvoza ostala pri starem. Od vseh obljub, da se bo izvoznikom povečala stimulacija, ni bilo storjenega skoraj nič. Na drugi strani pa je situacija na zunanjem trgu čedalje težja in konkurenca, predvsem na področju cen, izredno huda.

Zavedajoč se, da bomo ta boj vzdržali samo z dobro tehnološko opremo, ki omogoča večjo produktivnost in zahtevno kvaliteto, usmerjamo vse sile v modernizacijo tehnologije. Tako bomo že oktobra letos dobili ponovno 16 Saurer tkalskih strojev, kar bo ponovno velik korak v modernizaciji naše tkalnice frotirja, katera je od vseh obratov kapitalno najbolj zahtevna.

Ocena pogojev poslovanja do konca letošnjega leta je, da bo težko obdržati nivo naših rezultatov, saj je situacija na domačem trgu težka. Močno je prisotno pomanjkanje denarja v trgovini, zato se nabave zmanjšujejo, čedalje hujši so pritiski na konsignacijsko prodajo in podaljšanje rokov plačil. Močno je prisotno tudi dejstvo, da kupna moč pada. OD pa povsod ne sledijo inflaciji. Ta razkorak je čedalje večji, predvsem po drugih republikah in to bo imelo težke posledice tudi na našo prodajo, saj smo prisotni na vsem jugoslovanskem trgu. Prav ta situacija bo zahtevala od nas maksimalne napore na vseh področjih. Delati bomo morali tisto, kar se bo dalo prodati in seveda tudi zaslužiti. Pri tem pa imamo pomembno prednost, dovolj denarja za naše poslovanje – in to prednost bomo morali skrbno čuvati.

Na koncu čestitam vsem članom kolektiva k našemu prazniku in želim, da bi se v čimvečjem številu udeležili srečanja v Kamniški Bistrici.

Matija Jenko

Osrednja tema

NAŠI JUBILANTI

Ponovno prebiramo praznično številko našega Kamniškega tekstilca. To je znak, da se je leto zasukalo naprej, zato naj v njej predstavim vsaj nekaj naših letošnjih jubilarntov. Seznam jubilarntov je precej obširen in se vidi, da je bila potreba po zaposlovanju in rasti podjetja pred 10 in 30 leti izredno močna, malo več »zatišja« na tem področju je bilo 20 let nazaj.

K razgovoru sem skušala pritegniti iz vsake delovne sredine kakšnega jubilarnta ali jubilarntko. Povsem mi to ni uspelo, saj je bil čas dopustov, pa tudi bolezen ni prizanesla nekaterim našim jubilarntom. A bili so tudi primeri, ko mi pri realizaciji dane zadolžitve niso hoteli »pomagati« in kot »novinarki« niso odprli svojih vrat niti najbolj odgovorni za izdajo našega časnika. Mojemu povabilu pa so se prijazno odzvali jubilarnti:

10 LETNIKI

BAJRA ADROVIČ iz šivalnice

Bajra se je za delo v Svilanitu odločila, ker je vedela, da bo pri nas bolje zaslužila in opravljala lažje delo, kot ga je pred tem opravljala tri leta in pol v UTOK-u, kjer je vršila delo napenjanje kož, ki ni bilo lahko in še vročina je bila močno prisotna. V UTOK je prišla za možem iz Ivanograda. Imata 3 otroke in sicer 2 šolarja, najmlajši pa je dopolnil peto leto in gre prihodnje leto že v malo šolo. Doma govorijo v materinem jeziku, vendar otroci zaradi tega nimajo v šoli nobenih težav, še iz slovenščine imajo dobre ocene. Tudi Bajra lepo govori slovensko, včasih malo pomisli, če pa ni drugače, si pomaga s svojo znano besedo, vendar jo istočasno zanima tudi kako se lahko to pove v slovenščini. Tudi med sodelavkami v šivalnici se dobro počuti in zaradi druge govorice v začetku ni imela kakšnih posebnih težav, se je pa sama trudila, da je čimveč izrazov osvojila. Pri tem ji je bil dober inštruktor mož sam, ki je bil v Sloveniji prej kot Bajra.

Dela vseskozi v šivalnici v dveh izmenah in sicer opravlja delo adjustiranje, kjer nima težav z dosegom norme, vendar kakšnega večjega presega pa zaradi visoko postavljenih norm praktično ni mogoče doseči. Poskusila je tudi na šivanju oziroma robljenju, vendar tega dela iz zdravstvenih razlogov ni mogla opravljati. Pri ustrezni razpo-

reditvi tov. Bajre je imelo vodstvo enote dovolj posluha, da ji je to delo omogočilo. Tudi z zaslužkom je zadovoljna. V samoupravnih organih do sedaj še ni delovala, saj meni, da je še nekako preveč sramežljiva, da bi lahko ustvarjalno delovala.

Mislim, da je ta občutek nepotreben in želim, da bi ga čimprej odložila in se tudi po tej strani vključila v svojo delovno in samoupravljalno sredino. Na Svilanitovem prazniku je bila v vseh 10 letih le enkrat, obljubila pa je, da bo letos prišla. Pravi, da na zabave ne hodi, ker ni vešča v plesih in je zato raje doma.

Kadar ni v tovarni, doma gospodinji, ker nima vrta pa rada kaj plete ali kvačka. Teh umetnin se je naučila od mame, ko je bila še doma. Vsak njen izdelek pa vem, da je izredno dobrodošel pri družinskem članu, ki mu je namenjen ali pa za oplešanje bivalnih prostorov.

Dopust rada preživi doma v Črni gori, saj je obisk staršev vsakemu dragocen, dokler je mogoč. Bajra veliko misli na domači kraj, čeprav se tudi v Kamniku dobro počuti, saj si z možem

zidata hišo, kjer nameravata preživeti jesenski čas življenja. Da dopusti niso samo delovni, se vsako drugo leto odpravi Bajrina družina na morje, njihove »morske« postaje pa so bile v večini Piran, Portorož, Rab.

Bajri želim, da bi se kot jubilarntka le udeležila srečanja »Svilanitovcev«, da bi se med nami še naprej dobro počutila in da bi ji novi dom v rodnem kraju nudil vse tisto, kar morda sedaj še pogreša.

ROSA ADŽIČ iz obrata družbene prehrane

Tudi Rosa je morala po zaključku osnovne šole za delom, saj v Sanskem mostu v Bosni ni dobila dela. Prva zaposlitev je trajala 6 mesecev in to v Cestnem podjetju v Ljubljani, kjer je že delal njen oče. Ker ji okoliščine tam niso odgovarjale je iskala drugo delo in tako pred 10 leti prišla v Svilanit, kjer vseskozi dela v obratu družbene prehrane kot servirka. Za to delo je opravila tudi ustrezen tečaj. Kljub temu, da vsak dan pripravlja za nas

malice in vrši še druga dela tam zadaj v kuhinji, pa bi se morda celo kdo vprašal, kdo pa je ta Rosa? Morda vprašanje niti ne bi presenetilo, saj je tiha, skromna in pridna. Delo ji ustreza in bi kje drugod v proizvodnji težko delala. Morda ji je ta skromnost in tihost ostala še iz »začetnih« časov, ko ji je naš jezik še delal težave in ni razumela vseh pogovorov. V obratu se dobro počuti med sodelavci in tudi z zaslužkom je zadovoljna.

Rosa si je v tem času ustvarila družino, ima 2 ljubki hčerki in starejša hodi že v šolo na Duplico, ki je čisto zraven njenega stanovanja. Hčerki sta izredno živahni in jo zaradi tega dosti »zaposlujeta«.

Povprašala sem jo o skrbi delovne organizacije za zaposlene delavce. Mišljenja je, da Svilanit ustrezno skrbi za standard svojih delavcev, saj ji je bilo s pomočjo Svilanita dodeljeno družbeno stanovanje za njeno družino. Še otroški dodatek ji je socialna delavka uredila v času njenega porodniškega dopusta tako, da sedaj prejema ta dodatek, ki je izredno dobrodošel, zlasti še ob teh »dnevniških« cenah.

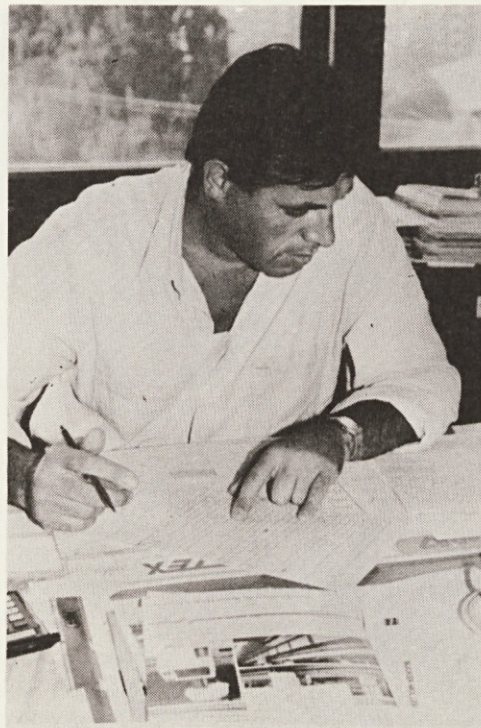
Svilanitovega praznika se je Rosa udeležila morda le dvakrat v tem času. Letos bo na praznovanje prišla, vendar, ker bo letošnje praznovanje bolj angažiralo zaposlene v menzi, pravi, da bo potrebno pomagati pri delu, kljub jubileju, ki ga praznuje. Želim, da ji letos dajo sodelavci »prosto« in svojo jubilancko lepo postrežejo. Rosa ima namen še naprej vztrajati med nami. Spominja se tudi, kako je delo potekalo v stari menzi, ko je bilo potrebno pred glavno malico naložiti servirno mizico z razno raznimi dobrotami in te odpeljati v posamezen obrat. Sedaj je drugačen način dela v obratu družbene prehrane in je med samo malico precej več dela. No, pa saj ni čudno, saj nas je v Svilanitu sedaj več kot pred 7 leti, ko je obratovala še stara menza, pa še izbira se sedaj lahko med tremi malicami (2 hladnima in 1 toplo malico). Sedaj v obratu pripravljajo toplo malico tudi za nočno izmeno, ki običajno šteje 30 do 50 delavcev oziroma malic, za popoldan pa je potrebno pripraviti od 250 do 300 malic, dopoldanska izmena pa mora postreči kar približno 550 zaposlenim. V obratu je možno dobiti poleg malice še čaj, kakšno drugo brezalkoholno pijačo, sendviče, pa tudi slaščice so izredno vabljive. Rosa v nočno izmeno ni vključena, dela le dopoldan in popoldan, čeprav tudi ob 3. uri začeti z delom ni najbolj mikavno.

Za naprej si želi, da bi bili uspehi delovne organizacije tako dobri kot dosedaj in da bi jo spremljalo zdravje. Sem prepričana, da se ji bo ta želja uresničila, saj je mladenka, ki še najlepše »cvete« in želim, da to cvetje ostane v tem sijaju še vsa naslednja leta.

Kljub temu, da Rosa živi 370 kilometrov od rodnega kraja in kamor sicer rada gre na obisk, saj je doma še mama, pa posebno močnega domotožja ne čuti, saj se s sestro, ki je tudi zaposlena v Kamniku, skoraj vsak dan vidita in malo poklepetata. Tudi oče in brat delata v Ljubljani, ki pa se ob vikendih vračata v Bosno, druga sestra pa živi na Reki. Morda se prav zaradi te bližine domačih tudi med nami dobro počuti in si ne predstavlja, da bi morala sedaj živeti v Bosni, pa čeprav ugotavlja, da je delovni tempo pri nas dosti hitrejši, vendar pridne Rose to ne moti, saj vemo, da delo krepi človeka in tudi njej želim, da bi delo v naši menzi še naprej opravljala z zadovoljstvom.

SALEM BEGANOVIĆ iz strokovnih služb TOZD Frotir

K razgovoru sem povabila tudi jubilanca Salema, delovnega soseda, saj sta si najini pisarni ravno nasproti, le malo daljši hodnik je vmes. Povabilu se je ljubeznivo odzval in mi povedal marsikaj zanimivega, kar bom skušala napisati še za bralce našega časopisa. Salem je prišel v Slovenijo iz Črne gore. Precej let je že od tega, saj je v Ljubljani študiral na fakulteti in doštudiral na II. stopnji Fakultete za tekstilno tehnologijo. Že kot študent v Ljubljani je slišal za »Svilanit« in po spremljanju poslovnih podatkov ga je imel za eno boljših tekstilnih podjetij v Sloveniji in Jugoslaviji. Nekateri študentje so jo primerjali z nogometnim klubom Velež, ki je bil vedno med najboljšimi nogometnimi klubi oziroma pod vrhom lestvice, nikoli pa ni bil prvi. Poznal je tudi Dekorativno, ki je slovela takrat z najboljšimi rezultati v tekstilni branži v

Jugoslaviji, vendar ga ni pritegnila, želel je priti v Svilanit in to se mu je posrečilo in še danes ugotavlja, da se je zaposlil v dobri in solidni »firmi«.

Svilanit je pred desetimi leti iskal vodjo razvoja, kamor je želel priti tov. Salem. Zadovoljen je, da je bil sprejet na dela vodje razvoja, saj je to tisto strokovno delo za kar se je šolal. To je tako delovno mesto, da opravlja strokovna dela oziroma eno od redkih delovnih mest, kjer uporablja vsa znanja v svoji stroki oziroma delo inženirja in mu je v veliko veselje.

V prvih petih letih dela v Svilanitu je bil priča zelo hitrega razvoja, ko je bilo zgrajenih veliko pravih proizvodnih prostorov. Kompletna oplemenitilnica z novo proizvodno opremo od koder prihaja sedaj tudi »denar«. S tem smo se v delovni organizaciji utrjevali. Z izgradnjo nove poslovne in proizvodne stavbe svile, je tudi frotir prišel še do novih potrebnih prostorov. Vse te investicije so bile dobro naložene in je danes, ob dobrem delu, eden od razlogov, da ima Svilanit dobro pozicijo in dobre proizvodne in poslovne rezultate. Želja mu je, da že danes, ko nam gre še dobro, s pravilno razvojno politiko poskrbimo za materialno osnovo dela, da bomo lahko tudi čez 10 let uspešno delali. Kar smo pred časom vlagali, danes koristimo in kar bomo sedaj vložili, bomo kasneje lahko koristili te naložbe. Želi, da sedaj, ko imamo solidna finančna sredstva in dobre rezultate, še naprej vršimo posodabljanje tehnologije, da bomo lahko delali le najboljše artikole in da se usposobimo za proizvodno ene širše palete frotirnih izdelkov, ki je sicer že sedaj široka, vendar samo na ta način bomo na tržišču uspešni.

Salem se je že kot študent v Ljubljani dobro počutil, v Kamniku pa je bil prvič takrat, ko je prišel v Svilanit in tudi med Kamničani nima slabega počutja, čeprav je na nekem sestanku na nivoju občine slišal, da je težko delati s Kamničani. Vendar Salem tega občutka nima, prej obratno, saj pravi, da se med nami dobro počuti in da mu je mesto Kamnik všeč. Res so tudi izjeme in se najde kakšen človek, ki mu ni všeč in obratno seveda. Vendar teh izjem ne moremo posploševati, saj je človek včasih priča primitivnim nazorom in temu primernim izpadom. Vendar po enem človeku ne moremo cele sredine kritizirati.

Glede udeležbe na prazniku podjetja pravi, da je vsako leto praznoval in se prijetno počutil, letos pa se praznovanja žal ne bo mogel udeležiti, čeprav je jubilan. Praznik podjetja je bil planiran meseca oktobra, zato si je Salem želel še malo septemberskega topliega podnebja in zato ta čas preko agencije planiral dopust, ki ga tudi ni za zanemariti. Na splošno ga sprememba lokacije praznovanja ne moti,

saj je včasih dobro malo eksperimentirati, da lahko primerjamo ali smo se dobro odločili ali bomo rekli, da je bil prejšnji ustaljen način boljši.

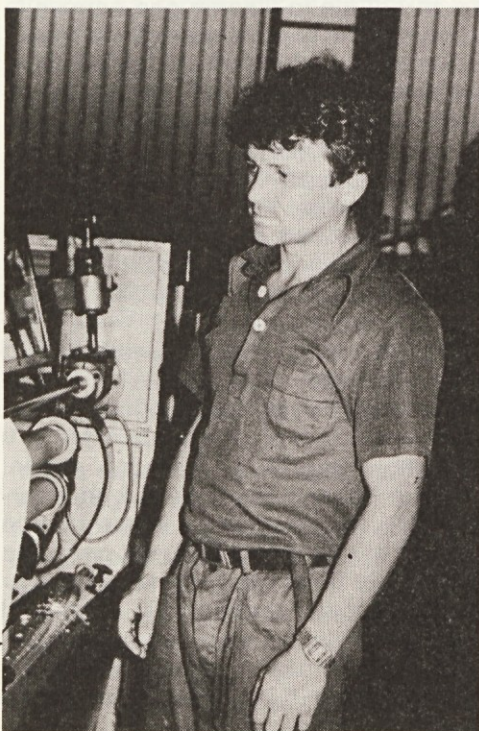
V tem svojem »Svilanitovem« času je bil najbolj vesel dograditve in odprtja nove oplemenitilnice, saj smo s tem dobili možnost izdelave raznih boljših novih artiklov in je s tem odpadel transport na dodatno obdelavo oziroma oplemenitenje frotirja v Induplati Jarše. Začeli smo izdelovati nove artikle, ki so dobrodošli v našem asortimanu. To je izredno pomembno, saj smo s tem naredili precej velik preobrat v našem asortimanu in to nam tudi prinaša ustreznih rezultate.

Zaključil je razgovor z željo, da bi se tudi vnaprej dobro razumeli, spoštovani in delali za skupne cilje.

Ta misel je tako lepa in sem prepričana, da je to želja tudi večine nas »Svilanitovcev«, zato želim, da bi se mu ta želja 100-% uresničila.

ANTON BERNJOT iz oplemenitilnice

Tudi mladi Tone je vesel, da je že med jubilanti. Zaposlitev v Svilanitu je zanj druga zaposlitev. Pred prihodom v našo delovno organizacijo je bil zaposlen v UTOK-u, kamor se je po odsluženju vojaškega roka še za nekaj časa vrnil. Delo mu ni »pasalo« zato je ostal doma. Po dveh mesecih pa je le očetu rekel, ki je že delal pri nas, da naj vpraša, če rabijo kakšnega delavca. Ker je bila taka potreba je bil tudi takoj sprejet na dela dispečerja v šivalnico, to je transport brisač od robilk do nalaganja v bokse. Pravi, da delo ni bilo pretežko, saj si je težo lahko prilagajal s tem, da ni preveč naložil. V ši-

valnici je delal 6 let in bil obkrožen v glavnem z žensko družbo, ki ga pa ni motila. No, katerega moškega pa moti ženska družba? Zgodilo se je, da so v barvarni nujno rabili delavca, ki ga niso imeli, zato so Toneta »posodili« za 14 dni. V barvarni so ugotovili, da je sposoben delavec in želeli, da pride za stalno v barvarno. Tudi sam je bil z novim delom zadovoljen, pa še boljši zaslužek se mu je obetal. Res je s tem moral zapustiti »nežno« sredino, sem pa prepričan, da mu misli tudi še sedaj kdaj uidejo k mladenkam, okrog katerih se je prej »sukal«.

Tone je priden, skromen, prilagodljiv in pravi, da je tudi z delom v delovni enoti barvarne in oplemenitilnice zadovoljen, da se med sodelavci dobro počuti in tudi zaslužek je primeren. Na nove pogoje dela se je privadil. Sedaj že 2 meseca striže frotir na strižnem stroju iz česar lahko ugotovimo, da Tone poprime za delo kjerkoli je potrebno. Zadovoljen bo tudi, če na striženju frotirja ostane kar za stalno, s tem pozimi ne bi bil več izpostavljen temperaturnim spremembam, res pa je poleti vroče.

Vseeno sem ga še povprašala, če ga morda pa le kaj moti? Bil je jasen in dejal, da ga moti, da ni dovolj vozov za frotir, ker je premalo prostora in je včasih vse na kupu, če ne pridejo takoj iskat narejeno robo. Preveč so utesnjeni, kar otežuje normalno in hitro delo. Ta problem je bil že večkrat iznešen tudi na sestankih, vendar še ni vidne spremembe.

Na tovarniška praznovanja prihaja, tudi letos pride, saj je jubilant. Glede spremembe pa pravi: »Bomo videli kako bo v Bistrici. Verjetno dobro. Veliko je odvisno tudi od družbe«.

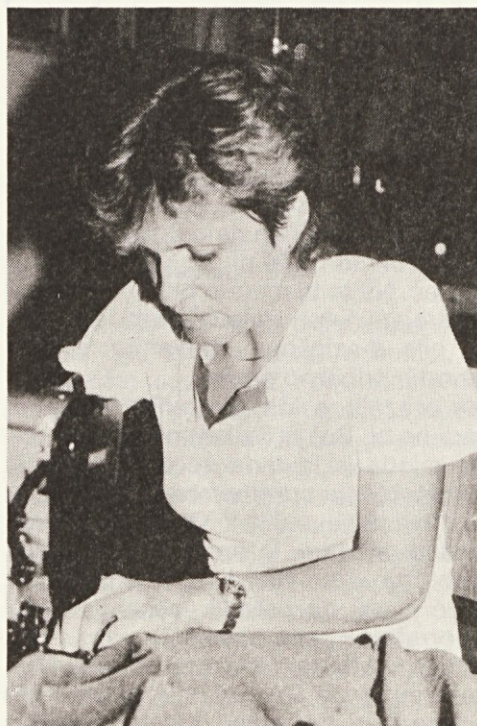
Všeč mu je akcija organiziranega pohoda v gore. Sam je bil letos že na Kokrškem sedlu. Tone je dopustoval letos »na svoje«, kadar bo imel družino, bo pa tudi v delovni organizaciji zaprosil za koriščenje naših kapacitet. V samoupravnih organih ni sodeloval. Povprašala sem ga še, kaj dela takrat, ko ni v Svilanitu. Rad hodi nabirat gobe, vendar pravi, da letos nima sreče, dasiravno so nekateri polni hvale koliko gobjega bogastva so nabrali. Tonetu želim, da bi bile pri njegovem delu odpravljene zadrege glede vozičkov, da bi jo tudi letos skupaj »mahnil« na kakšno goro in predvsem, da bi mu praznovanje njegovega jubileja ostalo v lepem spominu vse do naslednjega jubileja.

MAJDA PRELESNIK iz konfekcije frotirja

Skozi vrata tajništva je odločno vstopila mlada, živahna in nasmejana Majda. Kako ne bi bila nasmejana? Saj je mladenka, kateri se odpirajo na stežaj še vsa »vrata sreče«. Za vsakimi vrati,

ki jih zapre je življenjsko bogatejša. Dolgo pa ima že odprta »Svilanitova vrata«, skozi katera vstopa vsak delovni dan že celih 10 let. Majda prihaja na delo iz Stahovice večinoma z avtobusom. V prvi zaposlitvi že vztraja 10 let in to vseskozi v konfekciji frotirja. Vmes je bila res 2 meseca v šivalnici »na posodo«, ker v konfekciji trenutno ni bilo dovolj dela, zaradi nesrečnega požara v tkalnici in tudi v tkalnici je bilo potrebno pomagati pri čiščenju oziroma odpravi posledic požara. Tudi v konfekciji je vršila prva dela na čiščenju izdelkov, nato na šivanju rokavov, pasov, robljenju. Sedaj že 7 let šiva okrasne trakove, če slučajno tega dela ni toliko, pa še poprime na sestavi artikla ali na 3-nitnem entlanju. Delo na okrasnem šivu ji nekako najhitreje teče pa še lepši izdelek je, ko ga odloži. Sedaj v konfekciji dela ne manjka.

Ko mi je povedala, kaj vse dela, sem jo, sicer malo pozno, vprašala zakaj se je pred 10 leti odločila za Svilanit. Povedala je, da jo je že skozi »vleklo« v Svilanit, saj sta že 2 sestri zaposleni tu in je bila prepričana, da bo tudi zanj eno delovno mesto. Prej je bila že med počitnicami in ji je delo ugajalo, zato ji je bil korak v redno delo še malo lažji. V glavnem se s sodelavkami zastopi, včasih pa le pride kakšen »piš vetra«, če hoče kakšna sodelavka sama boljša dela na okrasnem traku in mojster tega vedno ne opazi, kaj se za vsakim strojem dogaja. To se ji sicer ne zdi prav, saj bi vsak rad več zaslužil, prav pa bi bilo, da bi vsaka prijela za tisto delo oziroma artikel, ki pride na vrsto brez posebne izbire, pa ne bi bilo nobenih pripomb, konec koncev mora tako biti vse narejeno, ne samo nekateri artikli. Pripomnila je

Seznam vseh 10-letnih jubilarov

1. ADROVIČ BAJRA	iz DE 10
2. ADŽIČ ROSA	iz DE 30
3. AHČIN MATEVŽ	iz DE 15
4. BEGANOVIČ SALEM	iz DE 23
5. BERNJOT ANTON	iz DE 15
6. BEVK BERNARDA	iz DE 30
7. DACAR ZDENKA	iz DE 14
8. DRAGAŠ DARINKA	iz DE 13
9. GOLOB JANEZ	iz DE 10
10. HRIBAR EMA	iz DE 10
11. HUSIČ VERA	iz DE 14
12. JEGLIČ CECILIJA	iz DE 14
13. JEGLIČ VERA	iz DE 10
14. JERMAN ALOJZ	iz DE 30
15. JOKIČ ĐUKA	iz DE 14
16. JOVANOVIC DANICA	iz DE 10
17. KAPLJA TATJANA	iz DE 14
18. KEMPERL PAVLA	iz DE 14
19. I'LEMENC HELENA	iz DE 41
20. KRT MARINKA	iz DE 30
21. KUHAJ MAJDA	iz DE 14
22. LAMPRET ŠTEFAN	iz DE 15
23. LIPOVŠEK DANILO	iz DE 20
24. LIPUŠ MARINKA	iz DE 14
25. LUKAN VERONIKA	iz DE 13
26. MANOJLOVIČ BOŽIDARKA	iz DE 10
27. MILIČ MARIJA	iz DE 14
28. MLAKAR MAJDA	iz DE 14
29. PINTERIČ MARINKA	iz DE 30
30. PRELESNIK MAJDA	iz DE 14
31. RAK ANKA	iz DE 10
32. RASTODER MUHRA	iz DE 14
33. REPNIK ROMAN	iz DE 15
34. ROZMAN STANISLAVA	iz DE 14
35. SENOŽETNIK MARIJA	iz DE 30
36. ŠUŠNIK ANICA	iz DE 13
37. ŠKRBINC JANEZ	iz DE 20
38. VAVPETIČ SLAVICA	iz DE 30
39. ZALAZNIK ANGELA	iz DE 10
40. ZARNIK VIDA	iz DE 10

malo na disciplino, da imajo to zelo strogo v enoti in da povsod v podjetju ni tako, sicer ne bi nekateri iz drugih enot predčasno odhajali z dela, saj se dogodi, ko gre popoldan na delo, pa čeprav še ni ura 14, že srečuje »dopoldance«, da odhajajo domov, včasih tudi 5 minut preje ali še kakšno minuto več. Na to bi moralo biti bolj pozorni nadrejeni v teh delovnih sredinah, da bi bila disciplina v Svilanitu v vseh obratih približno enaka.

Na praznik je Majda hodila. Pa zakaj tudi ne bi. Saj je Svilanitov praznik, pa še mlada je in rada se veselo zavrti. Tudi letošnja sprememba praznovanja jo navdušuje, saj je v Kamniški Bistrici vedno »luštno« in upa, da bodo prišli letos na vrsto tudi tisti, ki v Domžale niso hodili na praznik, recimo zaradi »potrebne« nove obleke.

Majda v prostem času rada bere. Najraje seže po Dr. romanu, ki se hitro prebere in se veliko stvari dogodi v

vsaki taki zgodbi. Poleg branja tudi rada sede na kolo, bolj za sprostitev kot za doseg kakšnih »hitrih« časov. Rada se povzpne tudi na kakšen vrh, da gleda doline pod seboj, saj je iz Kamniškega vrha ali s Krvavca res lep razgled.

Majda želim, da bi še naprej rada odpirala »Svilanitova vrata«, da bi jo vesela narava spremljala še naprej ter večkrat občudovala iz višin lepote svoje okolice.

20 LETNIKI

OLGA KOTNIK iz trgovine

Med 20-letnimi jubilarji je tudi naša Olga iz trgovine, ki jo vsi dobro poznate, morda še bolje kot jaz, če dostikrat zahajate v trgovino. Kljub temu sem prepričana, da je njena pripoved zanimiva, saj opravlja izredno dinamično delo in še srečuje vsak dan z razno raznimi kupci, ki njen delavnik še popestrujejo.

Olga je po poklicu prodajalka. Pred prihodom v našo delovno organizacijo je delala v papirni stroki. Vendar se je na naše tekstilne izdelke kar hitro privadila, s »papirjem« pa je tudi obdržala stike, saj vsak kupljen izdelek skrbno zavije še v reklmani papir. V trgovini se dobro počuti, saj rada dela z ljudmi. Vedno skuša biti do strank prijazna in ustrežljiva. Izredno rada postreže še zlasti domačim kupcem. Če jih med malico ni v trgovini jih že pogreša. Tudi od zunanjih so nekatere kar stalne stranke, veliko je pa tudi novih, ki pridejo enkrat, pa jih potem

dolgo ni ali pa tudi nič več. Olginu razpoloženje pa je včasih tudi odvisno od razpoloženja kupcev, saj se zgodi, da se med kupci najde kdo, ki namenoma »zafrkava«. Tudi stranke bi lahko ob takih primerih pomislile, da so trgovci tudi ljudje, ki žele normalen pristop do njih. Izredno zanimivi kupci pa so kakšni »zrelejši« zakonski pari, ko žene izbirajo in izbirajo, moške pa postajajo »ljubeznivo« nestrpni.

Zanimalo me je še po čem kupci največ povprašujejo, pa mi je Olga povedala, da so enobarvne brisače še vedno iskane, le da paleta barv ni zadostna. Zelo povprašujejo po rjavih in rdečih brisačah, ki jih pa v trgovini pravzaprav ni. Kupci kar ne razumejo zakaj ni mogoče kupiti tudi brisač teh barv ali vsaj temnejših tonov. V zadnjem času je precej povpraševanja po plaščih. Veliko povpraševanja je po frotir pregrinjalah, kakršne smo pred časom že imeli. Vse večje povpraševanje je tudi po metražnem blagu. Kravata poleti kar težko najde kupca, precejšnje pa je povpraševanje po rutah za narodne noše, zlasti še med poletno sezono, ko tujci obiščejo svojo nekdanjo domovino in tudi po blagu za izdelavo narodnih noš je vse več želja. Razumljivo, saj se folklor s svojim bogatim izročilom vse bolj uveljavlja in tudi mi radi občudujemo lepote tega davnega kulturnega izročila. Pri nakupih večkrat sliši pripombe, da so naši izdelki dragi tudi v naši trgovini, saj marsikdo pričakuje, da bo v tovarniški trgovini nakupil po dosti ugodnejši ceni kot v drugih trgovinah. Večkrat se dogodi celo, da dobijo po kakšnem kupcu začudeno pismo, kako je mogoče, da so pri nas plačali določen izdelek celo dražje kot so ga nato videli v trgovini v svojem kraju. Te težave nam povzročajo »naša inflacija«, ko zaradi nje in visokih cen osnovnim surovinam in repro materialu ne moremo mimo podražitev naših izdelkov, ki tudi v naši trgovini ob vsaki podražitvi spremenijo svojo ceno, dočim je v drugih trgovinah morda še nekaj zaloge iz prejšnjih dobav. Tudi v količinski nabavi so razlike. Pred časom so kupci kupovali po več skupaj, sedaj pa kar bolj po posameznih komadih in še zanje se jim zdi, da je potrebno odšteti kar precej denarja.

Olga se v svoji delovni sredini dobro počuti, odnosi med sodelavci in nadrejenimi so dobri. Zadovoljna je z službo in tudi družbeni standard je v delovni organizaciji ustrezno rešen. Olga je izredno navdušena nad spremembo praznovanja tovarniškega praznika v obliki piknika, saj pravi, da v Domžale ni hodila. Dala mi je primerjavo z delovno organizacijo »Stol«, ki ima tudi praznovanja v obliki piknika in kamor je moža vedno pospremila. Upam, da se ji bo soprog leto za ta spremstva oddolžil.

Občutek sem imela, da sem Olgo kar nekam dolgo zadržala izven njenega prodajnega pulta in že je hitela nazaj v trgovino. Želim, da bi Olga še naprej veselo stregla domačim in tujim kupcem in da bi imela v trgovini vedno toliko in take »robe« kot jo bo želel kupiti vsak kupec.

MAJDA MALI iz konfekcije frotirja

Z Majdo vred sem se čudila, da je že 20 let na delu v Svilanitu, saj bi lahko mirno rekla, da je še mladenka, ki je pred kratkim praznovala svoj 20. rojstni dan. Pridna Majda pa si je poleg 20-letnega dela v podjetju, ustvarila družino in si z možem zgradila hišo, da imajo njuni trije otroci sedaj prijeten nov dom.

Največ zaslug, da je Majda v Svilanitu je imel oče, ko je želel, da tudi njegovi otroci delajo v organizaciji, kjer je tudi sam rad delal in je menil, da je to kolektiv, ki bo tudi njegovim naslednikom nudil prijetno delovno okolje in ekonomsko sigurnost. Ta želja mu je bila izpolnjena, ko so otroci toliko odrasli, da so lahko samostojno prijeli za delo. Tudi pred 20 leti ni bilo najlažje dobiti dela, kar priča tudi to, da so v Svilanitu letos le 4 20-letniki in toliko jih je bilo pred 10 leti, ko so praznovali prvi jubilej. Zato je Majda nekaj časa bila na delu kot začasna moč, malo je pa še doma pomagala, ko je mami za tovarno šivala kravate. Najprej je v delovni organizaciji opravljala razna dela v šivalnici, dalj časa je delala na krojenju drobnih izdelkov, v konfekciji pa je sedaj poenterka. Z uvajanjem računalništva v naši delovni organizaciji si želi, da bi tudi listke opravljenih nalog delavke oziroma doseganje norme spravili na računalnik, s čemer bi odpadlo veliko štetje, ki ga mora sedaj vsak dan opraviti. Imajo sicer terminal, ki ga pa še čisto premalo uporabljajo. Da pa je mesto poenterke lahko zasedla, je ob družini dokončala še 2-letno Administrativno šolo. Vesela je, da se je odločila za izučitev tega poklica in je z delom zadovoljna. Vem, da je bil za Majdo to čas izrednega napora, da je ob delu, družini, gradnji še nadaljevala s pridobivanjem znanja. Skupaj je delala 14 let v proizvodnji. V svojih delovnih sredinah se je vedno dobro počutila. Tudi nagrajevanje je ustrezno.

Majda dela v glavnem dopoldan, kar ji zelo odgovarja. Večkrat sliši od mojstrov s kakšnimi problemi se srečujejo pri svojem delu, zlasti še kar se tiče poslušnosti mlajših, ki ni vedno pohvalno in bi bilo prav, da bi beseda mojstra tudi danes »veljala« toliko kot včasih.

Majda se tovarniškega praznika redno udeležuje, kot tudi vsekodnevne

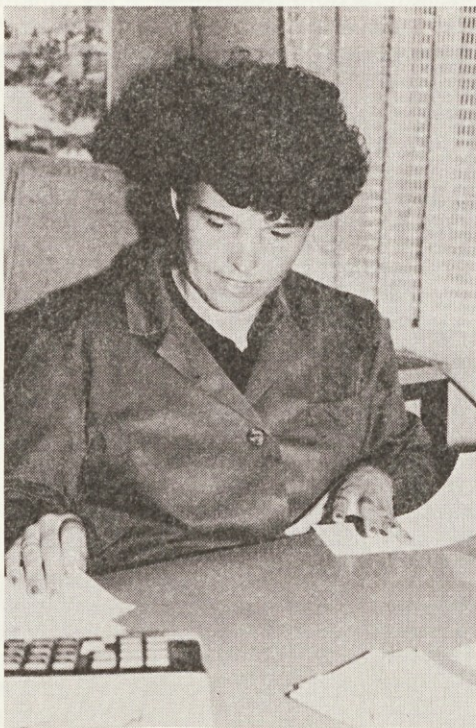
dela. Vedno ji je bilo na praznovanju všeč. Tudi Majde ne moti letošnja sprememba praznovanja, saj se hitro vživi v vsakem okolju, kjer pač je, saj je med sodelavci prijetno praznovati ne glede na kraj.

Kaj počne v prostem času, sem ji postavila naslednje vprašanje, ki je vem, dosti ironično. Kako pa naj ima delavka, mati, gospodinja... še sploh kaj prostega časa?! Majda poleg vsega tega še kaj zašije za TOZD Svilo – kot delo na domu, zvečer pa kar ne more brez knjige, vsaj malo, če ni za več časa. Bili pa so časi, ko je Majda prebirala romane en za drugim. Doma so imeli dosti knjig, saj so bile knjige očetova velika ljubezen in ta ljubezen je ostala tudi pri Majdi.

Vesela je, da podjetje posveča dosti pozornosti delavcem, pa naj si bo po zdravstveni stanovanjski strani in drugem. Tudi sama je že bila deležna preventivnega okrevanja v Rogaški Slatini in se je zelo dobro počutila. Pomagali so jima s posojilom za gradnjo hiše v kateri se danes vsi člani družine odlično počutijo. Preje je živela trinajst let z družino v Mekinjah pri moževih starših, kjer so jim veliko pomagali s tem, da so varovali otroke, kuhali, da sta z možem lahko več postorila pri gradnji hiše.

Pred leti je dosti delala pri Gasilskem društvu Svilanit. Potem, ko so bili doma otroci se je posvečala njim, ostala je še članica in tudi pripravljena še pomagat, če bi bilo to potrebno.

Glede naše samouprave je imela eno pripombo in sicer na zbere delavcev, vsaj v njihovi enoti, ko se poleg teme, ki jo prinaša dnevni red, pojavljajo brezvezna vprašanja, ki ne sodijo na zbor delavcev, ampak bi jih zaposleni lahko posredovali na svetu enote, da

ne bi bilo na zborih nepotrebne razburjanja in izgube časa na samem zboru. Vse stvari bi se lahko rešile na svetu enote ali še na delavskem svetu, če bi bilo to potrebno. Glede informiranja pravi, da iz Informatorja dosti zve, »naš« časopis ji je pa tako všeč, da si ga sedaj shranjuje in včasih prelista tudi kakšne številke nazaj.

Vesela je vsakega napredka. Veliko je bilo narejenega v teh 20 letih. Tudi za naprej se moramo potruditi, da bi ustvarili možnosti, da bi tudi naši otroci imeli možnosti do svojega zaslužene kosa kruha.

Sedaj, ko si je Majda praktično ustvarila vse, si želi še zdravja, kar je vsekako najbolj važno, da ne bi bilo kakšne vojne ali nesreče ter da bi bilo še naprej tako dobro kot je bilo do sedaj. Zaželimo, da nobena teh želja v »realizaciji« ne bi izostala.

ANTON ŠMIDOVNIK iz mehanične delavnice

Tone kar ne more verjeti, da je od takrat, ko se je v naši delovni organizaciji izučil za strojnega ključavničarja, minilo že 20 let. Pravzaprav je v Svilanitu, ob upoštevanju vajeniške dobe, 3 leta več. Po odsluženju vojaščine je najprej delal v delavnici, nato na vzdrževanju barvnih aparatov, sedaj pa dela na vzdrževanju tkalskih strojev in je z delom zadovoljen, sicer ne bi tu delal. Tone je navdušen nad posodabljanjem strojne opreme v tkalnici frotirja. V tem svojem 20-letnem delu se spominja, da so bile postopno zamenjane že 3 generacije tkalskih strojev. Tone je vesel tega napredka in ve, da so take zamenjave nujne, če stroji obratujejo v 3 izmene, se hitreje iztrošijo in ko je strojelomov le preveč je prav, da se naredi zamenjava starih z novimi sodobnejšimi tkalskimi stroji. Vidi, da vodstvo delovne organizacije temu vprašanju posveča dosti pozornosti, da lahko nato ustvarjalno sledimo sodobnim zahtevam na zunanjem, kot tudi domačem trgu. Pri novih strojih je več avtomatike, bolj zanimivo delo ob njih in ga zato tudi z večjim veseljem opravlja.

Tone je v teh 20-letih pravzaprav s tovarno »gor rastel« in ne razmišlja, da bi jo kdaj zapustil. Z neprijetnimi občutki se večkrat spomni tistega hudega požara v tkalnici, ki nas je prizadel in je bilo nato potrebno 3 mesece delati po cele dneve, da so se posledice požara čimbolj omilile, kolikor se taka reč da omiliti in da je proizvodnja stekla naprej. Tudi, ko je zagorel Dornikov kozolec je bila v nevarnosti naša tkalnica in le s hitro akcijo gašenja je bilo preprečeno najhujše. Pravi, da sicer ni gasilec, pomaga pa gasiti, če je potrebno.

V delovni sredini se počuti dobro, dobri so tudi odnosi med sodelavci v sami delavnici. Delo teče po nekako ustaljenem redu in navadi. Včasih je malo več zastojev in več dela, da se stroj ponovno »zavrti«. Če bi tudi v prihodnjih letih bila investicijska vlaganja v posodabljanje strojne opreme v takšnem zamahu, potem se Tonetu v drugi delovni polovici ne bo potrebno preveč truditi z odpravljanjem okvar in lomov na strojih.

Tone je bil in je še delaven tudi v samoupravnih organih, saj je deloval v sindikatu, delavski kontroli, svetu enote in tudi sedaj je član sveta DE vzdrževanje in energetike. Običajno je delo v samoupravnih organih rutinsko, včasih se pa tudi kaj »zatakne«.

Če se bo sedanja situacija podjetja nadaljevala in če bo tako teklo tudi v bodoče, smo lahko kar zadovoljni. Pa saj ni nikjer samo z rož'cami poslano, še doma ne. Tone se rad spomni tudi na svojega prejšnjega nadrejenega tov. Matičiča, ki je bil zanj »enkrat« človek, pa najsi bo po strokovnih ali človeški strani. Tone je rad med Svilanitovci in zato na naša praznovanja rad pride. Letos so štirje 20-letniki, ravno toliko jih je bilo pred 10. leti in upam, da bodo skupaj tudi še ob 30-letnem jubileju. Spomnila sem ga na spremembo letošnjega praznovanja, ki je predvideno v Kamniški Bistrici in meni, da ne bo slabo, če bo vreme ustrezno.

Povprašala sem ga, kaj počne v prostem času, pa pravi, da je dosti dela in da pravzaprav ni nikoli prost. Tudi domov v Tunjice rad zavije, da kaj pomaga. Z zaslužkom je Tone zadovoljen. Na vprašanje, če ga kakšna stvar moti pa je povedal, da so vmes tudi kakšne »malenkosti«, če bi se spuščali v podrobnosti, razume pa tudi, da je treba včasih malo potrpeti in ne dvigati panike za vsako malenkost. Tone je vesele narave in ne mara zamerljivih ljudi, saj se mu zdi, da v taki sredini ne bi mogel delati.

Tonetova želja je, da bi v podjetju tudi v bodoče beležili uspešen napredek tehnike in posodabljanje strojne opreme. Prepričan je v to, da bo podjetje le s sodobnimi stroji lahko sledilo zahtevam zahtevnega trga.

Veseli me, da je Tone zadovoljen in vesel. Želim, da ga to veselje in zadovoljstvo spremlja naslednjih 10 let, ko bo slavil 30-letni jubilej.

FLORIJAN TORKAR iz strokovnih služb TOZD-a Frotir

Florijan je v podjetju bolj imenovan kot Cveto, zato naj to ime vnesem tudi v te vrstice. Cveto je zadnji, četrti letošnji jubilar, s katerim sem lahko pogovor

navezala na 20-letno delo v naši delovni organizaciji.

Cveto je domačin, doma iz Nevelj. Po končani gimnaziji se je odločil, da bo delal med tekstilci, zato je nadaljeval študij na fakulteti za tekstilno tehnologijo v Ljubljani in ga tudi uspešno končal, s čemer si je pridobil znanje in naziv diplomiranega inženirja tekstilne tehnologije.

Kot »novopečeni« inženir se je zaposlil v »Induplati« Jarše, kjer je uporabil svoje znanje na delih in nalogah študij dela, planer, tehnolog. Nekako po 2 letih dela v Jaršah je Svilanit razpisal mesto tehnologa in ker je bil še doma iz Kamnika je bil sprejet v delovno organizacijo z letom 1967.

V Svilanitu je opravljal sama zahtevna dela. Najprej delo tehnologa, nato kot vodja barvarne in sedaj že precej let vodja proizvodnje v TOZD Frotir.

Tudi Cveto ugotavlja, da se je v teh njegovih 20 letih v Svilanitu marsikaj spremenilo. Izredno se je povečala velikost tovarne, s čemer je rasla zaposlenost, saj je bilo pred 20 leti komaj pol toliko zaposlenih kot nas je danes. Vzdrževanje proizvodnih naprav je drugačno. S širitvijo tovarne se je začela izdelovati metraža za konfekcijske izdelke, česar prej ni bilo.

Všeč mu je uigranost kolektiva, tudi sam je bil ugodno sprejet v to sredino in se je še kar nekako znašel. Kot vodja barvarne je imel dosti dela z ljudmi, zlasti še, ko je bilo potrebno v delo dobro uvesti vsakega novodošlega člana, saj so nekateri med njimi prevzeli važna proizvodna dela v enoti. V šoli se takrat ni bilo mogoče usposabljanja za delo z barvami.

Z diplomo na Fakulteti pa Cveto ni zaključil z »delovnim šolanjem«. Potrebno je spremljati vse novitete, ki se pojavljajo na trgu ali modnem svetu in se temu prilagajati. Pri delu so se uporabljali razno razni materiali in barve, ki pa imajo včasih posebne »svoje« vplive, ki jih je bilo potrebno v celoti upoštevati, saj je bil v nasprotnem primeru takoj viden obraten efekt. Če malo pomisli nazaj, se spomni, da je bilo res »živo«. Štalno so se pojavljale razne spremembe v proizvodnji, asortimanu, artiklih itd. Pri vsem tem je bilo veliko eksperimentiranja in iskanja poti za najboljši izdelek. Z zaključki vseh teh naporov je kar zadovoljen, saj so bili tudi uspehi, pa čeprav se je včasih tudi kaj »zagostilo«.

Pri nagrajevanju se mu zdijo najbolj pravični elementi kvaliteta in količina. Osebni dohodki naj bi bili v bodoče, kjer dosedaj še niso bili, odraz pravega dela, ki ga posameznik prispeva k celoti. Novo nagrajevanje naj bi odpravilo nepravilnosti in naj bi bil podarek resničnemu delu, ne glede na to kdo ga opravlja.

Cveto je delal tudi v samoupravnih organih in strokovnih skupinah. Bil je član v delegaciji za Zbor združenega dela, v Komisiji za izvajalčevo učinkovitost, v delavskem svetu, predsednik DITT-a, delal v SIS za raziskovalno skupnost, po kadrovskih in tehnično tehnoloških vprašanjih, sodelovanje v investicijskih dejavnostih in posameznimi zadolžitvami na nivoju občine in krajevne skupnosti.

Na praznovanje je Cveto v minulih letih hodil. Sprememba načina praznovanja mu odgovarja, saj je lahko včasih praznovanje tudi malo drugačno. Pravi, da je rad v naravi in prosti čas izkoristi za razno opravila okrog svojega novega doma, rad smuča, plava, pa tudi na kakšen hrib se poda, vendar so družinski člani nekako prepocasni pri hoji, kjer je ravnina postavljena malo bolj v pokončni legi.

Na koncu mu je dejal, da je s sedanjo »situacijo« Svilanita, glede na vse okoliščine, zadovoljen, želi, da bi s takimi koraki, kot dosedaj, šli naprej tudi v bodoče, pa bo še naprej zasigurana perspektiva Svilanita.

Želim, da bi se mu te smeje želje uresničile tudi pri vseh njegovih sedanjih in bodočih še odgovornejših nalogah.

Seznam vseh 20-letnih jubilarov

1. KOTNIK OLGA	iz DE 30
2. MALI MAJDA	iz DE 14
3. ŠMIDOVNIH ANTON	iz DE 20
4. TORKAR FLORIJAN	iz DE 23

30 LETNIKI

MARIJA JEGLIČ iz tkalnice frotirja

Marija izhaja iz družine, ki je štela 12 otrok. Kot otrok je morala 7 let služiti na neki kmetiji, saj doma ni bilo kruha za vsa lačna usta. Zato je razumljivo, da jo je potreba po zaslužku priganjala, da se je takoj zaposlila, ko je končala osnovno šolo. Takrat je bil svak zaposlen v Svilanitu in je nekako pripomogel, da je tudi Marija prišla v Svilanit, dasiravno si prej niti ni predstavljala, kaj se v tej tovarni dogaja in izdeluje. Marija navajena vsega, se je hitro navadila tudi na delo v tovarni in že kar 30 koledarjev je v tem času zamenjala.

Spominja se, da so bili pogoji dosti slabši od današnjih, res pa je zahtevnost dela sedaj veliko večja. Tudi kot sama tkalnica je zelo v redu. Včasih ni bilo ustreznega ogrevanja in so resnično pri delu »zmrzovali«, niti ni bilo tople malice. Danes so vse te težave odpravljene. Če se povrnemo na zahtevnost tkanja, ki ga povzroča večstrojni sistem posluževanja, zahtevnost po kvaliteti proizvoda, je pri delu potrebno obvladati dosti spretnosti. Marija je začela delo v tkalnici na 2 strojih – listavkah. V začetku so čolnički kar ven leteli, dokler se dela ni doobra privadila. Sedaj poslužuje ena tkalka po 12 strojev, Marija pa je sedaj za rezervo in dela tako rekoč na vseh strojih. V delovni sredini se dobro počuti in se med samo razumejo. Morda je včasih tudi kakšna stvar, ki Marijo moti, vendar je včasih biti boljše tiho, saj marsikdo ne prenese kakšne

pripombe, pa četudi dobronamerne: Vidi, da so mlajši sedaj bolj »flegma«. Tudi kakšna nižja ocena dela jih ne prizadene dosti, saj nekaj dinarjev, gor ali dol, se niti ne pozna, ker večina mladih nima kakšnih izredno težkih finančnih situacij. Včasih so res težje zaslužili kakšen dinar in ga zato tudi skrbno obrnili. Danes te motivacije skoraj ni. Dokler je človek sam mu plača lahko zadostuje, ko pride družina se pa tudi ta odnos do dela običajno spremeni.

V primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami je zaslužek kar dober, včasih pa misli, da bi lahko tudi malo več zaslužili v primerjavi s tistimi, ki manj delajo in dobe boljše plačilo. Tkalka je kljub posodabljanju strojne opreme še stalno in intenzivno angažirana v delovni akciji, da doseže predpisano normo. Dosti več se ne da. Marija se kar nekam boji prihoda novih strojev, saj ti zadnji, ki so bili postavljeni pred 8 oziroma 9 meseci je še veliko lomov. Zato je na njih težko doseči ustrezen delovni rezultat. Marija se nekako še ni navadila novih strojev oziroma pravi, da si jih bo mogoče privaditi, saj je doseg do njih težak, so previsoki, skratka niso priročni, vsaj zanj ne in tudi druge tkalke, ki te stroje poslužujejo, pravijo isto. Sama ugotavlja, da je za te hitre stroje verjetno preslaba preja, saj je njihova zahteva po dobri preji. Delajo se robovi in zbita preja se pokaže na izdelku. Tisti, ki na njih delajo najbolj vedo za vse te težave.

Marija na praznovanje ni hodila pogosto, saj je imela razne težave, tudi smrt ji ni prizanašala v družini in bližnjem sorodstvu. Kadar pa je bila na praznovanju, pa jo je motilo ponašanje nekaterih, ki se vedejo tako, kot da nismo vsi iz ene delovne organizacije. V tkalnici frotirja so kar navdušeni nad letošnjim predlogom praznovanja. Bomo pa videli kako se bo ta način praznovanja obnesel. Za letos je Marija obljubila, da pride na praznovanje. Kadar ni v podjetju, doma gospodinji, skrbi za dom, rada ima rože, obdeluje vrt, v veliko veselje pa so ji vnuki, ki ji odganjajo samoto.

Kljub težki mladosti in zahtevnem 30-letnem delu tkalke pa Marija spretno skriva vse prestane tegobe, saj je mladostna in vitalna, kot da bi ji bilo skozi samo z rožicami poslano. Želim, da taka ostane še dolgo.

EMIL JENKO iz tkalnice frotirja

Emil si je v mladosti želel postati avtomehanic. To mu sicer ni uspelo, postal pa je strokovnjak v tekstilni stroki, kamor je zašel silom prilik, ki so bile prisotne, ko je zaključil osnovnošolske

obveznosti. Takrat so stanovali zraven tovarne in želja staršev je bila, da bi se kar zraven doma zaposlil in čimprej poskrbel sam za svoje potrebe.

Lzučil se je za tkalca, se z leti dela v tekstilu privadil in ga z leti celo vzljubil, saj je videl smisel življenja oziroma perspektive tudi v tej branži. Spominja se začetka tkanja, ko je iz Mekinj šel delat v obrat Šmarca, kjer so tkali frotir na lesenih statvah, samo 3 mehanske so bile med njimi. Po odsluženju vojaškega roka je bil »postavljen« za mojstra, nato opravil še tečaj za visokokvalifikacijo in kasneje celo nadaljeval s študijem in ob delu leta 1968 končal Srednjo tehnično šolo v Kranju. To je bilo zanj dosti lažje, saj mu strokovni predmeti niso mogli delati nobenih težav, ker je veliko tega, kar so se učili, obvladal že iz same prakse. Nato je opravljal zadolžitve inštruktorja, istočasno pa je bil vodja eksperimentalne tkalnice, nato premeščen v tkalnico frotirja na dela inšpektorja tkalskih strojev. Vmes je bilo še usposabljanje delovne sile za tovarno frotirja v Delčevem. Od leta 1980 pa vrši dela vodje enote. V vseh teh 30-letih si je nabiral izkušnje z delom s stroji, ljudmi, kar pa ni lahko. Tkalnica frotirja je dosti velika delovna enota in gre tu skozi vsa proizvodnja in temu primerna je tudi odgovornost. Delo z ljudmi prinaša razne težave, saj ima vsak delavec svoje osebne probleme, ki se včasih odražajo pri njegovem delu ali z njim samim.

Delo vodje enote sicer opravlja, ni ga pa z veseljem sprejel, saj je bolj rasel s stroji in samo proizvodnjo in manj z organizacijskim delom, vprašanjem osebnih dohodkov, redom in disciplino. Težko je, ko je treba predlagati tudi kakšen disciplinski postopek, vendar včasih tudi mimo tega ne gre.

Tudi Emil je kljub 30-letnemu zahtevnemu delu še pravi mladenič, pravi pa, da »živci« niso več tako mirni, kot so bili nekdanj in to je vzrok, da včasih tudi kakšna, ne dosti kontrolirana, beseda zagleda »beli dan«.

Z vodjem nima večjih problemov. Zaveda se, da edino skupno delo v enoti lahko pelje do enih vidnih uspehov, saj posameznik v takem krogu ne pomeni dosti, vseeno pa toliko, da ostane delovna veriga cela in s tem močna. Veliko lažje bi bilo in več uspeha tudi, če bi bila zavest vseh delavcev – poštenost do dela – pa naj bo to pri delu ali disciplini.

Svoj dopust, odkar imamo počitniški dom na Rabu, preživi na tem otoku. Najprej je hodil tja, ker ni bil drugam razporejen, sedaj se je pa tega dopustovanja na Barbatu navadil.

Emil je bil ves čas delaven tudi v raznih samoupravnih organih. Sodeloval je v več komisijah, delavskem svetu in drugod, pravzaprav povsod.

Na naša praznovanja prihaja, če le more. Letos pride, saj je povrh še med jubilarji in na tak dan res ne sme manjkati. Zakaj v Domžalah ni bila vedno zadostna udeležba? Morda zaradi zakonca ali osebnih odnosov. To je stvar posameznika, saj je nekdo rad v družbi, drugi zopet ne. Sedanji tempo s časom prispeva k temu, da se ljudje bolj zapirajo v svoj čedalje ožji krog. To je tipično tudi za zahodni svet, ko se vsem mudi.

Skrb naše delovne organizacije za delavca je ustrezna, saj se za oddih še sedaj veliko kupuje; od počitniškega doma na Rabu, kočice na Veliki planini, hišice v Čateških in Moravskih topličah. Takšna skrb naj bi ostala tudi še naprej, saj vsi ne morejo koristiti naših kapacitet, hotelska ponudba pa zaradi velikih cen ni sprejemljiva. Dokler je človek še sam, si nekako lahko še privoščiti tako počitnikovanje, če pa je zraven še družina, to skoraj ni izvedljivo.

O ustreznosti osebnih dohodkov do sedaj pravzaprav ni razmišljal. Meni pa, če je večina ljudi s tem zadovoljna, potem je tudi sistem ustrezen.

V prostem času ima tudi dosti dela oziroma nima prostega časa. Rad pomaga tam, kjer je njegova pomoč potrebna in dobrodošla. Takšno delo ga sprošča in pozabi na ostale »težave« vsaj za nekaj časa.

Emilova želja je, da bi v tovarni šlo vse tako kot sedaj, kar pa ni odvisno samo od dela, ampak tudi od predpisov, ki se v naši družbi tako hitro menjajo. Na hitro je naredil eno splošno »bilanco« in ugotovil, da Svilanit kar dobro stoji, zlasti še, če pogledamo, kaj je bilo pred 30 leti kot Svilanit in kaj je danes. Za to se moramo predvsem zahvaliti generaciji pred nami in sedanji, kar nas zavezuje, da skušamo dobro

gospodariti tudi za naše »bodoče« Svilanitovce.

Želim, da se mu vse dobre želje uresničijo in da »njegova« enota izdela samo takšen frotir, ki bo še naprej iskan v domačih in tujih trgovinah.

IVANKA KLADNIK iz šivalnice

Ko je Ivanka dopolnila svoje 22. leto starosti je ugotovila, da si mora poiskati delo in zaslužek. Preje ni mogla od doma zaradi bolne matere, med vojno je izgubila tudi očeta. Zaradi sigurnosti je poslala prošnjo kar v dve podjetji: Svilanit in KIK. Naključje je hotelo, da je od obeh tovarn dobila isti dan ugodno rešeno prošnjo. Ponovno je bila v dilemi na katera vrata naj potrka. Odločila se je za naša v »Svilanitu«. Dobrih 28 let je delala v tkalnici kot tkalka, zaradi bolezni je bila premeščena pred letom in pol v šivalnico. Ko je prišla v Svilanit je 1 leto delala v obratu v Šmarci, nato ostala leta na

Perovem, vseskozi kot tkalka. V nočni izmeni je delala polnih 18 let. Na delo se je od doma na Podhruški vozila le s kolesom ne glede na letni čas, vremenske neprilike ter slabo makadamsko cesto. Ko se je poročila sta si z možem zgradila v Kamniku nov dom, ter tako zagotovila sebi in 3 otrokom prijetno bivanje. Danes, kar ne more doumeti, kako je zmogla skrbeti za družino, delati še ponoči in graditi hišo. Pa zgleda, da je šlo. Saj dokler je človek mlad in s skupnimi močmi se res marsikaj naredi.

Ivanka je z veseljem opravljala dane ji naloge. V delovni sredini se je dobro počutila, saj so si bili vsi dobri prijatelji, kljub temu pa je napornost dela ostala, le lažje so jo premagovali s skupnimi močmi. Zavedali so se reda in discipline ter tega tudi držali. V vseh teh letih ni imela enega neopravičenega izostanka ali kakšnega zagovora pred disciplinsko komisijo. Da-

nes je na tem področju precej drugače in tudi ubogljivost je včasih bila močnejše prisotna pri vseh, kot pa je danes. Ivanka je nekako najlažje tkala na Thiele strojih, na kasnejših novih strojih pa so bile dodatne obremenitve, saj je bilo potrebno posluževati tudi po 10 ali 12 strojev.

Kljub temu, da v letih nazaj ni bilo vsega na pretek, saj še tople malice ni bilo, delali so tudi ob sobotah, stekle so udarniške akcije, plače so bile nizke, pa so bili kljub vsemu zadovoljni. Zadnja leta pred razporeditvijo v šivalnico ni več zmogla posluževati vseh 12 strojev, saj delo tkalke zahteva veliko fizičnega in umskega napora. Težko ji je bilo, ko se je morala posloviti od svoje delovne sredine v tkalnici in se vključiti v novo delovno sredino, kamor je bila sicer lepo sprejeta. V začetku se je med malico še vračala nazaj v tkalnico in kar ni šlo drugače, kot da je stekla po licu kakšna debela solza. Vem, da ji sedanje sodelavke te čustvene navezanosti ne bodo zamerile, saj dolga delovna leta stkejo prijateljske vezi med sodelavci, ki ostanejo neminljive.

Sedaj dela v šivalnici na popravilu napak, če tega dela ni toliko pa še pakira. To dela večinoma sede in je z delom zadovoljna. Glede premestitve na lažje delo pa k sreči pri osebnem dohodku ni preveč prikrajšana. Tu dela v dveh izmenah, kar ji izredno odgovarja, pa še živci so se umirili. Ivanka je drugače vesele narave, zato s sodelavci ali nadrejenimi ni imela težav. Je sploh kje kdo, ki nima rad veselih ljudi?

Rada prihaja tudi na naš skupni praznik. V delovni sredini so tudi kar navdušeni na spremembo praznovanja in pravijo, da bodo prišle na praznik.

Nad ponudbo malic v naši menzi Ivanka nima nobene pripombe, čeprav se mora sedaj tudi kakšni dobroti odpovedati iz zdravstvenih razlogov. Veliko je vredno tudi to, da imamo svojega zobozdravnika in tudi ostalo zdravstvo se ji zdi primerno, res pa je, da za vsako »figo« ne leta k zdravniku, velikokrat je prav, da si skuša vsak sam pomagati pri tem, da se podreja eventualnim omejitvam, ki so mu naložene za ohranitev zdravja. Sama pravi, da ima največ težav z nogami, kar pa ni čudno, saj je kot tkalka 28 let le stala, tem tegobam pa se rada prikrade zraven še nevidna, a zato toliko bolj boleča revma.

Ivankina želja je, da bi v delovni organizaciji »gledali« tako še naprej na starejše delavce in tudi na invalide, ki jih je precej, saj tisti, ki so bili premeščeni, so to bili zaradi bolezni ne zaradi lenobe.

Z mislimi je Ivanka pohitela precej let nazaj in se spomnila težkega trenutka, ko je kot mati, s komaj 9 meseci starim sinom, morala že na nočno iz-

meno. Tudi osebna prošnja pri takratnem direktorju ni pomagala in dobila odgovor, da ni edina, ki ima otroke in če bodo njej ugodili, potem bi morali prisluhniti tudi drugim takim primerom. Vsekakor je bil takrat v ospredju uspeh delovne organizacije in temu so se podrejale vse ostale človeške norme.

Bili so tudi veseli trenutki, eden takih med njimi, ko so odšli na izlet s tovarnjakom. Koliko smeha, domislic, petja in veselja je bilo tisti dan, še danes ga ne more pozabiti.

Ivanka je ravno v teh dneh, ko sva se pogovarjali slavila tudi svoj rojstni dan. Kar ne morem verjeti njeni številki, ki pa recimo, da ni pomembna pri mojem pisanju, pomembno je le to, da ga je lepo praznovala in da bi ji ostal tako lepem spominu, kot tisti skupni izleti. Ivanka, še na mnoga zdrava in vesela leta!

FANI KOROŠEC iz tkalnice frotirja

Ko je Fani pred 30 leti slišala, da v Svilanitu za eno izmeno iščejo nove pridne moči ni pomišljala, ampak je s prošnjo za sprejem na delo hitela v tovarno, kamor je bila tudi sprejeta. Takoj so jo dali v tkalnico, kjer je najprej morala osvojiti znanje izdelave tkalskega vozla. To je bila faza njenega priučevanja. Nato je bilo aktualno »iskanje nitke« ob eventualnem pretrgu niti. Po osvojitvi teh prvih znanj je nadaljevala s pridobivanjem znanja na tkanju, zato je bila dodeljena k eni tkalki, saj pravijo, da je uspeh najhitrejši in najboljši, če ga osvojiš na delovnem mestu. Treba se je precej prizadevati, da delo tkalke končno obvladaš. Brez zanimanja je to znanje težko pridobiti, saj je zahtevno delo. Nekaj časa so tkali še svilen podlogo in za to delo so morale biti roke mehke, da se niso poškodovale posamezne nitke ali že narejeno blago. Malo lažje glede tega je bilo pri delu z bombažno surovino in bombažnimi ali frotir izdelki, čeprav se je tudi pri frotirju hitro opazila vsaka nepotrebna proga.

Tudi Fani je morala iz obrata na Perovem v Šmarco, kjer je delala komaj pol leta in že so se selili nazaj na Perovo, kjer je bila nova tkalnica na sedanjem mestu. Najprej so tkalke posluževale po 2 ali 3 stroje, kjer je bila potrebna ročna menjava cevok, saj stroji še niso imeli za to avtomata. Tudi, ko so delale na bolj izpopolnjenih strojih z avtomatsko menjavo cevok je bilo potrebno stalno angažiranje tkalke, da stroji niso stali, saj je bilo drugače težko doseči normo. Tako je nadzor stalno potreben. Posluževanje števila strojev se je postopno povečevalo, saj je morala tkalka nadzirati najprej po 2, nato 3, 4, 6, 8, 10 in tudi 12 strojev. Če do-

bro teče še nekako gre. Je pa veliko pri tem odvisno od kvalitete materiala, ki pri vsem tem odigra izredno pomembno vlogo. Na novih strojih v osnovi ni toliko pretrgov, morda jih je več v votku.

Fani je omenila Giani stroje, ki so res dobro tekli, če je bila klima primerna. S posluževanjem večjega števila strojev se je delo tkalke v detajlih spreminjalo. V začetku so morale same skrbeti tudi za votek, blago so že snemali snemalci, katerim pa je le bilo treba pomagati. Kasneje so tudi votek raznašali drugi, da je tkalka imela pri sebi vse potrebno, da so se stroji »vrteli« vseh 8 ur. Prepričana je tudi v to, da so tkalci najbolj zaposleni, drugi imajo morda vmes še malo časa, tu se pa začno takoj ustavljeni stroji. Včasih ima občutek, da kar ne bo zmogla vršiti delo tkalke. Če bi bilo v isti sredini kakšno drugo primernejše delo bi delala, da bi morala pa iz te sredine ven, pa ne in raje malo potrpi in tke naprej lepe in kvalitetne brisače.

Med sodelavci se tudi Fani izredno dobro počuti in je v dobrih odnosih s sodelavkami, mojstri, vodjem. Ne prihaja do kakšnih prepričav, prav pa je, da je vsak kolikor toliko obziren tudi do sodelavcev. Fani je rada v družbi, zato se včasih dogovore in jo »mahnejo« po kakšnem »šihstu« na kakšen skupen klepet za pogrnjeno mizo, saj v tovarni ne moremo nič proslavljati. To se rado dogodi kakšnega marca ali za konec leta in morda se kdaj najde še kakšen dodaten razlog za tak klepet.

Fani je kar precej oddaljena od delovne organizacije in s tem vezana na prevoz, zato v samoupravnih organih ni bila kaj dosti angažirana, razen enkrat v svetu enote.

Na praznik podjetja rada pride saj je rada vesela. S seboj povabi še moža in skupaj preživita lep večer, letos bo pa tudi s piknikom zadovoljna. Rada je v naravi, saj tudi doma pridno obdeluje zemljo, čeprav je tudi malo v bregu. Kljub temu, pa si rada privoščiti vsaj teden »pravega« dopusta, brez delovnih obveznosti, ki jo drugače spremljajo skozi vse leto. Zadovoljna je tudi z ostalim, za kar je v delovni organizaciji poskrbljeno, tako tudi s toplo malico. Če zbolíš se pa tudi dogodi, da je treba ponovno na delo, predno se dobra pozdraviš, je pa delo v takem zdravstvenem stanju težko.

Na koncu je izrazila željo, da si želi zdravja, da bi lahko delo vršila v tovarni in doma.

Skromna je Fani, saj govori le o delu. Želim ji, da bi bila res zdrava, da bi še vsa naslednja leta do upokojitve delo v delovni organizaciji z lahkoto opravljala in da si vmes privoščiti tudi ustrezen počitek.

VERA KREGAR iz konfekcije svile

Po končani šoli se je Vera šla učiti za krojačico in se izučila. Ker pa Verin mojster ni imel velike delavnice si je skušala najti bolj plačano delo nekje v tovarni.

Najbližja taka možnost se ji je nudila v Svilanitu, ki je imel takrat še obrat v Mekinjah. Najprej je kazalo, da je priliko za zaposlitev zamudila, vendar je po dveh dneh že dobila sporočilo, da lahko nastopi delo. So že vedeli, da bi bilo škoda pridno Vero kar odsloviti.

Na delo je bila razporejena kar v tkalnico na priučitev za tkalko. Prva navodila ji je dala sedanja sodelavka tov. Bernot Ančka, ki je že znala posluževati tkalskim strojem. Takratni obratovodja v tem obratu pa je bil tov. Jenko. V začetku so Vero pri tkalskem stroju spremljali čudni občutki, saj je mislila, da tega ne bo zmogla. Čolnička v začetku sploh ni videla, saj se ji je prehitro umikal z ene strani stroja na drugo stran. Vsem tem hitrim spremembam se je privadila in delo ji je iz dneva v dan postalo zanimivejše, saj je za tem hitro letečim čolničkom na statvi nastajalo blago, ki je bilo popestrjeno še s kakšnimi vzorci. Danes ji ni žal, da je prestopila pred 30 leti prag »Svilanit-a«. Sedaj že 10 let opravlja naloge na kontroli in oddaji izdelkov v skladišče, pred tem pa je tudi izdelovala kravate v konfekciji.

Počuti se dobro, je zadovoljna in kakšnih posebnih pripomb nima. Včasih bi človek sicer tudi kaj po »svoje« naredil, vemo pa tudi, kolikor glav toliko idej. Vera se z vsemi dobro »pobere« in ima težav pri komuniciranju ne z »enimi« ne z »drugimi«.

V prvih letih, ko je bila »še mlada«, je na praznik podjetja rada prišla, kas-

neje pa le kadar je slavila kakšen jubilej in podobno. Malo me je začudila beseda, ko je bila mlada, saj je še sedaj mlada. Včasih se pač človek zmoti in tu se je Vera prav gotovo. Upam, da bo to prebrala in ugotovila svojo zmoto na tem področju. Sprememba letošnjega praznika ji odgovarja, pa tudi Domžale jo pri tem niso »motile«, žalostna bi pa bila, če bi ga ukinili. Upa, da se to ne bo zgodilo v našem Svilanitu.

Vera tudi doma ni brez dela. Katera mati in gospodinja pa je brez dela? Doma kuha, pospravlja in opravlja razna potrebna opravila, saj kjer prevladujejo moški pri hiši, za žensko rado še kaj »ostane«, čeprav tudi moški ne stojijo samo ob strani. Včasih je naredila še kakšen gobelin, sedaj pa je to zamenjala z izdelavo rut za tovarno, da tako »prisluži« še kakšen dinar »za povrh«.

Želi, da bi nam v delovni organizaciji še naprej tako dobro šlo s prodajo izdelkov vred, saj vemo, če je narejeno, da to še ni vse.

Za delo v samoupravnih organih ni bila preveč »zagnana«, saj jo posedanje po sestankih ne veseli. Da bi zapustila to delovno organizacijo in šla kam drugam ji še ni prišlo na misel. Je pa tudi res, da kar mine nekaj let, da dobiš pravi odnos do dela. Če pa delamo primerjave z nekoč in danes pa je velika razlika, pa naj si bo glede dela samega, saj je sedaj le precej sodobnih strojev, da o skrbi za delavca ne govorimo. Včasih je bilo potrebno prinesiti malico s seboj, če si hotel kaj jesti, kasneje so hodile iskat malico v trgovino, n.pr. po 5 dkg paštete ali marmelade, da so namazali na kruh, ki so ga največkrat prinesli s seboj. Glede tega res ni primerjave ozi-

roma so ogromne razlike, k sreči na boljše od prej.

Vera je že preje omenila, da so pri hiši večinoma moški. Sem prepričana, da jo ravno moška družba dela veselo in zadovoljno. Ima pridna fanta, mlajši jo večkrat »posladka« s kakšno svojo novo specialiteto, starejši pa ji zaigra kakšno veselo vižo in Veri se ob tem srce smeje, pa kateri mami se tudi ne, če ima tako pridne sinove.

Veri želim, da se v Svilanitu tudi v bodoče dobro počuti, doma pa da bi jo sinova še naprej tako razveseljevala in sladkala.

FRANCKA REPNIK iz konfekcije frotirja

Francka je izučena šivilja, vendar po končani šoli ni dobila primerne zaposlitve. Tudi pred 30 leti ni bilo lahko dobiti dela. S pomočjo svakinje, ki je takrat delala v Svilanitu, je dobila delo tudi Francka. Najprej je bila razporejena v tkalnico, kjer je delala 3 leta. Želja po šivanju ji je v začetku ostala le želja, kasneje s širitvijo asortimana, pa je posvetila »zelena luč« tudi za Francko in njen šivalni stroj. Tkalke so imele sodelavko Francko rade in niso bile nič navdušene, ko so izvedele, da gre Francka opravljati tisto delo, ki ga je želela vršiti že od začetka. Z napredkom delovne organizacije so tudi delavci napredovali in Francka je danes na zahtevnem in odgovornem mestu vodje krojenja in kontrole. Delo je zelo pestro in ga z veseljem opravlja. Včasih so ročno rezalti, danes so za to sodobne naprave, ko istočasno lahko odreže kar za 50 komadov. Le dvigovanje kosov je ostalo še neposodobljeno. Malo težko je človeku tudi ob momentih, ko mora sodelavce, če je kakšen komad izven dovoljenih okvirjev, za tak izdelek kaznovati. Kvaliteta dela je odločujoča, kot tudi količina. Pač industrijska proizvodnja. S sodelavci je zadovoljna, večkrat pa jim je treba prisluhneti oziroma poslušati, da se izpove. Pri mladih, ki pridejo iz šole imajo sicer neko znanje, vendar si praktični del znanja osvajajo pravzaprav šele na delu. Na njihovo »poslušnost« pa zaenkrat nima pripomb. Glede zaslužka pravi, da je sama sicer zadovoljna, rada bi pa videla, da bi še drugi, ki imajo nižje plače, več imeli.

Dela je v enoti dovolj. Manjka jim pa prostora in ugotavlja, da so za tolikšen obseg proizvodnje prostori premajhni, saj v taki natrpanosti tudi organizacija dela ni takšna kot bi morali biti. Kljub temu se vsi v enoti trudijo, da bi bili izdelki pravočasno narejeni, dasiravno jim vedno to ne uspe. V »prostem« času ima Francka veliko dela. Za dom kaj zašije, opravlja delo na vrtu, da o vsakodnevem kuhanju in pospravljanju sploh ne govorimo. Ni čudno potem, da se po napornem delu

Seznam vseh 30-letnih jubilarov

1. BALANTIČ ANDREJ	iz DE 20
2. BALANTIČ ELIZABETA	iz DE 13
3. GRILJ OLGA	iz DE 10
4. HOMAR ROZA	iz DE 13
5. HRIBAR ANTON	iz DE 17
6. JEGLIČ MARIJA	iz DE 13
7. JENKO EMIL	iz DE 13
8. JURJEVEC ŠTEFKA	iz DE 10
9. KLADNIK IVANKA	iz DE 10
10. KOROŠEC FRANČIŠKA	iz DE 13
11. KREGAR VERONIKA	iz DE 41
12. LUŠTREK IVANKA	iz DE 41
13. MATIČIČ VINKO	iz DE 20
14. MENČAK PAVLA	iz DE 13
15. PLAHUTA ŠTEFANIJA	iz DE 10
16. PORAVNE ŠTEFANIJA	iz DE 36
17. REPNIK FRANCKA	iz DE 14
18. ROSEC ALOJZIJA	iz DE 13
19. SERKO JOŽEFA	iz DE 14
20. SLEVEC OLGA	iz DE 13
21. TRATNIK MILKA	iz DE 13
22. TRTNIK MARIJA	iz DE 13
23. VEGEL ANICA	iz DE 10
24. ŽURBI FRANC	iz DE 13

v delovni organizaciji in nato še doma »prikrade« k njej še utrujenost, ki pa se rada »vsili« za spremljevalko še pri marsikateri drugi zaposleni ženi.

V glavnem je delala v Svilanitu in svoje probleme oziroma želje skušala rešiti sama in kakšne posebne pomoči ni iskala. Delovna je bila tudi kot samoupravljalica, saj je bila v delavskem svetu, v svetu enote, v komisiji za delovna razmerja. Trudili so se, da so sprejemali najboljše rešitve, meni pa tudi, da so sedanji delegati ustrezni in uspešni.

V minulih letih se spomne tudi primerov, ko zaslužek ni bil vedno cveteč, saj se je dogodilo, da v kuvertah ni bilo niti 100% plač, kar pa se je res zelo neprijetno občutilo. Vendar ti časi so k sreči že daleč za nami.

Francka ima veselja do dela in kdor dela z veseljem tudi uspeh ne izostane. Delo v enoti se po zahtevnosti spreminja, vendar se ta zahtevnost ne manjša, ampak večja. Vse več je treba izdelati bolj zahtevnih artiklov, saj trg zahteva vedno lepši, boljši in seveda moden izdelek. Vse to je seveda pogojeno s standardom, čeprav imamo včasih nanj tudi pripombe, da ni več tako kot smo ga bili vajeni. Pri izdelavi zahtevnih artiklov se ji zdi, da so določene faze dela še izredno pomembne: všivane vrvice, kombinacije več vrst barv, saj se v posameznem izdelku pojavljajo tudi po 3 do 4 barve. To je dosti težje, zlasti tudi pri kompletiranju dela, saj je treba vse pripraviti od modela plašča, predpisa, naloga, blago vseh barv in to vsak dan za dopol-

dansko in še popoldansko izmeno in če je ob vsem tem še utesnjenost, lahko rečemo, da Francka opravlja izredno težke naloge.

Spominja se, da so se tudi pred precej leti v šivalnici trudili, da so naloge izvrševali, saj je bilo treba kose blaga nositi na ramah po stopnicah sedanje uprave TOZD-a Frotir, ko je bila takrat na desni strani še šivalnica. Precej znoja je bilo obrisanega, da so bile vse te naloge narejene. Zanimivo, da so bile prostorske stiske na tem področju že pred toliko leti in še danes so prisotne, čeprav so se proizvodni prostori toliko povečali. Iz tega lahko zaključimo, da želimo vedno več in več. Pa saj tako je tudi prav, da se ne zadovoljimo s tem, kar imamo, ampak da so naše želje po še več in boljšem, saj le na ta način dosegamo uspehe, pa naj bo to v posamezni enoti ali gledano v podjetju kot celoti.

Francka vrši tudi kontrolo izdelane faze dela oziroma izdelka in ji je včasih težko, ko mora morda tudi ustrezno ukrepati, vendar ji to naj ne »zamerijo«, saj ni želela s tem prizadeti posamezne sodelavke, ampak je bila vsaka pripomba izrečena dobronamerno za skupne boljše cilje. Vem, da Franckino delo ni tako, ki bi zahtevalo kakršno koli opravičevanje, res pa je, da lepa beseda lepo mesto najde in to bi bilo zaželeno pri vseh nas, ki delamo pod isto streho z enim samim skupnim ciljem, da bi nam bilo dobro in lepo.

Jubilantki Francki želim, da bi svoje zahtevno delo še naprej tako uspešno vršila, doma pa uživala ob družini in vnukih svojo osebno srečo.

* * *

Veselilo me je, da sem z nekaterimi jubilarji lahko malo »poklepetala«, saj je vsak klepet po svoje zanimiv. Skoda, da nisem mogla slišati še vseh ostalih 53 zgodb letošnjih jubilarjev. Kljub temu iz srca želim vsem, da bi jim letošnji praznik ostal v lepem spominu, da bi »Svilanitova vrata« še naprej z veseljem in uspehom odpirali vsak delavnik in da bi jih osebna sreča nikoli ne zapustila.

Marinka Hribovšek

Pripis uredništva:

Zaradi časa dopustov vseh jubilarjev nisimo fotografirali, to pa bomo storili za prihodnjo številko Kamniškega tekstilca.

Razveseljuje me dejstvo, da je novinarki kljub mojim »zaprtim« vratom uspelo napisati sedemindvajset tipkanih strani, zato menim, da res ni posebnega razloga, za omenjanje posameznikov, ki niso želeli dati še svojega prispevka v Kamniški tekstilec. In konec koncev še ni rečeno, da če nekdo ne želi govoriti o sebi, tudi nič ne naredi za informiranje in naše glasilo. Rezultati mojih sodelavcev in navsezadnje tudi moji so na dlani pred vami ...

Odgovorni urednik

Fuji – boginja ognja (na jeziku ljudi, ki so živeli tam pred 4.000 leti)

STROKOVNO POTOVANJE NA JAPONSKO

Od 8. do 20. maja je bila v Osaki na Japonskem mednarodna razstava strojev iz tehnike za tekstilno in oblacišno industrijo »JIAM 87«. Razstavo prirejajo že drugič in je tako hitro postala ena od največjih tovrstnih prireditelj na svetu. Zaradi velike oddaljenosti dežele od vseh celin sveta, razstavo ni obiskalo takšno število obiskovalcev, kot bi si to zaslužila. Da bi povečali populacijo tovrstne tehnike in pospešili nadaljnje odpiranje dežele v svetovno gospodarstvo, so povabili 1500 strokovnjakov tekstilne in oblacišne industrije iz celega sveta. Med temi je bilo 300 obiskovalcev iz Evrope, od tega 20 iz Jugoslavije. Stroški potovanja (prevoz in nočitve) so krili organizatorji razstave iz Japonske, ostali del (40% dnevnic) pa je krila naša delovna organizacija.

Potovanje je imelo zelo kvaliteten strokovni program. Od skupnih 12 dni smo bili dva dneva na poti, dva dneva smo porabili za obisk tovarn v Tokiju, tri dni za obisk sejma v Osaki, dva dni za obisk seminarja prav tako v Osaki, tri dni pa smo porabili za strokovno turistično potovanje po različnih delih države, kjer smo spoznavali njihove gospodarske in nacionalne značilnosti.

Pot preko severnega pola

Potovanje se je začelo 8. maja, ko smo ob 8.00 uri poleteli iz Beograda v Frankfurt. Po enournem postanku na

Frankfurtškem letališču smo se presedli na veliki boing japonske letalske družbe »JAL«. Letalo je poletelo le do Hamburga, kjer so ga napolnili z gorivom, hrano in pijačo in seveda s potniki do zadnjega sedeža, t.j. 360 potnikov in 36 članov posadke.

Zanimivo je to, da nismo leteli po najkrajši poti t.j. čez azijski del Sovjetske zveze proti vzhodu, ampak čez skandinavsko dežele in čez severni pol proti Encoric-u (Aljaska). Le nekaj ur letenja je bilo pod nami dolgočasno morsko plavilo, nato se je začelo zanimivo lesketanje večne ledene gladine. Čeprav smo se trudili, da bi videli bele medvede, so bili vidne le razpoke ledene gladine, katere je zapolnil mladi led, ki drugače reflektira svetlobo in daje zelo lep in zanimiv videz. Za strežbo hrane in pijače je vso pot skrbelo 28 pridnih japonskih stevardes in niti eni ni do konca poleta zmanjkalo dobre volje in prijaznosti.

Po desetih urah letenja smo prispeli na ta nevhvaležni severni del ameriškega ozemlja Encoric. V nekajurnem postanku, ko smo pasli oči v bogato založenih ameriških trgovinah, so še enkrat očistili in napolnili letalo, zamenjali posadko in nas povabili nazaj v letalo. Poleteli smo proti Tokiju. V sedmih urah letenja smo prispeli v največje mesto na svetu.

Tokio in obisk tovarne

Prvi vtis, ko smo prispeli na glavni aerodrom Tokia je bil nad pričakovanji. Takoj so nas prepričali o njihovi izredni pridnosti in organiziranosti, pa tudi visoki razvitosti. Po prihodu v letališko stavbo nas je ob prijazni japonski deklici, katera je držala transparent z angleškim napisom »Dobrodošli gosti iz Jugoslavije«, pričakal lokalni vodič in predstavnik konzorcija firm Tojomenka. Ko smo vprašali, kje dobimo svojo prtljago so povedali, da ta že potuje brez nas v hotel in da nas bo čakala v naših sobah.

Z lokalnim vodičem smo se popeljali z manjšim avtobusom proti mestu oz. hotelu, kjer smo stanovali. Pri prihodu v hotel nas je pričakal uslužbenec hotela s ključem od sobe. V sobi je vsak našel svojo prtljago. Naslednji dan smo si ogledali Tokio. Razložili so nam, da je to mesto, v katerem se preko dneva gnete 19 milijonov ljudi in je po tej plati to največje mesto na svetu.

Tokio – metropola Japonske in največje mesto na svetu

Avtor prispevka v družbi z domačinom

V resnici pa je to mesto z 12 milijoni stalnimi prebivalci, 4 milijone se jih vozi vsak dan na delo iz okolice, kar 3 milijone pa je dnevno v mestu turistov in poslovnežev, zato je Mexico City s 14 milijoni stalno naseljenih (ostalih je 2 milijona) večje od Tokia.

O Tokiu kot svetovni metropoli in razsežnostih, ki jih imajo največja mesta, bi se dalo veliko povedati, vendar moramo v tem članku poudariti življenje in delo Japoncev, njihov čudežni gospodarski razvoj in strokovni del, ki je bil tudi cilj potovanja.

Osrednji namen bivanja v Tokiu je bil obisk dveh tovarn. Od samega prihoda, pa vse do zapustitve tovarne nas je spremljala izredna prijaznost ljudi, njihova skromnost, dobra organiziranost, visoki produkcijski odnosi in dobra kakovost proizvodnje.

Visoka storilnost in dobra kvaliteta izdelave so šokirale vse obiskovalce. V ogromni tovarni Tokio-JUKI smo si ogledali le en del proizvodnje šivalnih

strojev. To je bila nova proizvodna linija novega tipa ravne šteparice DDL-5560. Pokazali so nam kompletno proizvodnjo, od vlitka ogrodja šivalne glave, vse tehnološke faze predelave, do pakiranja in odpreme v skladišče gotovih izdelkov. Postrojenje za integralno proizvodnjo šivalne glave je pred 6 meseci postavila firma Hitači. Na celotni dolžini 130 m se v neprekinjenem proizvodnem ciklu vrstijo vse faze obdelave s popolno avtomatizacijo in robotizacijo brez prisotnosti niti enega delavca ob celem postrojenju. Vsaka faza dela (brušenje, rezkanje, vrtanje, drejanje) opravi robotizirana roka in ko je ta končana, jo drugi robot premakne do naslednje faze in tako se ponavlja do konca proizvodne hale, kjer z visečim transportom izdelek prepeljejo v naslednjo halo. Tu so postavljene komore za pranje, barvanje in sušenje. V naslednji hali se vrši montaža vitalnih delov, in tu se tudi začnejo pojavljati ljudje. Omenili smo, da je v prejšnji oz. glavni hali integralni proces proizvodnje popolnoma avtomatiziran. Vsako fazo dela vodi mikroračunalnik, ki je z drugimi povezan na glavni računalnik, postavljen ob sredini postrojenja in je tudi brez delavca. Edino na koncu glavne hale smo videli stekleno pisarno, v kateri so bili štirje delavci. En je zadolžen za povezavo in obhod hale, drugi je na monitorju spremljal kakovost izdelave, tretji je spremljal potek procesa proizvodnje, četrti pa opravlja delo vzdrževalca kompjuterja, mikroprocesorjev in postrojenja. V naslednji hali, kjer je potekala montaža, je bilo več ljudi. Nekaj jih je tudi na končni kontroli. Kakovost dela kontrolirajo računalniki, vendar končno kontrolo mora opraviti človeško oko.

Količinska norma v tej hali je 14.000 kom raznih šteparic na dan. Individualne količinske norme ni, saj je jasno, da za proizvodnjo 14.000 kom na dan vsak pokriva določeno področje, za katerega je sprejet v službo. Vsakemu delavcu kontrolirajo le kvaliteto dela in le ta ima svoj normativ.

Največjo pozornost posvečajo kadrom in šolanju le teh. Od vseh zaposlenih je slaba polovica inženirjev in tehnikov. Imajo dve vrsti inženirjev, in sicer tehnični inženir in tehnični nacionalni inženir. Naziv tehnični inženir dobi delavec po končani šoli, kasneje s prakso v tovarni in dodatnim šolanjem lahko postane tehnično nacionalni inženir. Delovni čas traja 40 ur na teden, vendar je to intenzivno delo, brez odmora za malico in kosilo, katero je organizirano v tovarni. Večinoma se delo začne ob 8.00 uri in konča ob 17.00 uri. Po končanem delu se delavci, predno oddidejo domov, skoraj obvezno med 17. in 18.00 uro rekreirajo na športnih igriščih v tovarni. Po 18.00 uri gredo domov in tako preostanek dneva preživijo s svojo družino.

Ženske so večinoma doma, le redke so zaposlene polni delovni čas. Največ je takih, ki delajo 3 do 4 ure na dan. Pravijo, da je to najboljša varianta, saj tako nekaj zaslužijo za družinski proračun, doma je dobra mati pa še za državo je to koristno. V družini je veliko patriarhalne vzgoje. Ženska gleda moža »navzgor«. Imajo najmanj ločitev na svetu. Od tisoč poročenih se jih loči le 2,8 oz. 0,28 %. Za primerjavo v vzhodnih in zahodnih državah je ločenih 30 do 40% parov.

Letnega dopusta ima večina firm 7 dni, a nekatere tudi 14 dni na leto. Nekateri delavci iz neposredne proizvodnje pokoristijo cel dopust, a večina

vodilnih delavcev ne koristi nikoli več kot 3 do 4 dni na leto. Sobote in nedelje izkoristijo za družinske izlete v mestne in nacionalne parke in za nakupe. V soboto do 21.00 ure in v nedeljo do 19.00 ure ne sme biti niti ena trgovina zaprta, saj imajo edino takrat ljudje dovolj časa za nakupe.

Mednarodni sejem »JIAM-87«

Mednarodna razstava JIAM (Japan International Apparel Machinery) je ena od največjih in brez dvoma najbolj sodobnih na svetu. Vsaka tri leta v Osaki japoncem uspe prikazati, kaj zmorejo v tekstilni in zlasti v oblačilni industriji. Zavedajo se dejstva, da nimajo surovin za izdelavo težkih ogrodij, kot so tkalnice in predilnice (le za svoje potrebe) in vztrajajo z izdelavo kompletne opreme za oblačilno industrijo. Mikroprocesorje, robote, hardvere in programsko opremo izdelujejo ne le za oblačilno, ampak tudi za kompletno tekstilno industrijo. Skratka producirajo le tisto, kar je najbolj sodobno,

faznega transporta in avtomatskega skladiščenja.

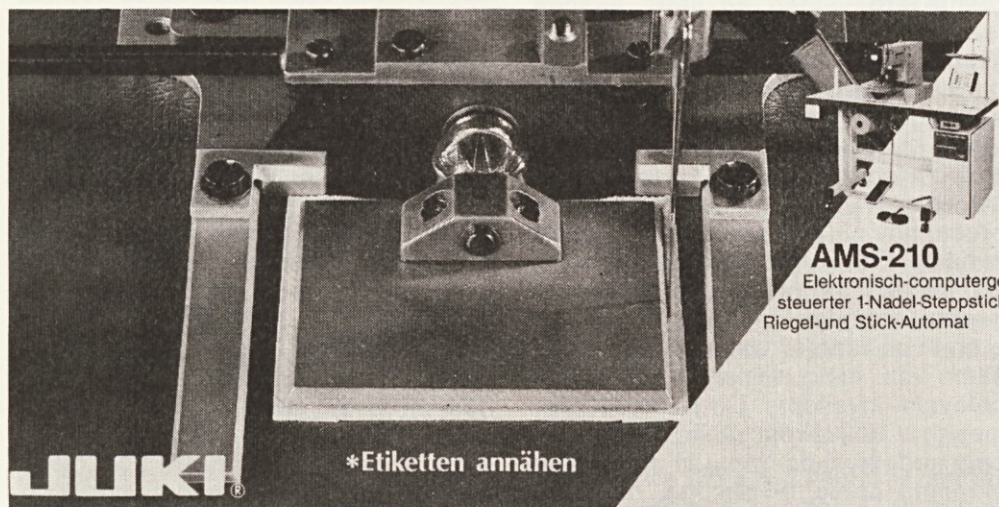
Sistem kompjuterskega dezineranja je popolnoma izpopolnjen in tako operativen, da je postal nepogrešljiv v sodobnem konfekcijskem obratu. Pri njegovi uporabi ni več negativnih vzorcev kolekcije. Takoj imamo jasno sliko modela in možnost takojšnje povratne informacije. Pri polaganju krojnih slik imamo integralno povezan proces do gradiranja, zrisovanja in končno krojenja. Pri gradiranju je sistem kompjuterskega zrisovanja tako visoko izpopolnjen, da ima štiri pisalne glave, katere celotno širino kroja oz. tkanine n.pr. od 160 cm delijo na 4 in dobimo štirikrat večjo hitrost gradiranja. Lahko delajo tudi tako, da istočasno dve glavi gradirata polovico širine (npr. 190 cm : 2=90 cm) eno krojno sliko drugi dve vzporedno, pa drugo oz. popolnoma drugačno krojno sliko (dva modela istočasno).

Napredek pri šivalnih strojih je v tem, da nam omogočajo fleksibilnost šiva-

Seminar »Smeri razvoja oblačilne industrije«

Osrednja tema seminarja je bila kratica »QRT« (Qurde Respanse Tehnologij), kar v prevodu pomeni hiter odziv tehnologije. Predavatelji so bili iz ZDA, Anglije, Hong Konga in Japonske. Nekdanjo aktualno temo hitrejši razvoj so zamenjali s krilatico »QRT«. To pomeni, da se vse začne pri končnem potrošniku. Tehnika in tehnologija morata imeti hiter odziv in takrat ne bo izostal hitrejši razvoj.

Strategija hitrejšega razvoja ni več v odpiranju večjih proizvodnih zmogljivosti, ampak v pripravljenosti poslovnega sistema, da oskrbuje s potrebnimi izdelki in uslugami svoje končne porabnike, kateri zahtevajo visoko kvaliteto in raznolikost ponudbe. Ta strategija je podprta s izpopolnjevanjem razvoja tehnologije in avtomatizacije, sedaj robotizacije in kompjuterizacije, katera je zelo pomembna ob sistemih kontrole in planiranja. Samo

Razstavní eksponat popolnega avtomata za šivanje etiket

kar zahteva malo materiala in veliko znanja.

V družbi največjih svetovnih proizvajalcev opreme so seveda dominirali Japonci. Po znanem japonskem načelu »zdrave konkurence« je v perspektivnem razvoju opreme imel vsak svoje mesto. Tako ima n.pr. firma Brother najsodobnejše šivalne avtomate s popolno avtomatizacijo nekaterih operacij. Posebno presenečenje je bila kompletna šivalnica s kompletnim asortimanom šivalnih strojev firme Seiko. Podobno je imela firma Toyota. Zagotavljajo, da bodo te nove firme v nekaj letih osvojile svetovne trge.

Najbolj v ospredju je bila firma Tokio-Juki, za katero pravijo, da je nosilka razvoja kompletne opreme za oblačilno industrijo – s kompletnim programom od sistema kompjuterskega kreiranja in dezineranja do kompjuterizacije posameznih faz kot je kompjutersko polaganje krojnih slik, krojenja, šivanja, avtomatskega vodenja med-

nja in programirano končno obdelavo. Mikroprocesorji so prisotni pri večini novih šivalnih strojev in na likalnih napravah. Kot glavna novost pri šivalnih strojih je takozvani »varčujoči« motor z elektro magnetno zavoro. Kadar iz kateregakoli razloga igla preneha izdelovati šiv, se motor izklopi in takrat ne dela. Motor je trenutno primeren le za napetost 220 V, v kratkem pa bo prirejen tudi za 380 V.

Posebno atraktivna je nova ravna šeparica DDL-555. Ima avtomatsko rezanje, pozicioniranje, zatrevanje na začetku in na koncu, kot tudi mikroprocesor z avtomatskim štejetjem vbodov ali pa senzorsko snemanje.

Od ostale opreme, ki bi bila zanimiva za frotir je sodobna šivalnica brisač. Opremljena je s popolnimi avtomati za rezanje, robljenje, prečno rezanje in robljenje ter pakiranje. V primerjavi z zahodnimi tovrstnimi avtomati so ti veliko bolj enostavni in imajo manjše gabaritne mere.

Kyoto – nekdanja prestolnica in Japonska v malem

na teh osnovah lahko povečamo fleksibilnost in zmanjšamo čas izdelave, kar je obenem bistvo učinkovitosti poslovanja.

Za izboljšanje učinkovitosti poslovanja se je treba lotiti najprej marketinške strategije, potem razvojne strategije in seveda proizvodne strategije. Proizvodna strategija zajema:

- izkoriščanje materiala,
- tehnologijo in opremo,
- sistem časovno baziranih standardov,
- informacijski sistem,
- humanizacijo razvoja.

Japonski strokovnjak mr. Kozo Nano razvoj oblačilne industrije gleda z vidika tekočih tem in bodočih tem:

A) tekoče teme

1. Razviti tehniko, katera bi dala optimalne efekte in razviti določeni obseg produktov, kateri se bodo prodajali z minimalno zalogo.

2. Proizvodnja mora imeti več tipov izdelkov malih serij, vendar za isto ceno kot velikoserijska proizvodnja.

3. Izbira strojev mora omogočiti nadaljno avtomatizacijo proizvodnje.

B) bodoče teme

1. Izboljšanje kakovosti in uvajanja imena nacionalne proizvodnje blagovne znamke.

2. Določeni obseg proizvodnih programov je treba internacionalizirati,

3. Zagotoviti nosilce (kadre) novih iznajdb in novih smeri,

4. Kreiranje dobrin je znanost in detajli takšnih kreacij bi morali biti hitro in točno uresničeni,

5. Stalno skrbeti za nove kadre in kadre, ki jih pripravljajo,

6. Obstajajo samo najboljši.

Povzetek in splošni vtisi

V turističnem delu programa smo v parih dneh spoznali nekaj najbolj znanih krajev Japonske. Obiskali smo mesto KJOTO in nekatere njegove kulturne znamenitosti. Najbolj zanimivo je bilo v Hramu Šoguna. Bil je diktator (spomnimo se TV serije »Šogun«) in je začetkom 14. stoletja odprl deželo v svet in trgovino, za kar so mu Japonci še danes hvaležni. Brez takšne politike ta narod ne bi mogel obstajati.

Poleg Kojota smo obiskali mesto TOBA, ki je center biserne pokrajine. Ogledali smo si biserni otok in demonstracijo iskanja bisernih školjk. Nato smo si ogledali največjo japonsko goro Fudžijama, visoko 3.700 m. Peljali smo se z moderno železnico od Tokija do Osake. Za pot v dolžini 540 km smo potrebovali 3 ure in 10 min. Za primerjavo je to enaka razdalja kot od Libije do Beograda za katero potrebuje »Akropolis expres« 9 ur. Prihodi in odhodi vlakov so točni do sekunde.

Skozi ves čas potovanja in bivanja v deželi, katera je naredila gospodarski čudež, smo premišljevali o jugoslovanski gospodarski usodi, katera je seveda čisto nasprotna Japonski. Tudi način življenja je popolnoma drugačen od našega. Za razliko od naših navad, da več trošimo kot delamo, oni veliko ustvarjajo in malo trošijo. Rezultat tega je, da ostaja presežek kapitala, katerega takoj vlagajo v novo dejavnost, ki bo prinašala novi kapital. Formula za to je silno enostavna. Skromnost, pridnost in samoodpovedovanje so vzrok njihovega uspehu. Dežela, kateri narava ne daje skoraj nič, je postala najbolj bogata na svetu, a ljudje še zmerom živijo skromno.

Če me kdo vpraša, kako je bilo in kaj sem videl na Japonskem, bi z enim stavkom lahko odgovoril: »Vse drugače kot pri nas.«

Beganović Salem, dipl. ing.

Iz dela DPO
in društev

DELO DRUŽBENO POLITIČNIH ORGANIZACIJ V NAŠI TOVARNI

Bliža se tovarniški praznik in delovanje po strokovnih službah in različnih odborih je v izrednem razmahu. Zanimivo pa bi bilo spoznati tudi delovanje družbenopolitičnih organizacij v letošnjem letu v naši delovni organizaciji, kajti na televiziji, radiu in v časopisih smo dan za dnevom pričali raznim poročilom o dogodkih, ki nas zaskrbčujejo in posredno vplivajo tudi na naše življenje. Napotila sem se k vodjem DPO in jih povprašala o realizaciji programov dela za letošnje leto.

Predsednik sindikata Jože je med opravičevanjem raznih dolžnosti komaj dosegljiv.

»Prva naloga sindikata je nenehna skrb za socialni položaj naših delavcev in moram se pohvaliti, da večjih problemov na tem področju v naši DO nimamo. Ob smrti ožjega svojca dobijo delavci enomesečni povprečni osebni dohodek preteklega leta. Po potrebi pa z denarnimi sredstvi poskušamo vsaj malo pomagati tudi našim delovnim invalidom. Če je delavec en mesec v bolniškem staležu, ga običajno sodelavci na domu in mu izročijo skromno darilo. Mislim pa, da je ob vsem tem najbolj pomembna pozornost in človeški odnos do sodelavcev, do ljudi s katerimi prebijemo največ

»živih« ur na dan. Tudi na področju družbenega standarda, kjer mislim predvsem na naše počitniške kapacitete, smo dosegli velik napredek, saj smo v zadnjem času pridobili precej novih počitniških objektov. Prav zato je bilo letos zelo malo »nesrečnikov«, ki iz tega ali onega razloga niso bili razporejeni v naše počitniške objekte. Tudi regres za letni dopust smo poskušali razdeliti čim bolj pravično, glede na višino osebnega dohodka, število otrok ter glede na to, v kakšnih delovnih pogojih delavec dela. Spomnili pa smo se tudi naših upokojenih sodelavcev, katerim smo namenili polovico povprečnega regresa, ki so ga bili prav gotovo zelo veseli.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Olga Kramar, Frančiška Pavlin, Jože Pančur, Marija Resnik, Mihael Papter, Zofija Brodar, Riharda Frantar, Stanislava Hribar, Boris Frantar, Mateja Griljc in Ljudmila Osolnik.

Čestitamo!

Stanovanjske probleme in potrebe zaposlenih že leta poskušamo reševati v zadovoljstvo vseh. Zato smo v te namene v preteklosti izdvojili ogromna sredstva in jih še. Na ta denar, ki ga zberemo v DO imamo kokreten vpliv, žal pa na sredstva ki jih odvajamo v skupen stanovanjski fond le-tega nimamo.

Spremljamo tudi delo naših poslovnih organov, o čemer moramo enkrat letno podati poročilo na Občinski sindikalni svet, prav tako pa tudi razna druga poročila v zvezi z poslovanjem delovne organizacije. Ob vsakem obračunskem obdobju poslovanja organiziramo skupaj z ostalimi DPO obravnavo periodičnih obračunov, o čemer se pogovorimo tudi na zborih delavcev.

Vprašanji seveda ni posebnih, kajti ljudje so zadovoljni, ko slišijo da bo dobiček in višje plače, kar je plod boljšega dela, kako pa so izdelke plasirali in vnovčili odgovorni delavci, pa jim je že bolj tuje, saj menijo, da mora, konec koncev delati vsak svoje in za to tudi odgovarjati.

Težka so pota samoupravljanja in problemi so tudi v naši tovarni. S tem mislim na dogodke ob prekinitvi dela v pripravljalnici, kjer bi pravočasna in pravilna razlaga odgovornih delavcev izredno pripomogla k uspešni rešitvi nesporazuma, ki je nastal zaradi prevelikih razlik pri izplačilu OD, predvsem minulega dela.

Dejavnosti sindikalne organizacije so pestre in se odvijajo na različnih področjih. Sodelujemo na športnih tekmovanjih med tekstilnimi tovarnami, sindikalnih športnih igrah, v mesecu juniju pripravimo sindikalni izlet, pomagamo pri organizaciji tovarniškega praznika itd. Letos bo mesto Kamnik gostitelj karavane prijateljstva s katero nas bodo obiskali predstavniki vseh pobratenih občin. Tudi mi pomagamo pri organizaciji tega srečanja.

Jože mi je povedal, ker sem ga pač vprašala, da bodo tudi svinjske polovice, da uspešno deluje prodaja oziroma kreditiranje naših delavcev s strani trgovskih organizacij, vendarle pa mora vsak zaposlen sam preverjati svojo kreditno sposobnost, da mu ne bo spet sindikat kriv za prevelik »puf« ...

Kaj pa delo delegatov v raznih organih, ali sindikat sledi temu?

»Do sedaj sindikat še ni obravnaval niti enega primera neaktivnosti delegata. Udeležba na sestankih delavskih svetov, delegacij, itd. je zaenkrat še zadovoljiva.

V letošnjem letu pa nas čaka še težka naloga – nove analitske ocenitve bodo terjale organizirano javno razpravo in aktivno sodelovanje. Trenutno pa poteka priprava na referendum o sprejemu sprememb in dopolnitvi samoupravnih splošnih aktov s področja prido-

bivanja in razporejanja celotnega prihodka, dohodka, čistega dohodka ter sredstev za OD in skupno porabo in sprejemu novega pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj.«

* * *

Predsednik mladine Marko se je zamislil ob vprašanju o načinu in delovanju mladinske organizacije. »Glavna in prednostna naloga naj bi bila oživljanje mladinske organizacije, pritegnitev mladih, ki se na novo zaposlijo v Svilanitu in pa tistih, ki so že dalj časa naši mladinci, pa jim je to bolj malo mar. To lahko opravimo na več načinov, le da pri tem preradi pozabimo, da je ZSMS družbenopolitična organizacija in ne samo »družabna«. Tudi mladi se tega sami zavedamo in ugotavljamo, da so nekatere oblike mladinskega dela že formalno zastarele. Najlaže se dogovorimo za kakšno družabno srečanje. Tako smo se v februarju odpravili v Kranjsko goro, kjer smo se nekateri nasmučali, drugi nasankali, tretji pa naplavali. Bili smo tudi na Kompasovih športnih igrah, kjer smo se dobro odrezali in se uvrstili v finale v Slovenski Bistrici.

Organizirali pa smo tudi razgovor o mladih v Svilanitu, v katerem smo mladi nanizali precej stvari in s tem pokazali, da spremljamo razvoj dogodkov v tovarni.

Lahko bi zaključili, da mladina vendarle ni »neaktivna«, saj mlade srečujemo vsepovsod v vseh kroških in športnih klubih, le pri OOZSMS niso »aktivni«.

* * *

Sekretarka DO ZK Zdenka je skromna kot vedno in mi pojasni, da osnovna organizacija ZK skupaj z ostalimi DPO-ji obravnava poslovne rezultate, pripombe in stališča pa posredujejo na samoupravne organe. Rezultati so že nekaj let izredno ugodni, tako da tudi bistvenih pripomb nanje ni. Vsi člani OO ZK so obravnavali delitveni model za osebne dohodke, poleg ostalega pa so organizirali tudi konferenco komunistov v DO.

V TOZD Frotir so se še posebej posvetili obravnavi prekinitve dela v pripravljalnici.

»Trenutno pa se srečujemo tudi s problemom izstopa članov iz OO ZK, saj sta v kratkem času iz osnovne organizacije izstopila dva člana. Oba sta izstopila na lastno željo.

Mnogo nezadovoljstva med člani ZK je zaradi izredno visoke članarine. Člani ZK tudi nimajo neposrednega vpliva na odločitve v raznih organih samoupravljanja, pač pa lahko le preko svojih članov, ki so delegati v teh organih, zastopajo svoja stališča. Zato smo sodelovali v volilnih pripravah izredno aktivno, saj mora po mo-

jem mneju vsak komunist nekej delovati, sicer se politika ZK pač ne more izvajati. Poseben problem pa je vključevanje mladih v Zvezo komunistov in tu nas čaka še mnogo dela.

Moti pa me to, da med člani ni več tištega prisrčnega vzdušja, kot je bilo včasih, ko še nismo bili zaslužjeni s »potrošniško mrzlico«.

* * *

Ekonomska moč naše organizacije je trenutno dobra glede na vse podatke, ki nam jih posredujejo strokovni in vodilni delavci. Osebni dohodki so glede na rezultate poslovanja tudi dobri, vendar pa je med ljudmi čutiti določeno slabo voljo glede splošnih razmer, ki so prevladale v zadnjem času v naši družbi. Pojavlja se navada, da ljudje negodujejo po vseh mogočih vogalih, na uradno sklicanih sestankih in tudi na zborih delavcev pa vlada tišina ... Naloga družbenopolitičnih organizacij je, da motivira ljudi tako, da bodo te razne »razprave« prenesli na prava mesta. Naši ljudje so se vedno borili za cilje, ki so jim bili blizu in so jih razumeli.

INČI

Kaveljc France in korenine Dragiča, Milena in Anica na vrhu Triglava. Osvojile so ga v družini upokojenecv Kamnika, spominski posnetek pa jih bo še dolgo spominjal na naporno pot v mrazu in snegu. A premagali so jo; ponosni smo na naše upokojene člane kolektiva, za uspeh pa jim iskreno čestitamo!

BREZ MLADIH MED POČITNICAMI NE GRE! . . .

Čeprav je šolski zvonec za poletni čas onemel, je še vedno precejšnje število šolarjev zjutraj budilka klicala na novo, nekoliko drugačno obveznost. Tokrat niso odpirali šolskih vrat, temveč so vstopali skozi tovarniško dvorišče. In verjetno so vstajali lažje in bolj brezskrbno, kot pa če bi se odpravljali v šolo, kjer trepetajo pred šolskimi nalogami, se potijo pred šolskimi tablam in se borijo za dobre ocene.

Ko sem prvi julijski dan prišla v službo, me je že pri vratarju pozdravila gruča mladih, ki se je v prvem nadstropju upravne zgradbe razlila v dolgo kolono do kadrovskih vrat. To je bila naša mlada pomoč v času dopustovanj. V nasprotju z nami, ki že leta in leta, dan za dnem zaspanih in mnogokrat čemernih obrazov prestopamo tovarniška vrata, so ti mladi nasmejani in živahnih oči čakali na delo. Vsako leto se v mesecu juliju in avgustu pri nas zaposli približno sto šolarjev, ki želijo počitniški čas kar se da koristno preživeti. »Saj vse počitniške dni vendarle ne moreš preživeti kar tja v en dan, ker sčasoma postane dolgočasno, pa tudi vsak dinar, ki ga zaslužiš, prav pride za plitki šolarski žep,« mi je v pogovoru hudomušno povedala ena izmed mladih sogovornic.

Ko smo že pri denarju, pa še pogledajmo, kako bomo vsaj malo »odebelili« sicer tanke denarnice naših šolarjev:

– vsem tistim, ki delajo na režijskim delih in nalogah, kjer se delovni rezultati ne dajo meriti, se obračunava nagrada v višini 100 % vrednosti 4. plačilnega razreda. Ta nagrada pa se lahko glede na pridnost in prizadevnost posameznika poveča ali pa zmanjša za 15 %.

– tistim, ki delajo na normiranih delih in nalogah, pa se obračuna nagrada v višini 90 % vrednosti plačilnega razreda kamor so razporejeni. Na teh delih pa se nagrada glede na delovno uspešnost poveča ali zmanjša za 20 %.

Na osnovi takšnega načina obračunavanja počitniškega dela znaša nagrada za 184-urno režijsko delo od 142.000 do 164.000 din, za delo na normiranih delih in nalogah pa od 138.000 do 196.000 din.

Naj vam predstavim nekaj mladih, ki so nam v poletnem času priskočili na pomoč, njihovo počutje v okolju, kjer so delali in želje ter načrte, ki jih bodo uresničili z denarjem, zasluženim z lastnimi rokami.

Karmen Grabnar je končala 3. letnik srednje tekstilne šole v Kranju, kjer se izobražuje za konfekcijskega tehnika. Pred štirimi leti se je prvič srečala z našo delovno organizacijo, letos pa je

Zlagala in pakirala je modne dodatke

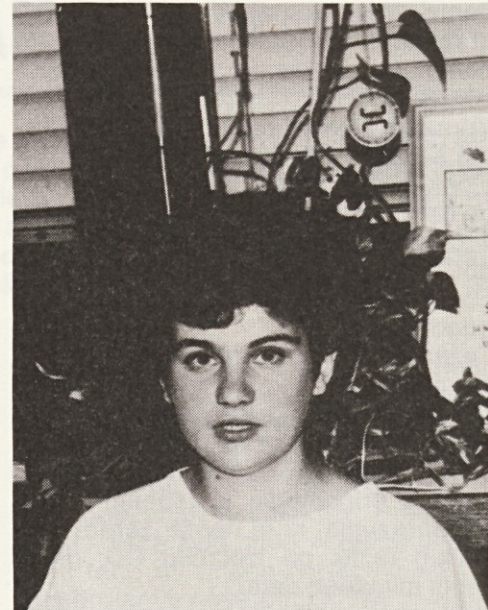
ponovno zaposlila za počitniško delo. V TOZD Svila je zlagala in pakirala naše modne dodatke – šale, rute in kravate. Delo samo se ji ni zdelo zahtevno in ji je kar šlo od rok, le sem in tja je malo kihala, ker ji je prah ščegetal nosnici. In tega je bilo kar precej, povrh vsega pa je tudi temperatura v tem zgornjem prostoru zgradbe TOZD Svila zelo visoka, saj zračenje ni najbolj urejeno.

Karmen si že nekaj let med počitnicami poišče delo v različnih tovarnah, saj jo zanima, kako vse tisto, česar se naučiš v šoli, zgleda potem v praksi. Pa tudi vsak dinarček je dobrodošel. Zaslužek, ki si ga bo letos prislužila v času tritedenskega dela, bo večinoma porabila za nakup blaga, saj v četrtem letniku izdelujejo v šoli – za oceno in zase seveda – različne jakne, plašče in druge tekstilne izdelke, za kar se porabi, kar mislim, da ni potrebno posebej poudariti, kar precej denarja . . .

Maja Juhant obiskuje srednjo ekonomsko šolo v Kamniku, kjer se ji je izteklo prvo leto šolanja. Lani se je med počitnicami zaposlila v Eti in pravi, da tja ne bo šla nikdar več, saj vonj po kisu ni motil samo nje, ampak so tudi potniki na avtobusu do Komende,

kjer je doma, vihali nosove. Letos si je delo poiskala nedaleč stran od Ete, vendar je bila kljub vsemu zadovoljna. V šivalnici je ravnala in pakirala brisače. Med delavkami se je dobro počutila, saj so ji bile vedno pripravljene pomagati in jo podučiti, kadar je bila v zadregi, kako naprej. Sicer pa se je Maja največ družila z dvema prijateljicama, ki sta prav tako bili na »začasnem delu« v isti delovni enoti in jih je družila tudi skupna pot do doma.

Maja je potožila, da ji je nekoliko težav povzročalo zgodnje jutranje vstajanje, še zlasti zato, ker je delala na dve iz-

Med sodelavkami se je dobro počutila

meni. Ko se je ravno malo polenila, kadar je delala popoldan, jo je že naslednji teden neusmiljena budilka »vrgla« iz postelje. No, kljub temu ji je bilo prijetneje delati dopoldan, saj jutranje zaspano sonce še ni tako neusmiljeno segrevalo strehe šivalnice in povzročalo zoprne vročine.

V previjalnici so ji peli stroji

Za denar, ki si ga bo prislužila še ne ve, kam ga bo namenila, vendar upamo, da bo znala ceniti delo in tudi denar pametno porabiti.

Tatjana Kuhar je ena izmed tistih, ki so se prvič srečali s toarno. Svoj »delovni krst« je doživela v previjalnici, kjer je previjala konce preje. Najtežji so ji bili prvi dnevi dela, saj ni bila navajena osem ur prebiti na nogah in posledice so bile neizbežne. Poleg tega se je morala tudi naučiti ravnanja s strojem za vezanje koncev.

Tatjana mi je zaupala, da so jo sodelavke učile delati tkalski vozec na roko, kar pa sploh ni enostavno in mi je odkrito priznala, da se ji ni posrečil. »Še dobro, da je tehnika napredovala in imamo za to ustrezne pripomočke,« je v šali dodala. V enoti, kamor je bila razporejena, se je srečala s svojo bivšo sošolko, s katero se je največ družila, pa tudi sicer so se med seboj dobro »skup vzeli«, kot mi je simpatično povedala sogovornica, ki se je odločila za poklic šivilje in je letos uspešno končala prvi letnik tekstilne šole v Ljubljani. Tatjana ima zelo rada glasbo in pravi, da brez nje pač ne gre. V previjalnici glasbe sicer ni imela, vendar pravi, da ji kljub temu ni bilo dolgočasno, saj so ji peli stroji. Za zasluženi denar si bo kupila, kaj drugega kot – kasetar.

Anica Burja je naša štipendistka na tekstilno obrtni šoli v Ljubljani, katero čaka še zadnje leto izobraževanja za poklic šivilje. S tem šolanja verjetno ne bo končala, saj jo mika, da bi se vpisala na srednjo tekstilno šolo v Kranju. Med počitnicami je bila dva meseca med nami – julija je opravljala počitniško prakso, avgusta pa je delo še podaljšala kot počitniško delo. V tem času si je privoščila enotedenski dopust v naši počitniški hišici v Novi-

Anica pridno šiva tudi doma

gradu, saj je njen oče zaposlen v tkalnici frotirja in mu je bil dodeljen počitniški kotichek v tem kraju.

Oba meseca je bila zaposlena v konfekciji frotirja, kjer je čistila plašče, kar sicer ni težko delo, saj je zlahka dosegla normo, le noge so ob tem precej trpele, ker se delo opravlja stoje. Anica pa je pridna tudi doma. Ima svoj šivalni stroj in si skoraj vse, kar ima na sebi, sešije sama, pa še za »žlahto« kaj sešije. »Nerodno je le to, da žlahti ne moreš toliko računati,« mi je v šali pripomnila. Pa naj še kdo reče, da ne velja stari rek: žlahta je strgana plah-ta.

Irena je naša stara znanka

In kakšne načrte ima Anica z denarjem, ki si ga bo zaslužila? Nekoliko si bo še uredila svojo sobo in verjetno bo ostalo še dovolj denarja za radio.

Irena Cevc je naša »stara« znanka, saj je bila letos že šesto leto pri nas. Dve leti je delala v Svili, zadnja štiri leta pa se kar ne more ločiti od splošnega kadrovske službe, kjer smo jo tudi mi »vzeli za svojo«. Delo Ireni ne dela težav, saj ga po tolikih letih že dobro pozna. »Pri tem delu ti res ne more biti dolgčas. Tu je potrebno prijeti za spenjalec in speti sveženj samoupravnih splošnih aktov, Informator, gradivo za delavski svet; tam te že čaka nekdo, da mu narediš fotokopijo; že je treba sestiti za pisalni stroj in pretpikati rokopies; hitiš po obratih z raznašanjem pošte; spet iz druge pisarne zaslišiš glas varnostnega inženirja, ki zahteva opravljene teste iz varstva pri delu,« mi je živahno pripovedovala Irena. Mimogrede naj povem, da je lani varnostni inženir Ireno tako čuval, da jo je celo zaklenil v pisarno, ko je odšel na obhod tovarne. No, k sreči imamo telefone in smo revico rešili iz kletke. Da ne bo pomote, naj po pravici povem – ključa ni obrnil namenoma. Sicer pa bo Irena letos postala bruc.

Po uspešno končani družboslovni šoli v Ljubljani bo nadaljevala študij na Filozofski fakulteti, kjer bo študirala jezike – slovenščino in angleščino. Spominja se, kako je včasih kar »požirala« knjige in jih je v tednu dni prebrala tudi po sedem. V srednji šoli ji je učenje vzelo nekoliko več časa, vendar ljubezen do knjig ji je ostala. Ko sem jo vprašala, za kaj bo porabila denar, mi je odkrito odgovorila, da se ta tudi brez načrta hitro zapravi.

Tone Hribar je končal osnovno šolo in se odločil za poklic elektroenergetika

Ampak priden pa je Hribarjev najmlajši

– smer šibki tok. Letos si je že drugo leto poiskal delo med počitnicami. Lani je delal v Alpremu, tokrat pa je v naši barvarni pripravljajal prejo za sušenje in nabiral križne navitke na stojala in palice. Samo delo ni bilo težko in kot mi je povedal, se je lahko postavil v vrsto s tistimi, ki to delo sicer opravljajo v rednem delovnem času. Da je bil Tone res priden delavec, mi je potrdil tudi vodja izmene v barvarni, ki mi je pojasnil, da je normo ne le dosegal ampak celo presegal. Kar je Toneta najbolj motilo, so bili pogoji dela – vročina, pomešana z zoprnim vonjem, katerega se je dodobra »najedel«. Za zaslužek, ki si ga je prislužil z enomesečnim delom, si bo kupil sinter saizer, instrument podoben orglam. (Naj mi poznavalci dobre glasbe in glasbenih instrumentov oprostijo, ker sem ime instrumenta napisala tako kot se izgovarja, saj v teh stvareh res nisem najbolj »doma«.)

Najbolj posrečeno pa se mi je zdelo srečanje s **Primožem Čimžarjem**, katerega je kar njegov sodelavec pospremil do mojih vrat. Ko sem ga povprašala, kakšno delo kaj opravlja, mi je odgovoril, da malo »šravfa« in spoznava stroje, zlasti tkalske ter poma-

ga tudi pri popravilu le-teh, kolikor je v njegovi moči. Sicer pa je Primož v »štravfanju« žele kar doma, saj pomaga tudi očetu v mehanični delavnici, spoznavanje strojev pa mu bo gotovo koristilo tudi pri učenju na tehnični strojni šoli v Domžalah, kjer se je vpisal v prvi letnik. Primož se je s sodelavci »še pa še fajn« razumel in bo še prišel, če bo le lahko. »Tam je dosti družabnih ljudi, ampak Pikovc, uf, ta je pa ta prav. Ta se vedno smeje,« mi je tudi

Primož z nasmeškom na obrazu pričaral vzdušje v okolju, kjer je delal. Z denarjem, ki ga bo dobil, si bo še malo opremil svoj motor in ga okrasil s kakšnimi dodatki, ostalo pa porabil za smučanje.

Tako, počitnice so se iztekle in dopusti več ali manj tudi. Mi se bomo novih moči vrnila za tkalske in šivalne stroje ter delovne mize, moji sogovorniki pa v šolske klopi.

Mija Senožetnik

PA ŠE POČITNIŠKA MOČ IZ FRANCIJE

Prijatelji so prijatelji, ampak prijatelje si moramo pridobiti. Lepo počasi, korak za korakom. Najprej okrog sebe, v bližnji okolici, potem pa vedno dlje.

Vsako leto med poletnimi počitnicami nudi Svilanit delo nekaj deset mladim, ki hočejo zaslužiti nekaj denarja. Njihova stvar je, kako ga porabijo, k nam jih privedejo razni motivi. Nekateri med njimi so že stalni sodelavci, večina pa je pri nas prvič. Eni svoj zaslužen denar uporabijo za nakup oblačil, drugi za počitnice na morju ali nekje v hribih, tretji za nakup šolskih knjig, za katere vsi vemo, da niso poceni, četrti mogoče hranijo denar za kakšen večji nakup... Denar je pač pomembna stvar, pa če to hočemo ali pa ne. Verjetno pa se še ni velikokrat (ali pa še nikoli) zgodilo, da bi nekdo zaposil za sprejem na počitniško delo, ker bi hotel izboljšati svoje znanje slovenskega jezika. Toda vse se enkrat zgodi prvič in tako smo letos v naši DO cel mesec in pol videvali kratko postrizeno rjavolasko z rjavimi očmi. Francozinja. Za Francozinje so menda značilne nekatere lastnosti. Jaz jih ne poznam; verjetno so bolj znane moškemu delu kolektiva. Ampak kljub temu je beseda malce magična. V sebi ima nekaj skrivnostnega, čeprav so (ali smo, kakor vam je bolj všeč) to skrivnostnost ustvarili ljudje sami.

No, tako ali drugače, ta Francozinja je delala pri nas in navadili smo se nanjo. Michelle (popolnoma francosko se sliši) je hči slovenskih izseljencev, ki žive v Franciji. Stara je 16 let, skoraj 17, ima še eno sestro, ki je 10 let starejša od nje; vsako leto pride na počitnice v Jugoslavijo.

In zakaj je Michelle prišla v Svilanit? Osnovni razlog sem že omenila – hotela je izboljšati znanje slovenskega jezika. Mogoče bo kdo iz tega sklepal, da smo morali Michelle

povedati vse dvakrat, trikrat, pa še takrat lepo počasi in razločno kot otrokom v prvem razredu pri prvem nareku. Ne, sploh ne. Michelle govori slovensko. Tekoče, gladko, dobro. In skoraj brez naglasa. Včasih se čuti, da ni rojena Slovenka – nekatere besede naglašajo napačno, nekaterih izgovorov ne pozna. Ampak to se ji zgodi le od časa do časa; in navsezadnje tudi mi, Slovenci, kdaj pa kdaj ne znamo izraziti točno tistega, kar hočemo. Kaj jo je še pripeljalo k nam? Pogovarjali sva se in rekla je, da je hotela spoznati življenje v neki tovarni, zato je že v Franciji poslala prošnjo za sprejem na počitniško delo neki meni nepoznani francoski tovarni. Tako so storiли tudi mnogi njeni prijatelji in to že konec lanskega leta. Nihče ni dobil pozitivnega odgovora, če sem natančna, sploh nihče ni dobil odgovora.

Navdušena je bila nad našim študentskim servisom. To je nekaj, česar v Franciji še nimajo. Zdi se ji, da je Študentski servis nekaj zelo učinkovitega; mogoče ima celo prav, saj je zelo aktiven in najde skoraj vsakemu ustrezno zaposlitev.

Ne vem točno, v kolikšni meri je Michelle spoznala delo in življenje v naši DO – delala je v pisarni in to jasno ni isto kot delo v proizvodnji. Kljub temu pa mislim, da je dobila približno sliko o procesu dela oz. proizvodnje.

Denar bo seveda porabila, ampak ta denar ni bil razlog za njeno počitniško delo, kajti FF je v primerjavi z našim dinarjem nekaj stopnic višje; Michelle bi čisto dobro shajala tudi brez za nas tako pomembnih dinarjev. Toda ta denar je samo njen. Zaslužen z njenim delom. Zato je pomemben, kajti je nekaj, kar je ustvarila ona sama. Vsota ni tako pomembna, denar je pomemben le kot dokaz, da tudi sama kaj zmore.

No, še ena podrobnost je, ki je pripomogla k Michellini odločitvi. Med počitnicami v Jugoslaviji živi namreč pri stari mami. Ta stara mama je stara in vidi veliko nevarnosti v sobodnem svetu, predvsem za mlada dekleta. Ne trdim, da je tipično za babice, ampak morate priznati, da se nekatere preveč bojijo za svoje vnukinje in vnuke. To je prepad med generacijami in Michelle je tudi zato, da se ne bi še tista dva meseca, ko živi pri njej, prepirala z njo, začela hoditi v službo.

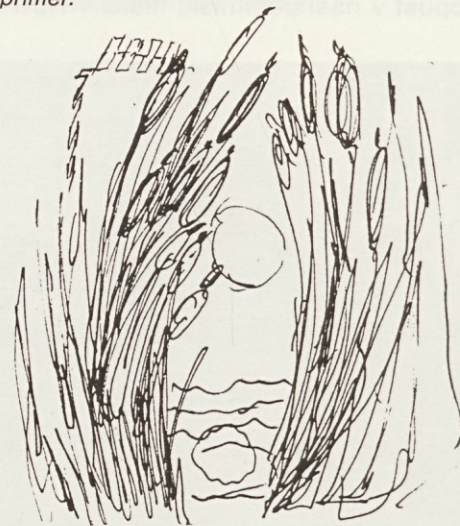
Z Michelle sva se pogovarjali tudi o drugih stvareh. Obiskuje francosko srednjo šolo, med drugim tudi zato, ker slovenske šole ni nikjer v bližini njenega francoskega doma. Tudi osnovno šolo (ki v Franciji traja 9 let, s tem, da je zadnje leto priprava na srednjo šolo) je obiskovala v Franciji.

Michelle je rojena Francozinja, čeprav je trenutno tudi jugoslovanska državljanica. Zdej ima namreč dvojno državljanstvo – francosko in jugoslovansko. Ko pa bo postala polnoletna, se bo morala odločiti med dvema državama. Pravezprav med dvema domovinama. To je težko. Nisem je vprašala, kaj bo storila, to je njena stvar.

Srednja šola v Franciji traja tri leta in Michelle se bo letošnje jesen vpisala v 2. letnik (kar bi bil pri nas 3. letnik srednje šole). Uči se nemščino, angleščino, španščino, japonščino. Verjetno bo študirala pravo. Pogovarjali sva se tudi o nekaterih drugih značilnostih njihovega šolskega sistema. Pomembno dejstvo je, da je treba v Franciji plačati vpis na univerzo. Vsota sicer ni ogromna, kljub temu pa za nekatere prevelika.

Postavila sem ji eno vprašanje – kaj ji je bolj všeč, Slovenija ali Francija. Ni odgovorila. Kajti tudi to je težko vprašanje, težka odločitev. Rekla pa je, da v dveh mesecih, ki jih preživi v Sloveniji, ne more spoznati Slovenije in našega življenja; da bi morala tukaj živeti dlje, mogoče bi bilo eno leto že dovolj.

Michelle ima tudi eno pomanjkljivost – namreč, ne zna kuhati kave. V Franciji to dela s strojčkom. Seveda nihče ni popoln in to je stvar, ki se jo da naučiti. Sicer pa, napake delajo ljudi privlačne. Ampak zna pa nekaj drugega – risati. Mogoče pretiravam, toda meni so njene risbe všeč. Ustvarjene hitro, v petih minutah ali pa še prej. Preproste. Vendar simpatične. Tole tukaj je samo za primer.

Zdej je že odšla. V Franciji jo čakajo prijatelji. Patrick, Sebastian. In ostali. Mislim, da se rada vrača tja. To je njen dom. Tudi v Sloveniji dobiva prijatelje. In si širi svet. Mogoče se bo vrnila tudi drugo leto. Če smo ji postali prijatelji. To bomo šele videli.

Irena Pirš

1. julija so se v naši sejni sobi zbrali politični delavci občin ljubljanske regije in si izmenjali izkušnje s področja delovanja delegatskega sistema.

Orednja tema: **MLADI SO MI POVEDALI...**

Uvodna tema: **MLADI SO MI POVEDALI...**
Uvodna tema: **MLADI SO MI POVEDALI...**
Uvodna tema: **MLADI SO MI POVEDALI...**

se bali, da bi ostali na cesti. Torej so pogumnejši, tega pa jim ne bi smeli zameriti. Pogum in delo mladih nam bodo v bodočnosti še kako potrebni.

Za delo z mladino nam zmanjkuje časa

Jožica, konfekcija frotirja: Ker imamo vodje dela polne roke srkbi in odgovornosti za nemoteno delo v obratu, nam včasih zmanjkuje časa, v katerem bi se lahko več posvečali mladim delavcem. Seznanimo jih sicer z delom, jim pokažemo delovno okolje z garderobo in sanitarnimi prostori, inštruktorji delajo z njimi, dokler je to potrebno. Če se kasneje srečajo s težavami, smo jim seveda na voljo, da jim pomagamo; le vprašati nas morajo. O tem, da bi delo delili, ni govora! Če pa ga že, potem to storimo glede na izkušnost in sposobnost človeka in v teh primerih gotovo dajemo starejšim delavkam bolj zahtevne operacije dela kot mlajšim, ki potrebujejo kar precej časa, da postanejo kvalitetne šivilje. Red in disciplina sta za vse delavke enaka. Res pa je, da se mlade delavke precej več zadržujejo v garderobi, pretiravajo pa tudi s telefonskimi razgovori, ki včasih dosežejo takšno mejo, da jih moramo prepovedati. Nič nima-

no je razmišljanje, da je mladim zdaj lepo v tovarni, ko »smo jim stari položili parket« in postavili v obrate najmodernejše stroje. Da bi odpravili tisti zoprni občutek strahu pri tovarniških vratih, je potrebno veliko več od dobrih delovnih pogojev in strojev. Znati jim je treba prisluhniti in jih imeti rad, pa bodo začetniške težave manjše. Danes mladini očitamo, da se* znajo postaviti zase. Meni se tako zdi prav: opravljajo svoje delo in so »glasni« kadar občutijo krivico. Mi si tega nismo upali, čeprav smo od predpostavljene marsikdaj doživeli kakšno krivico. Samo to razliko vidim v vedenju mladih nekoč in danes. Mislim, da imajo danes bolj prav. Do mladih moramo biti tovariški; k temu pa gotovo ne sodi »zasledovanje« po garderobah in »grožnje« s kazenskimi točkami.

Ali od mladih ne pričakujemo preveč? Resnost, vesten odnos do dela pri šestnajstih, sedemnajstih letih? Predvsem od nas bo odvisno, kako dobri delavci bodo postali. V otroštvu si delovnih navad niso mogli pridobiti, saj so časi, ko so morali kratkokolačniki prebiti svoje otroštvo pri delu, namesto na peskovniku, že zdavnaj minili.

Pravzaprav se sprašujem, če so nekateri pozabili, da imamo v tovarni WF sistem, ki delavce razvršča v zelo dobre, povprečne in slabe. Mi pa, kakor da nečemo slabih in na silo hočemo iz teh narediti vsaj povprečne!

Seveda starejši delavci včasih hote ali nehoti »morimo« mlajše z zgodbami o starih, težkih časih, pri katerih pa nikoli ne pozabimo omeniti, kako smo se včasih lepo razumeli. Nad negodovanjem mladih, ki sicer delajo v svetlih prostorih in drugih, boljših časih, vihamo nosove, ne da bi se skušali poglobiti v njihovo »neupravičeno in nerazumljivo kritiko«. Morda pa mladi pogrešajo tistega lepega razumevanja iz »starih časov«, prijazno, tovariško besedo...

Sicer pa se meni mladi zelo dopadejo, razen izjem, ki pa jih ne manjka tudi med starejšimi delavci. Znajo se postaviti zase in upajo povedati, kar se jim ne zdi prav. Glasno torej delajo tisto, kar mi včasih nismo upali, saj smo

Naučimo se razumeti potrebe in želje najmlajših delavcev, najstnikov; za delom se ne ženejo pretirano, saj je kupček, iz katerega jemljejo le za disco in kakšno »špon cunjo« hitro dovolj velik. Če nam bo to uspelo, potem nam ne bo težko stati jim ob strani in jim nevsiljivo vcepljati delovne navade in tudi potrebe po pomembnejših življenjskih dobrinah. Od nas samih je torej odvisno, koliko smo sposobni razumeti govorico in dejanja najmlajših in koliko njihovega zaupanja in spoštovanja si bomo pridobili prav zaradi naše strpnosti in razumevanja.

Mladim bi morali posvetiti več časa, a kaj, ko zato nimamo časa. A tudi mladi bi lahko storili več, da bi se ne počutili odtujeni. Jutranji pozdrav ob prihodu na delo ni le stvar kulture, ampak bi s tem sami storili korak vedrejšemu delavniku naproti. A tega velikokrat ne store.

mo proti pomembnim telefonskim sporočilom, a kar se pogovarjajo mladi po telefonu, je daleč od nujnih razgovorov. Včasih starejše delavke res končajo z delom pred mlajšimi, kar je rezultat večje prizadevnosti med delavnikom, saj ne izgubljajo časa za telefonske pomenke in razgovore v garderobi. Na račun tega pa gre seveda mlajšim proti koncu delavnika »za nohte« pri doseganju norme. Sicer pa menim, da so mladi delavci kar v redu; napake, ki jih delajo, pripisujemo njihovi mladosti in vzgoji, ki smo jim jo dali. Zelo malo je takih, ki jim ni pogodu nobena stvar in za najmanjše malenkosti »revskajo«.

Glasni so; če so po pravici, je tako prav!

Mojca, konfekcija frotirja: Mladim je vedno težko na začetku delovne poti. Tako je bilo včasih, tako je zdaj. Zmot-

Sama imam mladino zelo rada in ji pravzaprav nimam očitati kaj drugega, kot ležeren odnos do prostovoljnih dejavnosti, kot so športne oziroma gaislske aktivnosti, za katere pa njihovo zanimanje takoj naraste, če so organizirane ob delovnih sobotah.

Tudi od mojstra je odvisno, kako hitro bodo pojmovanje o »zaporu« spremenili v »drugim dom«

Majda, konfekcija svile: Zelo rada delam z mladimi ljudmi; rada jih poslušam in zdi se mi, da tako čutijo tudi moje ostale starejše sodelavke. Zato v naši delovni sredini ni kakšnih posebnih prepadov med generacijami in se dobro razumemo. Mislim, da je za delo z mladimi ljudmi zelo pomembno lastno izkustvo. Spominjam se, da sem sama vrsto let hodila na delo s težkim srcem, saj so bili naši predpostavljeni z nami zelo strogi; razumevanje za začetniške napake jim je bilo tuje, reakcije, če se nam je kaj polomilo pa včasih nič kaj podobne kulturi človeka. Ampak, tako je pač bilo; ker sem bila zelo plašna, sem tudi sama večkrat doživljala tovarno skoraj kot »zapor«, zato vem, da je mladim ob njihovem vstopu na delovno pot v našo tovarno najbolj potrebna

O mladini nimam kaj slabega povedati; so dobri in slabi delavci in prav v ničemer se ne razlikujejo od starejših.

prijazna, človeška beseda in pomoč, s katero se bodo čimpreje navadili na delo. Če to mlademu človeku ponudiš, potem mu misel na delo ne bo zoprna in tudi o tovarni ne bo razmišljal kot o zaporu, saj bo v njej našel razumevanje, tovariške sodelavce, človeškega mojstra; z njimi skupaj bo ustvarjal in kaj kmalu bo tovarna postala njegov »drugi dom«, v katerem si bo služil svoj kos kruha z zadovoljstvom.

Mlad človek mora zoreti in dozoreti za delo in samoupravljanje

Ana, TOZD Svila: Prispevek Mladi so mi povedali me je presenetil in prizadel. Presenetilo me je nezadovoljstvo mladine, saj do sedaj nisem imela v svoji delovni sredini nikoli občutka, da bi se mladi z nami slabo počutili. Prizadel me je »zapor s parketom«, saj sem se ob tem zamislila nad svojo mladostjo v tovarni, ki je bila še veliko težja zaradi delovnih pogojev.

Ob preživljanju svoje mladostne delovne poti sem že tedaj sklenila, da se bom mladini bolj posvetila, kot so se nam. To sem vrsto let kot inštruktorica v tkalnici lahko tudi uresničevala, saj sem mladim pomagala, jih učila in jim poskušala biti tudi prijatelj.

Človek mora zoreti in dozoreti, da je sposoben za delo in samoupravljanje. A od človeka samega je odvisno, koliko ga to zanima in kako hitro bo dozorel. Tudi od njih samih je odvisno, koliko se bodo z delom dokazali in zasedli »mesto« v tovarni, ki ga zaslužijo. In nikoli ne smejo pozabiti, da se pravzaprav človek vse življenje uči, saj nova tehnologija in časi to zahtevajo.

Za našo TOZD lahko trdim, da se mladi in stari zelo dobro razumemo. Če pride kdaj do kakšnega nesporazuma, ga takoj razčistimo tam, kjer je nastal. Res pa je, da ob reševanju neprijetnih situacij morajo sodelovati starejši de-

Dobri časi niso le za mladino; postali so za nas vse, zato se ne bi smeli čuditi, da po dobrinah današnjih dni segajo tudi starejši. Marsikdo si šele zdaj lahko ustvari standard, ki si ga v mladosti ni mogel. Stanovanjskih posojil in počitniških kapacitet včasih ni bilo, zato nam mladi ne bi smeli zameriti, če si želimo te dobrine deliti z njimi.

lavci, saj si mladi velikokrat ne znajo in ne morejo pomagati.

Nikoli nisem imela oprava z nedelavno mladino. Tehnologija dela in tempo sama narekujeta pridno, delovno mladino in to tudi imamo; mlade je treba vedno spodbujati, da dobijo veselje do dela in da ne obupajo ob začetniških težavah. Zato predpostavljeni in starejši delavci ne bi smeli varčevati s pohvalami.

Prihodnost moramo graditi na mladini

Irena, Previjalnica: Čisto razumljivo je, da so danes mladi drugačni kot so bili včasih, saj so zrasli v času, ko ni primanjkovalo življenjskih dobrin. Zato ne bi smeli biti presenečeni nad tem, da je njihov odnos do hrane, ljudi in drugih vrednot drugačen od našega. Zato se je mladini treba bolj posvetiti in jim privzgojiti to, kar je bilo nam

Mladih ne smemo soditi po enem kopitu. Vsak je osebnost zase in vsakemu posebej se moramo posvetiti po svoje. Sama imam tri otroke, pa je vsak drugačen. Modrost je odkriti pot do njihovega srca, kajti vsaka je drugačna.

samo po sebi dano v časih, ko je vsega primanjkovalo. A na način, da bomo mladim kar naprej ponavljali naše mladostne zgodbe, prav gotovo ne! Dajmo jim možnost in čas, da samostojno opravijo doma kakšno delo in pri tem ne varčujemo s spodbudami in pohvalami. Enako bi morali z mladimi ravnati tudi v tovarni, predvsem pa ne »postrezimo« takoj s kritiko, ki mladim ljudem jemlje voljo do dela.

Ne bi smeli pozabiti, da prihodnost na mladini leži in da je tudi od nas odvisno, kakšna bo. Boljši ko bomo z mladimi, boljši delavci bodo in boljša bo naša prihodnost.

Vsaka generacija prispeva k razvoju tovarne

Mija, strokovne službe TOZD Frotir: Sama generacijskega razkoraka v Svilanitu nisem nikoli občutila. Ne kot mlada delavka pred leti, ne zdaj, ko v Svilanitu načenjam že tretje desetletje.

Menim, da vsaka generacija v tovarni nekaj prispeva k razvoju tovarne in prepričana sem, da bodo tudi mladi delavci to storili, sicer je bil ves dosežani trud zaman. Seveda je nemogoče od mladih pričakovati, da bodo z delom pričeli kot izkušeni delavci, a če jim bomo pomagali, bodo to zanesljivo

Generacijskega propada res ne čutim, čutim pa, da smo tiste lepe človeške odnose razvrednotili, oziroma v našem zasledovanju tehnološkega razvoja nanje pozabili! Strah me je, da bomo nekega dne postali delavci tudi v Svilanitu le šifre, brez imen. Hočemo biti za vsako ceno najboljši?!

tudi postali. Poleg tega je mlade treba razumeti takšne kot so: na začetku osamosvajanja v življenju se srečujejo s kupom težav, od varstva otrok do urejanja doma in podobno. Ko so te težave mimo, se mladi delavci bolj predajo delu in tovarni.

Organizacija in tehnologija dela v tovarni sta takšni, da delitve dela med delavce ne dopuščajo. Verjamem pa, da vodstvo izmen daje zahtevnejše delo bolj usposobljenim delavcem, ne glede na starost.

Osebnostno zelo cenim stare delavce in zelo rada delam z mladimi. Svoje sodelavce ne ocenjujem po letih, ampak le po sposobnostih in odnosu do dela in življenja. To so kvalitete, ki pri meni nekaj štejejo. V prihodnost moramo zreti skozi kvaliteto naših izdelkov, zato se moramo stari in mladi v našo prihodnost zazreti le skozi »okno«.

Mladi si svojo srečo in zadovoljstvo lahko ustvarijo le sami!

Tomaž, enota vzdrževanja in energitike: Upam, da je bila »sivina« vzdušja med mladimi, kot ga je opisovala avtorica prispevka Mladi so mi povedali, le zaradi vsebine razgovora, da pa je sicer mladina razpoložena, vedra in polna elana, kajti, če to niso, bodo ti mladi v bodoče veliki reveži. Če pričakujejo, da jim bodo srečo v življenju ustvarili drugi, so v zablodi. Zato so tudi besede starejših, kako da so mladini vse ustvarili, neupravičene. Srečo in zadovoljstvo si vsak človek lahko ustvari le sam; zato bodo mladi toliko bolj srečni in zadovoljni, kolikor bolj se bodo za to sami potrudili.

Ustvarjali in odrekli so se starejši le toliko, kolikor so se morali. Prepričan sem, da se niso »samoupravno« dogovarjali za prostovoljno delo, ampak so to preprosto čutili kot potrebo in so se zato odločali spontano. Danes ni nič drugače, saj se tudi zdaj marsikaterega dinarja »odrečemo«, ko se odločamo za nakup strojev . . .

Časi razvoja so bili vedno in povsod. Vedno so se ljudje trudili, da bi bilo boljše kot je bilo v danem trenutku. Da bi bilo čimpreje bolje, nihče pa se ni trudil zato, da bi bilo boljše čez dvajset let, ko bodo v tovarni mladi ljudje. Ko sem prišel v tovarno, se je ravno gra-

di še vedno letovati le tedaj, ko za koriščenje ne bodo zainteresirani starejši sodelavci.

Prepričana pa sem, da je dela z mladimi delavci premalo. Predvsem mislim, da pogrešajo »materinska«, dobrohotna navodila. Če se pokvari kakšen stroj, takoj storimo vse, da bo ta čimprej obratoval, če pa je človek kdaj prizadet in ima posebno hude težave, torej je po svoje tudi »v okvari« in pri tem dela napake, smo prav malo pripravljeno storiti, da bi mu te pomagali odpraviti.

Mladi so pametni in marsikaj drugače vidijo od nas. Kadar steče beseda o mlajšem sodelavcu, je velikokrat zraven tudi »privesek«, češ da je še premlad in še ne zna dovolj. Zdi se mi, da jih včasih predolgo puščamo ob strani, češ, da morajo dozoreti; a ob strani ne bodo nikoli dozoreli!

Usposabljanju delavcev, ki imajo delo z ljudmi, bi morali posvetiti več pozornosti. Pa ne le usposabljanju, tudi izbiri ljudi za takšno delo, saj vsak človek ni za delo z ljudmi.

V spominu mi je ostal dogodek, ki me večkrat spominja na to, da smo včasih starejši ljudje upravičeno v očeh mladih nespametni. Deklica, ki je svojo babico občudovala, je čez noč spremenila odnos do nje, saj babici ni mogla odpustiti njenega hudovanja nad muco, ki je delavcem pojedla malico. Malica je bila postavljena na takem mestu, da se mucni ni bilo potrebno posebej truditi, da se je znašla v njenem želodcu. Torej ni bila muca vzrok kritike, ampak babica sama, ki jo je postavila na nepravdo mesto.

Sicer pa menim o naši mladini najboljši; je pametna in dobra in če jim bomo pomagali pri pridobivanju delovnih navad in izkušenj bo postala takšna, kot pričakujemo. Mladim pa le to: če bi se zavedali, kako radi slišimo od njih prijazno besedo, bi nam jo večkrat namenili.

* * *

Tako so mi torej pripovedovali moji starejši sodelavci in vesela sem, da sem skupaj z njimi pogledala resnico o naši mladini še z druge plati; Kaj lahko ugotovimo?

To, da o naši mladini razmišljajo njihovi starejši sodelavci kot o mladih ljudeh, ki se na pragu delovne poti srečujejo s težavami, ki so lahko večje ali manjše in da je v veliki meri odvisno od nas, kako hitro bodo prebrodili te težave. Kajti odpraviti jih ni mogoče, saj se mladi delavci na začetku učijo spoznavati delo, prilagajati in »krotiti« dotedanjo svobodo. Če jim bomo stali ob strani in če nam bodo tudi sami zapupali težave, potem nas ni potrebno biti strah, da mladi ne bodo sposobni prevzemati nase odgovornosti za razvoj tovarne. Le čas morajo imeti, da »odrastejo«.

Iz besed večine mojih sogovornikov je bilo čutiti izjemno naklonjenost mladim sodelavcem, zato mislim, da je kdaj pa kdaj kakšen nesporazum pripisati tudi mladim, ki ga z napačnim pristopom in na »silo« hočejo rešiti po svoje. Starejši bi morali znati obvladati tudi takšne neprijetne situacije konkretno in pošteno, saj bodo le tako mladi spoznali, da so napak ravnali.

A da so sposobni to obvladati je potrebno veliko samoobladovanja in »znanja« o ljudeh. Kot da smo na to nekoliko pozabili v našem vsakdanjem prizadevanju, da bi bili visoko strokovno uspešni. A brez dobrih delavcev nam tudi najboljši stroji ne bodo tekli brezhibno.

Predvsem pa mladi ne bi smeli v nobenem trenutku pozabiti, da je od njih samih odvisno, kako se bodo v tovarni

počutili. Z odnosom do dela in sodelavcev, pa s kakšnim prijaznim nasmehom in pohvalo tudi starejšim, si bodo utrli pot v še tako zakrknjeno Svilanitovo dušo. Morda bodo celo spoznali, da se za trdo in strogo lupino skriva toplo razumevanje.

Vsem skupaj v razmislek; starejšim predvsem njihovo pripravljenost pri premagovanju težav svojih mlajših sodelavcev; mlajšim pa, da njihove težave niso nič večje in nič manjše kot so bile nekoč, kot so danes in kot jih bodo še doživljali mladi. Če bodo zbrali dovolj poguma, se v njih ne bodo izgubili.

Za konec le še misel: nikar, nikar ne pozabimo na toplo, prijazno besedo in ne pustimo, da bi se popolnoma izgubilo v ropotu strojev.

Ivana Skamen

Joj, je prima voda!

ZADOVOLJNI NA DOPUSTU?!

Kako čas beži! Komaj smo se na objavljen razpis za letovanje v zgodnji pomladi množično prijavljali, se veselili ugodnih rešitev ali se razočarani jezili zaradi odbitih vlog, že se počitniška sezona skoraj izteka. Le zadnji »izbranci« še preživljajo čas, ko so za nekaj dopustniških dni, »izpregli«, pustili doma skrbi in si v gorah, v toplicah ali na morju nabirajo novih moči za vnaprej.

Da bi vsaj malo ohranili utrip letošnje sezone, prisluhnimo nekaterim našim sodelavcem, »koristnikom« Svilanitovih počitniških kapacitet:

Začnimo pri eni od tistih, ki so se namenili preživeti dopust v bližini doma. V kočico na Veliki planini je letos odšla Buserjeva Danica s svojo družinico. Zadovoljna je z urejenostjo hišice, saj

so vzdrževalci poskrbeli, da v njej več ne zaudarja ... Preživljali so lepe, sončne dni, ki so jim minevali ob sprehodih, nabiranju raznih zdravilnih zelišč, naužili so se miru in gorskih lepot. Vem, da so tudi kuharske veččine Daničinega moža Karla pripomogle k odličnemu počutju. Izrazila pa je misel, da bi bilo verjetno vsakemu obiskoval-

Gasilski posnetek z Raba

cu naše kočice na Veliki planini dobrodošlo, če bi za posteljino skrbel oskrbnik, kot že pred leti.

V Čatežu raste eno največjih počitniških naselij pri nas. Vse več je takih ljudi, ki jim dopustovanje na morju iz najrazličnejših vzrokov ni več všeč: pa naj bodo to cene, vročina, gneča ali pa morda zaradi zdravja. Vse več se jih zato navdušuje za počitnice v bolj mirnem okolju. V toplice gredo po zdravje in po nove moči. Zaradi vseh teh vzrokov se je tudi Rifelnov Ivan s svojo družino letos že tretjič napotil v Čateške toplice. Čeprav je izrazil željo, da bi preživel dopust v Čatežu v hišici, se je moral zadovoljiti s »ta veliko« prikolico. Žal ta skoraj ne zasluži več svojega imena, saj je že močno poškodovana, ob nalivu pa »pušča«. Ker je bil letos večkrat dež, so bili Rifelnovi deležni hladne osvežitve. Posebno Tadej, najmlajši v družini, je vprašujoče gledal mokro liso in si mislil svoje. Drugače pa imata Rifelnova Rozka in Ivan o Čateških tolicah najboljše mnenje. Navdušujeta se za počitnice v zdravilni vodi, v kampu vlada čistoča, odprta je nova dobro založena trgovina, zgradili so prostorne sanitarije in umivalnice. K dobremu počutju pa seveda pripomore tudi dobra družba. Sicer pa je Ivan v Čatežu opazil, da nekatera podjetja svoje prikolice »oblačijo« v les in tako podaljšajo njeno življenjsko dobo za najmanj dvajset let. Vredno premisleka, kajne! Žal pa je prišel tudi do sklepa, da ljudje, ki koristijo prikolice, nimajo pravega odnosa do inventarja, nimajo čuta za skupno lastnino.

Ena od izbrancev, ki je smela koristiti dopust v čateški hišici, je bila Komarjeva Majda. Pravi, da se komfort v hišici ne da primerjati z dopustovanjem v prikolicah. Poleg prvovrstne

Včasih smo pekli kar zunaj

Na Rabu najbolj uživajo mladi

opreme v hišici nudi sprostitev tudi barvni televizor, ki ustvari čisto »domače« vzdušje. Majda pripominja, da bi bilo dobro, če bi stopnišče zaprli in tako ločili spalnico od spodnjega dela hišice. Pred pomivalno mizo in štedilnikom pa bi morali tapison zamenjati z manj občutljivo talno oblogo. Obiskovalce hišice bi razveselili s posaditvijo dreves, katerih senca bi čez čas ublažila včasih kar prehudo vročino.

Med tistimi, ki so si letos na dopustu lahko privoščili več udobja in brezskrbnosti zaradi organizirane prehrane, je tudi Svetčeva Sonja, ki je z družino letovala na Rabu. Okolje in plaža sta idealna za otroke in odrasle. Novi uporabnik doma je dostojno zamenjal prejšnjega. Zaradi dostave hrane je za tov. Subica precej nerodno, saj ima na otoku le moped. Dobro, da večje nabave izvrši trgovina sama. Sicer pa Sonja ugotavlja, da bo treba opremo v domu obnoviti, postelje že pošteno škripljejo, sončniki so polomljeni, ležalnih stolov ni več. V tem času dopustovanja je prišlo tudi do nerodnega spodrsrljaja, saj je velika soba v domu kljub proslcem ostala neizkoriščena ...

Naše tri lesene hišice v Novigradu, seveda spet potrebne popravila, nudijo prijetno počitniško bivanje, Tekstilindusova kuhinja pa poskrbi za lačna usta. Tako je izjavil Nograškov Ivan, ki se je letos z družino podal v Pineto. Za novice in dobro razpoloženo je v veliki meri poskrbela soseda Angelca. Vem, da jim je sedem dni v taki družbi res prehitro minilo. Ivan se je v Novigradu srečal z nekdanjim sodelavcem, ki sedaj živi in dela v Mariboru – s Peranovim Mihom. Vsak večer so obujali spomine na stare čase. Tov. Peran je bil prvi predsednik delavskega sveta v Svilanitu na Perovem. Bil je tkalski

mojster. Preko Ivana je vsem Svilanitovcem, ki ga poznajo, izročil pristrčne pozdrave in dejal, da ga na tisti čas vežejo najlepši spomini. Z veseljem prebere tudi kako številko našega Tekstilca, če mu v Svili Maribor, kjer je zaposlen, slučajno pride pod roko. Ivana je povabil v svojo vinsko klet in naš »mojster« se je menda že odzval ...

Drugi »pomorščak«, ki je sodeloval pri razgovoru o dopustovanju, je bil Golobov Jaka in je letoval v Uliki pri Poreču. Bil je zelo zadovoljen, saj je v kampu vladal red, s preskrbo ni bilo težav, čutiti je bilo le rahlo pomanjkanje vode. V Uliki je dovolj raznovrstne zabave (glasba, plesi, izbori miss, plesnih parov). Jaku zaradi rahle astme izredno odgovarja ta klima in je ob morskem obali užival vsak večer do trde teme, dokler ga niso pregnali komarji, kot je izjavil.

Tudi kamp v Umagu je bil s strani naše sodelavke iz konfekcije svile Ani Sušnik pohvaljen. Pravi, da nudi ob hudi vročini tudi dovolj sence, naši dve prikolicici sta še sorazmerno dobro ohranjeni, hrana v jarškem domu pa je zelo dobra. Edino hladilnik v prikolicici ni delal in so bili zato primorani piti toplo pijačo. Dobra preventiva proti prehladu!

Sprukova Jožica pa je kampirala na Malem Lošinju. Pravi, da je čudovito, a predaletč. Vožnja do tja je velika muka, ogromne kolone in čakanje na trajekt te izmučijo do onemoglosti. Sicer pa je vzdušje ob preživljanju dopusta na otoku tako, kakršnega si ustvariš sam: lahko si najdeš družbo, lahko si poiščeš mirnejši kotiček v senci ali pa uživaš na toplen soncu.

V Medulin se je letos s svojimi podala Jegličeva Jožica. Prvi njeni besedi ob razgovoru sta bili: **POD KRITIKO!** Prikolice v kampu so dobesedno natlačene ena k drugi. Sramota, da nam Istraturist ob tako visoki najemnini nudi popolnoma nekakovostne usluge. V trgovini vlada pravi kaos, saj cene nekontrolirano zvišujejo iz dneva v dan. Na recepciji so zaposleni do skrajnosti neprijazni in nevljudni ljudje. Jožico vsi poznamo kot dosledno »borko« za delavčeve pravice, zato se z ogorčenjem in jezo sprašuje, če naj bo to mogoče dopust, ki naj bi delavcem omogočil sprostitev in nabiranje novih moči za premagovanje naporov stabilizacije, kot zasledujemo vsak dan v govorih in sredstvih obveščanja. Tak dopust, kot so ga preživeli letos Jegličevi, doseže prav nasprotni učinek. Svilanit bi se že spomladi ob sklenitvi pogodbe moral dogovoriti za nudenje boljših uslug in odnosa do ljudi. Tudi inventar v prikolicah je že popolnoma dotrajan. Žal je tudi tu čutiti nekulturen odnos do naše lastnine, a tu smo krivci mi, koristniki prikolic. Še eno »zanimivost« je Jožica ugotovo-

vila v Medulinu: višina turistične takse ob vstopu v kamp je prav taka, kot jo plača tujec za svojega psa, ki ga pripelje s sabo na počitnice ...

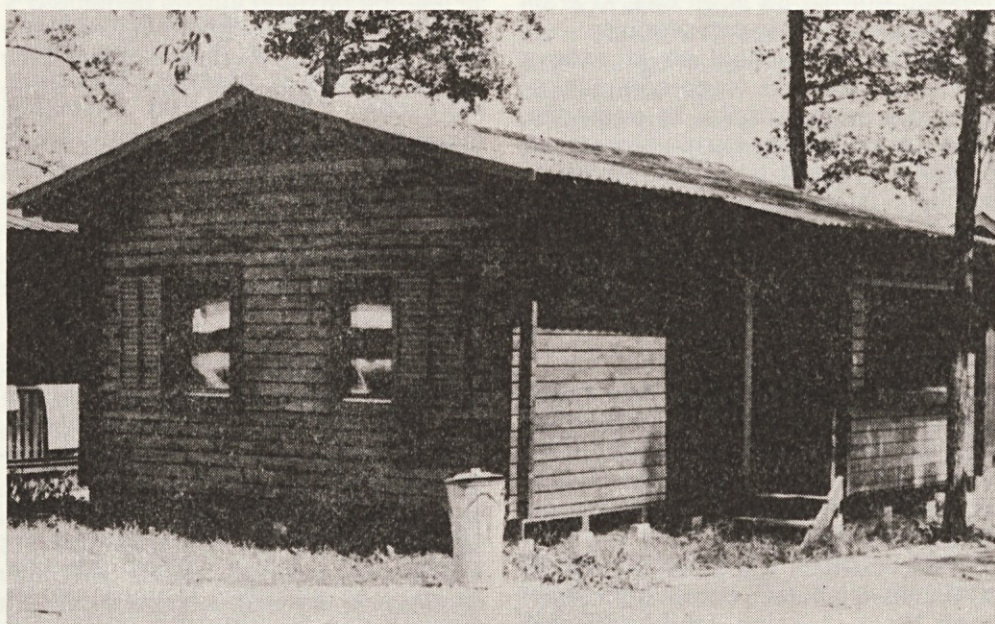
Naša najmlajša počitniška pridobitev ob morju je Mareda. Tu imamo na razpologo dve lepo opremljeni garsonjeri, ki nudita udoben počitek in sprostitev. Manjšo garsonjero je v vročih julijskih dneh koristila z družino Golobova Olga. Z vsem je bila zadovoljna, le sence ni, ki bi ljudi in železne konjičke varovala pred pripekajočim soncem. Trgovina je velika in dobro založena. Menda so v Maredi na vidnih mestih postavljeni znaki z opozorili PST! Vprašajmo se, če si lahko potemt-

kem v Maredi smemo privoščiti dopust prav vsi Svilanitovci?

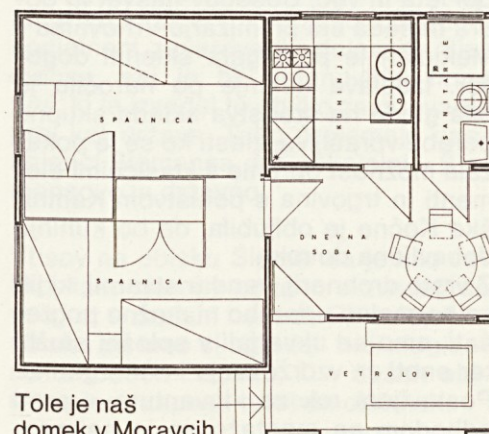
Škoda, da ne morem zapisati izjave o vtisih s počitnikovanja še z Moravskih toplic, saj se bo tam sezona za nas začela šele septembra. A po reklami in po zanimanju sodeč bomo izredno zadovoljni.

Storili smo torej vse, da smo dopust čimbolje izkoristili, se odpočili in razvedrili. Marsikdaj so seveda določeni vzroki pripomogli, da ni bilo tako, kot smo si želeli. Čas teče naprej in na bolj ali manj prijetno počitnikovanje se bomo le še bežno spomnili, včasih pa se bomo ob pogledu na zanimivo fotografijo ali počitniški doživljaj le še veselo nashmenili. *Marinka Gomiršek*

BRUNARICA V MORAVSKIH TOPLICAH

Sredi dopustniške sezone se je v delovni organizaciji pojavila novica, da je v kampu v Moravskih toplicah na prodaj brunarica. Ponudba je bila zanimiva, saj je obisk Čateških toplic v preteklem in tudi v tem letu dokazal, da se pretežni del starejših delavcev raje odloči za dopust v toplicah kot na morju ali pa si toplice privoščijo kot drugi del dopusta izven glavne sezone. Kakšnih večjih dilem o tem, ali bi bilo takšen objekt možno primerno zasedati, skoraj ni bilo. Več je bilo razmišljanja o možnosti »pokritja« iz sklada skupne porabe.

Tole je naš domek v Moravcih

Nakup:

Po ogledu lokacije in objekta se je pretehtala možnost financiranja in na delavske svete posredoval predlog za nakup. Želja je bila, da se objekt usposobi v čim krajšem času in omogoči nekaj dodatnih počitniških kapacitet še za to sezono, morda za tiste, ki so odpadli pri razporejanju v sezoni ter tiste, ki si želijo v toplicah opomoči zaradi težav z zdravjem.

Pogoji:

o prodaji oz. nakupu so bili dogovorjeni, ko se je zataknilo pri formalnostih: ali je brunarica nepremičnina brez pripadajočega zemljišča ali premičnina, ki jo je zelo težko oz. nemogoče predstaviti na drugo lokacijo. Pot, ki je bila v Moravce opravljena zaradi sklenitve pogodbe je bila zastoj, ker niti v Murski Soboti, kjer je občina nahajališča objekta, niti v Lendavi, kjer prodajalec kot davčni zavezanec živi, na Upravi za družbene prihodke ni bilo možno urediti davčnih obveznosti prodajalca. Ob obilici zakonov in predpisov obstoja pravna praznina, ko zakon ne ureja statusa (ne)premičnih objektov na zemljišču, ki ni last lastnika objekta. Davčno napoved bi se sicer lahko vložilo, vendar zaradi nejasnosti in dopustov rešitev ne bi bila jasna prej kot v mesecu dni. To pa je bil čas, ki je bil za iztekajočo se sezono predolg. Z obiskom in Ljubljani se je zadeva končno le razrešila. Nedorečenost zakonodaje se je v praksi že dogradila, saj so za postavitve raznih kioskov po Sloveniji že našli ustrezne rešitve, ki so bile v osnovi slične brunarici v Moravcih. Zadeva s kupoprodajno pogodbo in poravnavo obveznosti se je uredila in brunarica je bila last Svilanita.

Oprema:

Dobesedno čez noč je arhitekt Briški izdelal načrt opreme, saj so bili prostori še goli. Svilanitevov сосед, mizar Homar, bi rad ustregel našim željam za izdelavo opreme, ob postavljenem roku do konca avgusta pa je vse spet obviselo v zraku. Kje dobiti mizarja, ki bo pohištvo izdelal v dobrih štirinajstih dneh, ko je »čakalna doba« normalno pol leta in več. Sosedov nasvet in dobra beseda sta pri mizarju Vrhovniku v Mekinjah le pomagala skleniti dogovor. Izdelava kuhinje po naročilu je bila glede na sredstva sklada skupne porabe vprašljiva, zlasti ko se je pokazala možnost opreme s klasičnimi elementi in trgovina s pohištvom Kamniške Kočne je obljubila, da bo kuhinja dobavljena do roka.

Z vrsto drobnarij, vendar stvarmi, ki jih za normalno uporabo ni možno pogrešati, smo se ukvarjali v splošni službi ter enoti za vzdrževanje in energetiko. Postavljeni rok za »inventuro« pred odhodom na montažo se je neizpro-

Hotel Termal – tja nas bo najprej pot zanesla, saj bomo v njem dobili ključ za naše bivanje v brunarici

sno bližal in 20. avgust je bil kar naenkrat tu. Malo pred zaključkom tedna je bila vsa oprema pripravljena.

Montaža:

Ko je večina Svilanitovih delavcev še lovila zadnjo urico spanja pred začetkom novega tedna, je skupina delavcev z orodjem in opremo hitela proti Moravcem. Ob do sedaj osamljeni brunarici je zrastel kup kartonskih škatel, cevi in pohištva, prebivalci kampa so z zanimanjem opazovali dogajanje. Po ogledu objekta se je pričela selitev opreme pod streho, vsak se je poprijel svojega dela. Mizar kot tuj izvajalec je imel prednost pri provizorij električnem priključku in v poznih popoldanskih urah je bila spalnica postavljena. Fantje so se oddahnili, saj je bilo tudi za prenočišče poskrbljeno. Načrt ureditve je bil izdelan, toda kaj se še pokaže, ko se predmeti postavijo na svoje mesto in potrebne so drobne korekture načrta, preden se sveder zaje v les in napravi odprtina za vodo ali elektriko. Iz ure v uro in dneva v dan se spreminja notranji in zunanji izgled in brunarica dobiva prijaznejšo podobo. Mnogo drobnih detajlov postaja le spomin, saj prostora pod objektom ni za ležečega moža, priključek pa mora biti prav tam, kjer iz zemlje glede vodovodna cev. Zaradi tervola na stropu brunarica ne bo lepša, bo pa hladnejša v poletni vročini in toplejša ob hladnih dneh. Drobni problemi se razrešujejo eden za drugim. Pri Francetu, Jožu, Rajku, Andreju in Stanetu je bila prisotna želja, da bi bila brunarica koristnikom čim bolj prijetna. Kako je uspelo objekt opremiti in urediti, pa bodo ocenili uporabniki po 1. septembru.

Na dopust in okrevanje:

Prijav za letovanje v Moravcih je bilo več, kot se je pričakovalo in komisija za družbeni standard ni imela lahkega dela. Čeprav so Moravci od Kamnika oddaljeni kar 190 km, mnogim skoraj triurna vožnja ni odveč, da bi jih odvrnila od namena. Kar nekaj delavcev Svilanita pa je že v preteklosti koristilo to zdravilno vodo in se iz leta v leto vračajo v Moravce.

Moravske toplice so znane po svoji termomineralni vodi s temperaturo 72 °C z visoko mineralizacijo, ki sega v sam evropski vrh. Poleg bogastva mineralov so v njej sledovi mineralnih olj in prost ter vezan CO₂ (4334 mg/l), kar ji daje posebne lastnosti. S poskusi in raziskavami so ugotovili, da kopanje v termomineralni vodi Moravskih toplic tonizira organizem, zmajšuje bolečine, širi žile in izredno ugodno vpliva na vnetne procese različnih vzrokov in lokacij, pomirja avtonomni živčni sistem in ima fotosenzibilni učinek na kožo. Strokovne indikacije za zdravljenje v Moravskih toplicah so vnetne revmatske bolezni, degenerativni in izvensklepni revmatizem, stanja po poškodbah, ginekološka obolenja in kožne bolezni.

V Moravskih toplicah so koristnost vode povezali z vrsto dejavnosti in objektov. Posebne terapije zdravljenja je možno koristiti ob strokovnih nasvetih zdravstvenega osebja, urejena okolica hotela in kampa govorita o odnosu do gosta in gostov do okolja. Kar šest različnih bazenov, od »ta črnega« z neočiščeno vodo, do zadnjega z navadno ogrevano vodo za neplavalce priča o tem, da so gostom želeli ponuditi čim več in ob konicah išče zdravje

in se rekreira tudi do 9.000 ljudi. Kar 70 % hotelskih gostov pa je tujcev. Poskrbljeno je tudi za zabavo in kulturno življenje, tako da bivanje v Moravcih ni samo kopanje.

Kam in kako:

Do Moravskih toplic vodi od Maribora dalje ožja asfaltirana cesta in kraja po prehodu Murske Sobote in Radencev skoraj ni možno zgrešiti. Parkirišče pred hotelom zaenkrat še ni v celoti urejeno, namenjeno je le dnevnim obiskovalcem. Ob prihodu v kamp se je z obvezno napotnico delovne organizacije potrebno prijaviti v recepciji hotela, kjer se nahaja tudi ključ brunarice. Po prehodu v kamp pot zavije desno mimo bungalovov v značilnem prekmurškem stilu, nato pa se za bazeni začne kamp naselje. Pred trgovino in umivalnicami pot zavije desno in za kontejnerskim naseljem na ovinku stoji zaenkrat edina brunarica.

S kartončkom, ki se izda s ključem ob prihodu v recepcijo, je omogočeno koriščenje vseh objektov v kampu in uporaba bazenov, vsi stroški se poravnajo med kampom in delovno organizacijo. Pri odhodu iz okrevanja ali dopusta domov pa se ključ vrne nazaj v recepcijo.

Zaključek:

Bivanje v Moravskih toplicah ima nekaj značilnosti, ki jih poleg navedenih učinkov termalne vode velja upoštevati. Kamp je urejen in zahteva tudi takšen odnos od vseh uporabnikov. Opremljen objekt nas je stal kar lep delež sklada skupne porabe. S 1. septembrom veljajo tudi nove cene in sicer:

- deponacija kontejnerja mesečno	20.000.-
- cena po osebi v kontejnerju na dan	4.300.-
- električni priključek za kontejner na dan	1.600.-
- turistična taksa po osebi na dan	75.-

Ob uporabi nove počitniške pridobitve 3-4 članske družine bo strošek 10 dnevnega dopusta 150 - 200.000 din. Nedvomno so standard in stroški med posameznimi objekti našega počitniškega standarda različni in vseh pogojev ni možno vrednotiti. Glede na omejenost sklada skupne porabe pa bo potrebno izoblikovati kriterije, kako pokrivati tekoče stroške dopustovanja in sredstva sklada skupne porabe namenjati predvsem za nove objekte in višji standard. Namen tega pa naj bi bil predvsem v ohranitvi našega zdravja, namenskega koriščenja dopusta in ne nazadnje odpravljanju tegob, ki jih prinašajo leta in bolezni. Predvsem zadnjem pa so objekti v Čatežkih in Moravskih toplicah posebej namenjeni.

Bogo Wiegel

NA OBISKU PRI SIEMENSU

V mesecu marcu letošnjega leta je Zveza društev kadrovskih delavcev organizirala ogled izobraževalnega sistema v tovarni Siemens v Münchenu, katera izdeluje predvsem elektronske naprave. Strokovne ekskurzije se je udeležilo večje število kadrovskih delavcev iz vse Slovenije.

V Siemensu so nas prijazno sprejeli in nam predstavili njihov lastni izobraževalni sistem, obenem pa so nam omogočili tudi ogled Siemensovega muzeja.

Skozi zgodovino, od nastanka te velike elektronske industrije, ko sta Werner Siemens in Johann Georg Halske ustanovila Siemens & Halske Telegraph Construction Company v Berlinu, je ime Siemens postalo sinonim za progres, ki se je začel z izdelavo telegrafa.

Kompanija, ki je zrasla iz originalnega Siemens & Halske je danes ena vodilnih inovativnih sil elektronike in elektronskega materiala na svetu. Siemens ima lastne produkcijske enote v 25 deželah, zaposluje več kot 300.000 ljudi, od tega eno tretjino izven ZRN. Zaradi zastopanosti različnih področij dejavnosti, od proizvodnje do marketinga, ima razvit lastni izobraževalni sistem z verficiranimi šolami, za katerega delovanje letno porabijo 720 milijonov DM, ki jih izdvajajo iz 11,5 % od realiziranega letnega prometa, namenjenih za razvojno dejavnost Siemens.

Izobraževalni sistem obsega dejavnost čistega teoretičnega izobraževanja, uvajanja v politično delo ter izobraževanja že zaposlenih. Mreža izobraževalnega sistema zajema 50 šol, 17 produkcijskih šol, 3 izobraževalne centre in menežersko šolo. V njihovih šolah poučuje cca 900 učiteljev in sicer populacijo približno 14000 udeležencev letno.

Na njihov informacijski dan za redne šole se javi v letu od 2500 do 3000 kandidatov v povprečni starosti 19-20 let. Pri izbiri kandidatov veljajo izredno ostri kriteriji, saj pridejo v poštev za izbiro le kandidati z najboljšim ucnim uspehom, ki potem opravljajo pismeni test. Po pismenem testu sledi še intervju, po katerem se odloča o sprejemu. Sprejemajo kandidate s končano osnovno šolo, ki traja štiri leta in končano »Beruf Schule«, ki traja dve leti. V času trajanja šolanja, ki je izredno intenzivno prepleteno tudi s praktičnim uvajanjem v delo, imajo kandidati sklenjeno pogodbo s podjetjem, katere značilnost je v tem, da dobivajo denarno nagrado, teče jim delovna doba, pravico pa imajo tudi do regresa za dopust. V pogodbi ni določila o obvezi zaposlitve v Siemensu in imajo tako kandidati prosto izbiro zaposlitve po končanem šolanju.

Posebno zanimiva je tudi oblika njihove menežerske šole za usposabljanje vodilnih in vodstvenih kadrov, v katero vključujejo kandidate, ki z delom pokažejo nagnjenje in željo za opravljanje tovrstnih del. Program je sestavljen iz osnovnih seminarjev, v katerih izobražujejo kandidate za zahtevnejša poslovodna dela.

Posebej pa imajo razvito obliko za vzgojo svojih predstavnikov v tujini, za katere so izbrani kandidati po končani fakulteti in so že pri njih v delovnem razmerju. Program tega šolanja vsebuje 1/4 leta teorije, 8,5 meseca delo v tujini in ob zaključku še 14-dnevni tečaj.

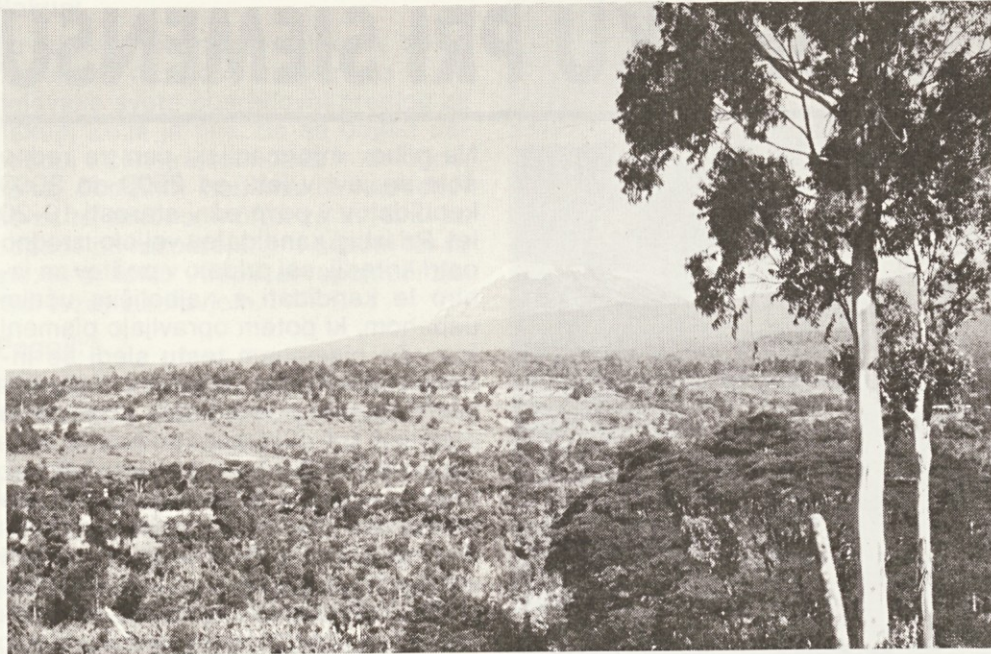
Po predstavitvi sistema izobraževanja smo si ogledali muzej Siemens, v katerem so razstavljeni eksponati - izdelki Siemensove industrije skozi vso njihovo zgodovino t. j. od telegrafa, ki je izum ustanovitelja firme do videotelefona, ki še ni v redni proizvodnji, ker strošek izdelave še presega sprejemljivo ceno za trg in ne bi mogli dosežati dobička.

V razgovoru smo zasledili še eno zanimivost in sicer informacijo o lastnem socialnem zavarovanju delavcev Siemens, saj je bil ustanovitelj firme prvi, ki je izvedel to obliko zavarovanja prej kot država. Tako prejemajo upokojnenci Siemens dveh pokojnin - Siemensovo in državno.

* * *

Vtisov na obisku Siemens je bilo veliko, tako da bi v pogovoru zvedeli še več kot v zapisni besedi. Ob zaključku obiska pa smo si ogledali tudi zloglasno taborišče Dachau, ki v dušah obiskovalcev zapusti turoben občutek.

Alojz Jerman

V daljavi se prikaže Kilimandare ...

VZPON NA KILIMANDARE

Misel o takem vzponu se rodi v podzavesti. Verjetno nekje v skalnih grebenih, na strmih lediščih ali na zelenih pobočjih vršacev, prepredenih s planinskim cvetjem. Vendar pa je od zamisli pa do samega vzpona dolga pot. Pojavijo se vprašanja, kako financirati odpravo, kako organizirati prevoz in samo gibanje v daljni tuji deželi. S pripravami smo začeli že v lanskem letu. Čistili in zidali smo dimnike, kotle in podobno, tako da smo večino denarja za odpravo odslužili z delom. Vmes pa smo seveda tudi fizično trenirali. In tako smo sredi meseca februarja letos z brniškega letališča krenili na dolgo 14-dnevno pot. Povedati moram, da so nam pri organizaciji prevoza pomagali v Nairobiju zaposleni predstavniki naših firm, s katerimi smo imeli že predhodno navezane stike. Karte za prevoz z avionom so nam kupili v Nairobiju in nam jih poslali v Jugoslavijo. Po 9-urni vožnji iz Frankfurta do Nairobija v Keniji smo na poletu nekje na območju Sahare, doživeli močan puščavski vihar tako, da je letalo imelo padce na brezračnih mestih tudi po več kot 100 m. Verjemite, da se ob takem tresenju letala vzbudi v potnikih zelo nelagoden občutek. V jutranjih urah smo preleteli Month Kenijo, to je najvišji vrh države Kenije v Afriki in srečno pristali v Nairobiju. Že ko smo stopili iz letala, je v nas butnil topel afriški zrak, kar smo še posebej občutili, saj je bila ob našem odhodu iz Frankfurta temperatura okrog 0 °C.

Da nismo čisto izgubili stika z domovino, nas je na letališču pričakal tov. Stokin, ki je v Nairobiju zaposlen kot generalni menedžer za posle z afriškimi podjetji, delegiran od Gospodarske

zbornice Jugoslavije, ki nas je varno pripeljal mimo vseh carinskih zagat ob vstopu v Afriko, ki bi jih sicer imeli, če bi bili čisto sami. Nato so nas povabili v podjetje Aprimex, kjer so nam dali naši gostitelji napotke in nam pomagali preko agencije organizirati prevoz do vzhodja Kilimandara in opraviti vse formalnosti za dovoljenje za vzpon. Še isti dan smo z »lendroverjem« odpotovali v Tanzanijo. Urejanje formalnosti na kenijsko-tanzanijski meji, kjer je glavni adut za prehod čez mejo denar v obliki dolarskih bankovcev, nam je vzelo kar nekaj časa. V poznih večernih urah smo dospeli v hotel, ki leži ob vzhodju nacionalnega parka Kilimandara. Gostinstvo imajo v hotelih izredno dobro urejeno, tudi problemov s

osebjem nimajo, saj vlada v Tanzaniji relativno visoka nezaposlenost. Seveda tu ne gre brez črne borze. Za en ameriški dolar plačajo do 150 tanzanijskih šilingov.

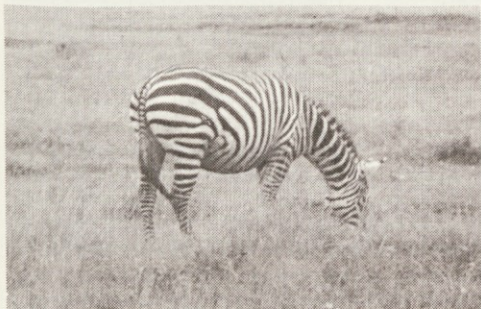
Po večerji se dobimo z nosači in se z njimi dogovorimo za nošnjo večine naše opreme ter za nošnjo hrane in kuhanje. Naslednje jutro se prepeljemo na sam vhod parka. Od tu naprej se začne pot skozi džunglo. Nosači znašajo naše nahrbtnike v velike vreče tako, da vsak nosač prevzame cca 50 kg tovora. Te tovore nosijo na glavi. Njihova oprema je zelo pisana. Tisti, ki se že dalj časa ukvarjajo z nosaštvom so že dokaj moderno planinsko opremljeni. In potem se skozi džunglo potegne naša kolona. Dan je jasen in sreča, da v senci velikih džungelskih dreves ne čutimo direktne sončne pripeke. Z nosači se ustavimo k počitku. Kljub zaobljubi, da ne bo nihče od nosačev pil iz moje čutare, mi srce ne da, da ne bi dal požirka najmljašemu med njimi, ki mu je bilo komaj 12 let. Potem pa mi pokaže skrito globel, kjer je na pretek vode. Rastje v džungli se menjava od visokih, z ovijalkami preraščenih dreves do nižjega rastlinja. Po več urah hoje v časovnih presledkih vsi pridemo do prve planinske postojanke imenovane »Manjara«. Tu nam nosači prvič skuhaajo večerjo. Priznati moram, da mi je hrana všeč. Posebno jedi, pripravljene iz mesa impale, to je afriške gazele. Ob pogledu na nosaško kuhinjo, bi se verjetno vsak sanitarni inšpektor zgrozil, takšen izgled ima, čeprav nam servirajo v urejenem prostoru in za tiste razmere zelo čisto posodo. Spanje na višini našega Triglava je mirno, tako da se dobro spočijemo. Drugo jutro vratove zaščitimo z belimi robci, saj smo imeli od prejšnjega dne ožgane, kljub hoji večinoma po senci. Še nekaj časa smo se vzpenjali po džun-

Skupina Masajev

gli in na njenem obrobju smo zagledali, deleč v daljavi silhueto Kilimandara, enega največjih ugaslih ognjenikov na svetu. Pot nas je naprej vodila med nizko poraslimi borovci in kaktusi. Predno prispemo v višino naslednje postojanke, se nebo pooblači in deležni smo prave afriške plohe. Tukaj opazim na eno od koč prislonjen »mariner«. To so gorska nosila s kolesom, ki so v primerjavi z našimi mnogo bolj robustna in verjetno štikrat težja, zato vse priznanje reševalcem, ki rešujejo ponesrečence s tako težkimi reševalnimi sredstvi. Tretji dan se vzpenjamo iz višine 4.000 na višino 5.000 m. Tu se že čuti redkejši zrak, saj vsi dobimo pospešen pulz ter hitreje dihanje. Seveda nekatere spremlja tudi glavobol in bruhanje. Pokrajina na tej višini postane čisto puščavska. Kamenina je skoraj sama ohlajena vulkanska lava. Le tu in tam raste posamično, vendar zelo lepo visokogorsko cvetje. V zadnji koči ni ne vode, niti kurjave, zato si le-to nosači dodatno naložijo pri drugi koči. V popoldanskih urah nam tudi tu ne prizanese dež in sodra.

Tretji dan na višini 5.000 m nimamo daljšega počitka. Od tu naprej nas na vrh ne bodo več spremljali nosači, z nami gredo le vodniki. Večina fantov ne prenese skoraj nobene hrane več,

Iz nacionalnega parka Angoro – Angoro, po naše krater – Krater

kajti višina je že naredila svoje. Vstanemo že ob polnoči. Dva od naše šesterice imata zdravstvene težave in se iz preventivnih razlogov odločita, da se ne bosta povzpela na vrh. Vstajanje ob polnoči je tukaj drugačno kot doma, zahteva več napora. Tudi tempo oblačenja je zelo upočasnjen. Če pomislimo, da smo v Afriki, je kar malce smešno, da se opremimo po himalajsko z vetrnimi hlačami in vestoni. Vzpon se nadaljuje po strmih meliščih in razbitih strmih grebenih, po katerih je speljana pot. V pete gledam vodnika, ki hodi pred mano in koraki se spreminjajo v avtomatiko. Nekje v sredini zadnjega dela vzpona počivava, ko se nad Mavenzijem pojavi dolga rdeča žareča črta, ki daje slutiti, da se bliža jutro. Potem dohitiva nekatere, ki so krenili iz koč pred nama. Ustavljam se vsakih 20 korakov in globoko zajemam sapo. Nekaj po 7.00 uri zjutraj z vodnikom prispeva na točko, od koder se ne da več višje. Dospela sva na 5.885 m visok vrh Gilmont point, najvišjo točko Kilimandara, ki leži na samem robu tega velikanskega kraterja. Kljub utrujenosti je občutek enkratni, čeprav se ga zaveš pravzaprav šele kasneje, ko so napori in težave že davno mimo.

Še istega dne se vrnemo do samega vznožja hriba, do hotela Kibo. Ta dan smo hodili več kot 20 ur in v tem času prehodili okrog 60 km razdalje.

Nadalje nas je pot vodila na safari v nacionalni park Angoro Angoro, ki je pravzaprav tudi ugasli ognjenik s premerom 50 km, kjer živijo vse vrste afriških živali, razen kamel. Z višine 3.000 m smo se z »lenderoverjem« zapeljali v dno kraterja 600 m niže. Izpod dvignjene strehe avtomobila smo fotografirali. V objektivne smo lovili prizore, ki so nam jih ponujale skupine afriških bivolv, inpal, slonov, nosorogov, raznovrstnih ptic, med katerimi so najbolj značilni maloštevilni flamingi. Slikamo tudi leva, geparda, hijeno. Vsa ta nepozabna doživetja bomo odnesli s seboj na diafilmih. Na poti nazaj v Kenijo se ustavljamo na mestih, kjer domačini prodajajo svoje izdelke, največ izrezljane iz črnega afriškega lesa ebenovine. Svoje izdelke prodajajo za denar ali pa jih menjajo za obleko ali obutev ter druge uporabne predmete. Seveda nam je na tanzanijsko-kenijski meji nakup spominkov povzročil težave. Že ko smo opravili vse formalnosti, se je pri avtomobilu pojavil carinik, ki je ocenil, da imamo spominke v veliki vrednosti. Po enournem pogajanju smo plačali skupno 150 dolarjev carine, ki pa je romala naravnost v njegov žep in žep njegovega častitljivega 130 kg-skega šefa.

V Nairobiju so nas spet prijazno sprejeli naši gostitelji. Ogledali smo si mesto, nakupili nekaj safari obleke ter se naslednji dan ponoči popeljali z vla-

kom v 500 km od Nairobija oddaljeno pristanišče Mombaso. Tu smo potpali Indijski ocean. Voda je imela okrog 40 °C, tako da smo se kopali le v bazenu. Ob obali se vrsti niz hotelov z izrednimi ambijenti ter okolico, ki je prav tako lepo urejena. Ogledamo si Koralni greben, kamor domačini v svojih barakah večkrat dnevno prevažajo turiste. Čas v Mombasi hitro mine, pa tudi nesrečen zapetljaj razburi naše duhove, ko Mirku, našemu novinarju na postaji v Mombasi spretno ukradejo iz nahrbtnika denar in kreditno kartico. Na policiji traja postopek prijave s pregovaranji cel večer. Mombaso zapustimo in z avionom odletimo nazaj v Nairobi. Žilica nam ne da, da si ne bi ogledali še enega safarija, ki je v bližini Nairobija. Ko se vrnemo s safarija, pa nas že čaka polet nazaj proti domu.

Alojz Jerman

IN MEMORIAM

Bolezen je zopet pretrgala življenjsko nit človeka, ki smo ga dobro poznali, saj je bil dolga leta naš sodelavec. Za vedno je ugasnilo življenje Rudija Poljanška. To spoznanje je zelo boleče, še posebno zato, ker je bil dober in pošten delavec.

Ni še dolgo tega, točneje aprila letos, ko smo mu zaželeli še na mnoga leta, kajti takrat je Rudi postal naš upokojenec.

V tovarni Svilanit se je zaposlil leta 1958, sprva v tiskarni, potem pa je delal v previjalnici, kjer je dolga leta opravljal delo predelavca-dispečerja.

Leta so tekla, Rudi pa je imel vse več težav z zdravjem. Prav zato je bil izredno vesel in zadovoljen, da je leta 1976 pričel šivati drobne izdelke, še posebno potem, ko je to delo lahko opravljal na domu. Na ta način se je njegovo šibko zdravstveno stanje popravilo.

Pa vendar ni imel sreče. Leta 1985 je doživel prometno nesrečo, s katero se mu je zdravstveno stanje poslabšalo, zato se je Rudi odločil, da se starostno upokoji. A tudi tokrat mu je sreča obrnila hrbet. Komaj je dodobra spoznal življenje upokojenca, že ga je smrt iztrgala iz rok življenja.

Rudija smo imeli vsi sodelavci radi, saj dobrega in prijaznega delavca ter tovariša ni težko vzljubiti. In takšen človek je Rudi bil.

Toplo in tovariško srce našega Rudija ne bije več, a spomini naj so ostali in ga bodo še dolgo ohranjali v naših mislih.

Sodelavci

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem, članom delavskega sveta TOZD FROTIR in socialni delavki se iskreno zahvaljujem, da so mi v težkih trenutkih neozdravljive bolezni moje drage mame in njene smrti stali ob strani, mi izrekli sožalje, ji podarili cvetje in jo spremili na njeno zadnjo pot.

Ani Golob

Dobrodošli med nami

DR. SVATINA ZORKA

Po dogovoru, da opraviva razgovor za objavo v našem časopisu, sem se nekajkrat ogasil v zobni ambulanti. Včasih sem že ob vstopu v čakalnico ob pogledu na čakajočega pacienta vedel, da z razgovorom ne bo nič. Drugič sem zaslišal le brenčanje svedra, ni in ni se mi posrečilo, da bi bila zobozdravnica prosta. V nekaj besedah med njenim delom sem spoznal, da bo čas težko ujeti, zaradi roka pred izidom časopisa in njenega odhoda na dopust v prvih septemskih dneh. Terapevtski stol je bil ves čas zaseden, želela je dokončati začeta dela in tudi pacienti so redno prihajali, vmes je bilo le nekaj izostankov. Sestri Zdenki sem prepustil pobudo, da najde prosti čas.

Pogovor je stekel v prijetnem kramljanju o delu v zadnjem tednu. Nabrало se je precej protetike in težko je pustiti pacienta daljši čas z zbrusenimi zobmi in veliko luknjo v ustih. Včasih pa se takšno delo tu malo zavleče in je potrebno več časa, kot se ga prvotno planira, so bile misli, ki so povezovale njeno delo še pred nekaj minutami v zobni ordinaciji in začetkom razgovora. Sproščeni razgovor sem kar nekako težko usmeril v shemo, ki sem si jo pripravil za razgovor.

Kar nekaj časa je bila prisotna negotovost, kdo bo novi zobozdravnik v naši zobni ambulanti. Kako se je zgodilo, da ste se odločili za Svilanit?

V zdravstvenem domu v Domžalah sem delala v otroški zobni ambulanti za določen čas in poiskati je bilo treba »sigurnejšo« zaposlitev, ker se je rok iztekel. Prijavila sem se na razpis Kamniškega zdravstvenega doma in bila sprejeta za otroško ambulanto. Nato sem zvedela, da se išče zobozdravnik za Svilanit in izziv mi je bil bljiv.

Svilanit sem poznala le po imenu, se včasih srečala s kakšnim vašim proizvodom, v grobem sem vedela kaj proizvajate. Kar nekako me je začudilo, zakaj med zobozdravniki ni interesa za delo v obratni ambulanti. Mesto je bilo prosto, odločila sem se in sem tu.

Kakšni so bili prvi vtisi in začetek dela?

Po prihodu v Svilanit sem z delom začela v zdravstvenem domu in ne v ordinaciji v tovarni. Mislim, da mi je takšen začetek koristil, da sem se z novim področjem dela seznanila ob sodelovanju in pomoči ostalih delavcev zobne ambulante. Vsak začetek je praviloma težak in lažje je težave premo-

stiti, če si med sodelavci in se lahko pogovoriš in posvetuješ o posameznih zadevah. Nujno pa je tudi, da se celotni team: terapevt, sestra in zobotehnik uigra in spozna v načinu dela. Po nekaj mesečnem delu v Kamniku sem se nato »preselila« v obratno ordinacijo.

Kakšnih posebnih in velikih razlik med delom v zdravstvenem domu oz. obratni ambulanti ne čutim. Le če se pojavi kakšen večji problem, bi se dal v zdravstvenem domu hitreje razrešiti, saj kolegi lahko hitro priskočijo na pomoč. Prihod na delo mimo tovarniške ograje pa me ne moti.

Kolikor sem se sedaj spoznala s kolektivom, me zaenkrat še ni strah, da mi bo zmanjkalo dela. Zaenkrat težko ocenim, ali je stanje dobro ali slabo, zlasti v primerjavi s širšim okoljem, veliko bo potrebno še storiti s terapijo in preventivo ter vzgojo, da bi bili z zdravjem in stanjem zob lahko zadovoljni.

Se vam je kakšna stvar pri dosedanem delu posebej vtisnila v spomin, v dobrem ali slabem pomenu?

Kakšnih posebno prijetnih ali neprijetnih zadev do sedaj ni bilo. Opravljam delo, spoznavam kolektiv, v okviru možnosti želim storiti čim več. Kakšen droben utrinek iz vsakdanjega dela pa tudi ostane. Zanimivo je spoznavati ljudi, seveda pa tudi kolektiv spoznava mene. Prav zanimivo je bilo, ko je pacient želel vedeti, od kje sem doma in mu je sestra Zdenka pojasnila, da sem iz Maribora. Ves začuden je nato vprašal: »Pa se vsak dan vozi na delo v Kamnik?«. Tako delo dobi včasih še droben dopolnitev, ki povezuje življenje med ljudmi in ljudi ter delo. Z delom in ordinacijo sem zadovoljna, ureditev čakalnice pa me malo moti. Mislim, da bi se dalo z malo stroškov stanje le izboljšati.

Doma ste iz Maribora, ne stanujete v Kamniku, kako ste si uredili prihod na delo in z dela?

Že nekaj časa imam v Ljubljani najmeniško garsonjero. Pogodba mi je sicer potekla, izgledi sicer so, da bom v njej zaenkrat še lahko ostala, toda ne vem, kako dolgo. Rešitev stanovanjskega problema me v tem času še najbolj obremenjuje. V današnjih pogojih si težko predstavljam, da bi si sama v krajšem roku lahko rešila stanovanjski problem.

Vsak dan se tako z avtomobilom vozim v Kamnik, za vožnjo rabim v eno smer kak-

šnih 25 minut, odvisno od vremena in prometa. Zaenkrat se mi to ne zdi hudo naporno, vožnja pa je kar precej hitra, sodelavci in znanci se ne vozijo radi z menoj, pravijo mi, da imam preveč lastnosti Laude.

In kaj počnete v prostem času, imate kakšen hobi?

Že kakšnih 10 let se ukvarjam s slikarstvom, bolj intenzivno zadnja štiri leta, saj med študijem ni bilo toliko možnosti. Sodelujem v kulturno-umetniškem društvu dr. Lojze Kreigher in pri Samorastnikih, imela sem že tudi nekaj razstav. Predvsem me privlači narava, ki pa jo podoživljam z nekoliko spremenjeno podobo. Drugi del mojega slikanja pa je moje čutenje in občutki. S slikanjem se precej ukvarjam in mi pomeni razvedrilo in razbremenitev po delu.

Vsako delo ima svoje zahteve, značilnosti in probleme. Koliko vas kot terapevta obremenjuje širjenje bolezni današnjega časa – AIDS-a, kako na to gledate osebno in kot zobozdravnica?

Osebno se zavedam, da mi do sedaj nihče ne more zagotoviti popolne varnosti. Bolezen se širi in dokler ne bo cepiva, je vsa moč le v zaščiti in preventivi. Pri delu uporabljам masko in rokavice, toda nemogoče je v vsakem trenutku zagotoviti, da rokavice nimajo drobne neopazne luknjice in pri ureznini na prstu, kot jo imam danes, je okužba lahko tu. Zgodi se, da sveder spodleti in da se pod rokavico načne tudi koža. Računati je treba na to, da prej ali slej bo bolezen tudi v našem okolju. Zaenkrat 100 % varnosti ni, storiti pa moramo vse, kar lahko in znamo, da se okužba ne bo prenašala.

Sprovedena je bila vrsta ukrepov za zaščito pred širjenjem okužbe, marsikaj pa se še da storiti. Zanimivo pa je n. pr. naše ponašanje, da včasih iščemo rešitev v dražjih možnostih. Virus v razkužilih ni obstojen, toda razkužila so n. pr. dražja od papirnatih kozarcev za enkratno uporabo. Če se bo bolezen razširila, bomo sigurno iskali cenejše in učinkovitejše ukrepe, ker nas bodo v to prisilile razmere. Včasih preventivno le ni potrebno tako veliko. Rokavice se lahko strgajo, toda kaj je strošek rokavic v primerjavi z zdravjem in življenjem človeka. Brisanje rok z brisačo v ordinaciji ni najbolj primerno, verjetno je rešitev s papirnatimi brisačami za enkratno uporabo boljše in ne prevelik strošek. Vsi ukrepi, od sterilizacije, razkuževanja in enkratne uporabe igel in kozarcev ipd. vodijo k temu, da širjenje bolezni preprečimo.

Pogled na uro je kruto pretrgal pogovor, prehitro se je iztekel čas do naslednje dogovorjene obveznosti, pri zobozdravnici in sestri je bilo naenkrat začuti nestrpnost, verjetno so pacienti čakali pred vrati ordinacije. Neizrečeno je ostalo vprašanje, kakšen plan in način dela si zastaviti v tovarni, da bi ohranili svoje zobe in zdravje, zmanjkalo je časa za klasično vprašanje intervjuja, njeni osebni načrti in želje. Že skoraj med vrati in v zraku je obviselo tisto: »Nasvidenje in prijeten dopust« in »Tako, ko se vrnete z dopusta se vidva zaradi dogovora o razstavi ob tovarniškem prazniku«. Nekako mirno in tiho je dr. Svatina prišla in se vživela v naš kolektiv s svojim delom. Čutiti je voljo in zagrizenost za delo, sprejela je morda neznanu obveznost in breme dela v obratni ambulanti. Čutiti je željo in voljo do dela in kolektiva in zaželiti bi bilo, da ostane še del nas.

Bogo Wiegele

**Upokojili
so se**

LJUBO DOMA, KDOR GA IMA

Kontrolni oddelek v TOZD-u Frotir je zapustila še ena zvesta sodelavka, Vida ROZMANIČ. V tovarni je preživela skoraj trintrideset let.

Svilanitov prag je prestopila leta 1954 in se zaposlila na delovnih nalogah previjalke, svojo spretnost in urnost pa je kasneje preizkusila kot snovalka. Delo snovalke je vedno cenila in še danes rada pove, da je bilo to njeno najljubše opravilo. Nekaj časa se je v pripravilnici trudila kot preddelavka, a je zaradi svoje natančnosti kmalu našla delo v kontrolnem oddelku na delovnih nalogah prevzema in oddaje blaga. Ostala je v tem oddelku do svojega zadnjega delovnega dne v naši tovarni. Vestno in dosledno je opravljala svoje delo, na katerega je bila zelo navezana, zato ji ni bilo težko vztrajati tudi v najhujših Svilanitovih časih. Zato smo vsi njeni sodelavci Vido spoštovali in jo imeli radi.

Ko smo Vido povprašali, če bo pogrešala tovarno, delo in sodelavce, zaslišimo njen prešern smeh, za katerim ždi začudeno vprašanje: »Saj res, kaj bom pa zdaj?« Pa saj dela nikoli ne zmanjka in prostega časa ne bo veliko. V mirnem in sproščenem vsakdanu bo Vida imela dovolj časa tudi za vrt, ki bo daleč naokoli med najbolj urejenimi.

Seveda se Vide velikokrat spominjamo, še posebej jo pogrešamo, ko zaman iščemo kakšno stvar. »Jožica, Marija, kje bi se dalo dobiti to gradivo?«

»Ne veva, za to je vedno vedela le Vida!«

Takšna je bila naša Vida, vsako stvar je znala postaviti na pravo mesto, za vse nas pa je vedno našla prijateljsko besedo in pomoč.

Ceprav vas pogrešamo Vida, vam ob odhodu v mirnejši pristan upokojenih članov kolektiva želimo obilo zdravja, sreče in prijetnih uric v krogu domačih.

Pa obiščite nas kaj!

R.Š.

ŠE NA MNOGA LETA VINKO

Bilo je leta 1947, ko sva se spoznala s tovarišem Vinkom Maticičem. To so bila tista prva povojna leta, ko smo se zelo zavzemali za učenje in praktično delo v prvih povojnih strokovnih šolah. Tovariš Vinko se je zelo pridno učil in praktično delal. Učil se je pri zasebnem ključavničarju v Mengšu. Zaradi tako marljivega dela je bilo že takrat pričakovati, da bo hitro napredoval. Čas je mineval in čez petnajst let sva se ponovno srečala v naši tovarni, takrat pa je že bil mojster v mehanični delavnici.

Vinko je mojster stare šole, toda prežet z novimi metodami dela in modernimi pogledi na strojništvo. Svoje delo je zelo dobro opravljal in dobro vodil svoje sodelavce pri delu. Žal nam je, da je že odšel v sicer zasluženi pokoj.

Zaradi zelo dobrega odnosa s svojimi sodelavci je bila tudi temu primerna poslovitve od dolgoletnega sodelavca. Vinko je organiziral poslovilno kosilo v sosednji gostilni pri »Volku«. Proslavljanje je trajalo dolgo v noč. Bilo je veselo in pogovori so potekali o preživetem času v Svilanitu; to je o času ko je bilo v Svilanitu slabo, pa tudi o dobrih časih v Svilanitu.

Vinko je moral zaradi bolezni predčasno odditi v pokoj. Upamo, da se bo njegovo zdravstveno stanje zaradi manjše obrmenitve izboljšalo in, da se bomo še večkrat srečali v tovarni, posebno ob dnevih praznovanja.

Z željo, da bi še mnogo let ostal zdrav in srečen v krogu svoje družine, se mu na tem mestu za 30 letno delo, prizadevnost in prijateljske odnose še enkrat prisrčno zahvaljujemo.

Zobavnik Stane

SREČNO ANI KALAN

Tudi Ani se je poslovila od nas in odšla v zasluženi pokoj. Njena življnska pot je bila pokrita bolj s trni kot rožami. Zelo zgodaj je izgubila starše in je že z 12 leti morala pričeti z delom in borbo za kos kruha. Delala je v gozdni brigadi, nato v opekarni na Vrhnikih in Industriji usnja. Vsepovsod je opravljala težko fizično delo. Ko se je poročila, sta z možem živela v Moravčah. Leta 1964 sta se preselila v Kamnik. V Svilanitu se je zaposlila leta 1965. Delala je v šivalnici, kot adjustirka brisač in nato kot robilka. Zaradi zdravstvenih težav in po težki operaciji je 1981. leta prišla v oddelek drobnih izdelkov.

Na moje vprašanje, kako bo preživljala proste dni je odgovorila, da ji ne bo dolgčas saj imata z možem, ki je tudi že v pokoju, v načrtu pohode v hribe in na izlete, ki jih organizirajo upokojenci. V slabem vremenu pa se bo posvetila več sebi, saj do sedaj za to ni imela veliko časa. Ob prostem času pa bo prebrala tudi kakšno dobro knjigo. Ani, želimo vam še veliko lepih in zdravih let in da bi prehodila še veliko naših gora.

Rijavec Zdenka

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame se vsem sodelavkam in sodelavcem iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Marinka Kimovec

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se vsem sodelavkam in sodelavcem zahvaljujem za sočustvovanje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovih zadnjih poti.

Fani Koželj

ZA SPOMINSKI ALBUM

Čestitamo vam za delovni jubilej

Roman Repnik

Danica Jovanovič

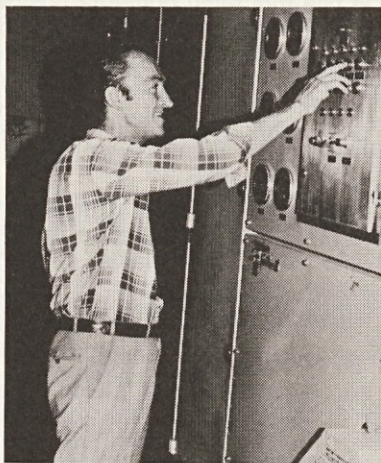
Štefka Plahuta

Betka Balantič

Vida Zarnik

Anton Hribar

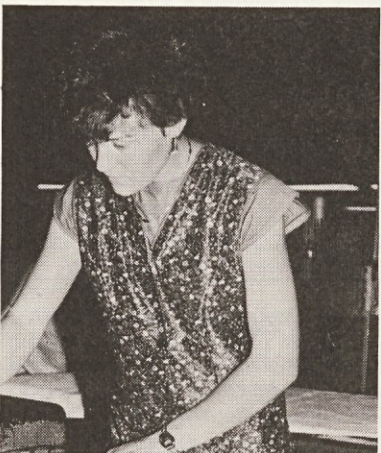
Matevž Ahčin

Janez Golob

Olga Sivec

Angela Zalaznik

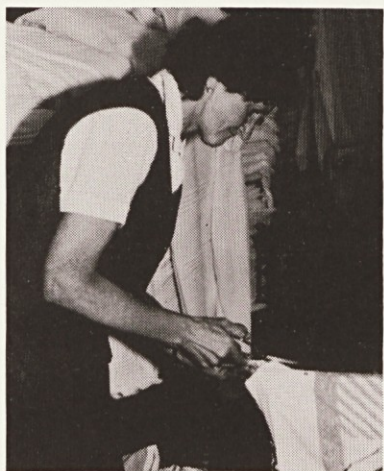
Pavla Menčak

Ema Hribar

Olga Grilj

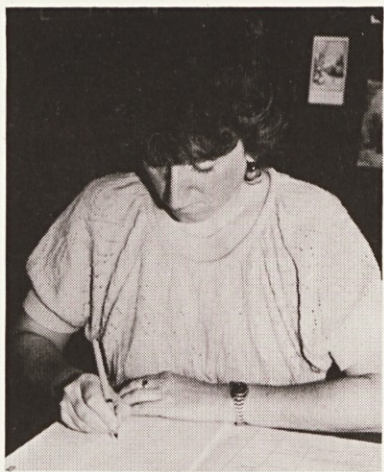
Štefka Jurjevec

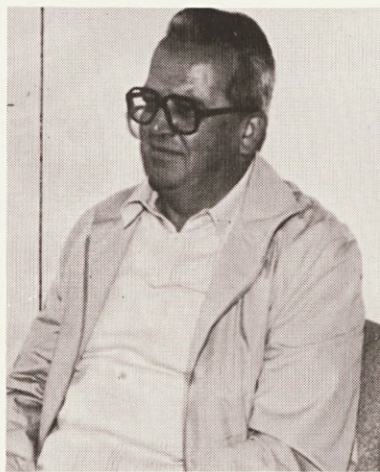
Božidarka Manojlovič

Anica Vogel

Bernarda Bevk

Vinko Matičič

Andrej Balantič

Marinka Pinterič

Anka Rak

Danilo Lipovšek

Slavka Rosec

Ani Sušnik

Slavi Vavpetič

Svilanit

61240 KAMNIK, KOVINARSKA 4, JUGOSLAVIJA
TEL.: (061) 831-711 / TELEX: 31 318 YU FROTIR